

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2026

© Αντώνης Δούρος / WWF Ελλάς

FLAME Πυρομετεωρολογική Ομάδα

Meteo Όλα για τον καιρό

Εθνικόν Αστεροσκοπείον Αθηνών · National Observatory Athens

WWF

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ
FireWatch

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΟΨΗ 3

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 5

2. ΟΙ ΠΥΡΟΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 10

3. ΟΙ ΠΥΡΟΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 16

4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ 22

4.1. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις 22

4.2. Κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις 23

4.3. Οικολογικές επιπτώσεις 26

5. ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΤΟΥ 2026 33

5.1. Δυτική Αττική-Πόρτο Γερμενό 33

5.2. Πυρκαγιές Ρεθύμνου 38

5.3. Πυρκαγιά Κόνιτσας (όρος Τραπεζίτσα) 45

5.4. Πυρκαγιά Βόρειου Έβρου (Ρούσσα) 51

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ 56

ΣΥΝΟΨΗ

Η αντιπυρική περίοδος του 2026 χαρακτηρίστηκε από καμένες εκτάσεις χαμηλότερες του μέσου όρου της τελευταίας εικοσαετίας, αλλά και από σημαντικές ανθρώπινες, κοινωνικοοικονομικές και οικολογικές απώλειες. Σύμφωνα με το European Forest Fire Information System (EFFIS), κάηκαν περίπου **354.000 στρέμματα**, ενώ, συνυπολογίζοντας μικρότερα περιστατικά που δεν καταγράφονται από το σύστημα, η συνολική έκταση εκτιμάται ότι ενδέχεται να ξεπερνά τα **400.000 στρέμματα**. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικό είναι ότι μόλις **12 μεγάλες πυρκαγιές ευθύνονται για περίπου το 80% των χαρτογραφημένων καμένων εκτάσεων**, αναδεικνύοντας για ακόμα μία χρονιά τη διαχρονική δυσκολία αντιμετώπισης των μεγάλων και σύνθετων περιστατικών.

Η εξέλιξη αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία καθώς οι **πυρομετεωρολογικές συνθήκες** του 2026 κινήθηκαν συνολικά κοντά στα **κανονικά επίπεδα**, παρά τις σημαντικές περιφερειακές διαφοροποιήσεις και τις περιόδους αυξημένης επικινδυνότητας. Η εικόνα αυτή επιβεβαιώνει ότι η καταστροφικότητα των πυρκαγιών δεν εξαρτάται μόνο από τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες, αλλά και από την αποτελεσματικότητα της **πρόληψης**, την **ετοιμότητα** και την **ικανότητα διαχείρισης μεγάλων περιστατικών**.

Οι επιπτώσεις ήταν ιδιαίτερα σοβαρές. **Έντεκα άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους**, ενώ καταγράφηκαν τραυματισμοί και σημαντικές ζημιές σε κατοικίες, υποδομές και παραγωγικές δραστηριότητες. Παράλληλα, οι πυρκαγιές επηρέασαν έξι προστατευόμενες περιοχές, ενώ περίπου **59.400 στρέμματα κάηκαν εκ νέου μέσα σε διάστημα μικρότερο των 20 ετών**. Οι επαναλαμβανόμενες πυρκαγιές, ιδιαίτερα σε εκτάσεις που βρίσκονται ακόμη σε διαδικασία φυσικής αναγέννησης, αυξάνουν τον κίνδυνο μακροχρόνιας υποβάθμισης των δασικών οικοσυστημάτων. Σημαντικές ήταν επίσης οι απώλειες σε ευάλωτους δασικούς σχηματισμούς, όπως τα δάση μαύρης πεύκης, ελάτης και λευκόδερμης πεύκης, τα οποία χαρακτηρίζονται από περιορισμένες δυνατότητες φυσικής αποκατάστασης.

Η φετινή περίοδος ανέδειξε και **θετικές εξελίξεις**, όπως η συνέχιση στην αποτελεσματική **αρχική αντιμετώπιση** της πλειονότητας των πυρκαγιών, η **ενισχυμένη αξιοποίηση επίγειων δυνάμεων** και η περαιτέρω **βελτίωση της διερεύνησης των αιτιών** από τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού του Πυροσβεστικού Σώματος. Ωστόσο, παραμένουν **σημαντικές αδυναμίες** στον **επιχειρησιακό συντονισμό** και στην **αντιμετώπιση μεγάλων πυρκαγιών**. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί η συμβολή του δικτύου μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στην εκδήλωση ιδιαίτερα καταστροφικών περιστατικών, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη στοχευμένων μέτρων πρόληψης και ενίσχυσης της ευθύνης των αρμόδιων διαχειριστών. Παράλληλα, εξακολουθεί να **απουσιάζει** ένα ολοκληρωμένο και διαφανές σύστημα καταγραφής του πραγματικού κόστους των πυρκαγιών και των δαπανών πρόληψης, καταστολής και αποκατάστασης. Η έλλειψη αξιόπιστων και συγκρίσιμων δεδομένων περιορίζει τη δυνατότητα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των διαθέσιμων πόρων και τεκμηριωμένης ιεράρχησης των αναγκαίων παρεμβάσεων.

Ο νέος νόμος **5281/2026 («Ενεργή Μάχη»)** αποτελεί μια σημαντική θεσμική εξέλιξη, ενσωματώνοντας αρκετές από τις προτάσεις που έχουν διατυπωθεί διαχρονικά για την αναβάθμιση της πρόληψης και της συνολικής διαχείρισης των δασικών πυρκαγιών. Η ουσιαστική εφαρμογή του, ωστόσο, αποτελεί πλέον το βασικό ζητούμενο.

Στην κατεύθυνση αυτή, η παρούσα Ανασκόπηση αναδεικνύει ως βασικές προτεραιότητες που πηγάζουν και από τον ν. 5281/2026:

Τη μείωση των ενάρξεων πυρκαγιών, μέσα από στοχευμένες δράσεις πρόληψης, συστηματική διερεύνηση και δημόσια διάθεση των δεδομένων για τα αίτιά τους.

Τη βελτίωση της αντιμετώπισης μεγάλων πυρκαγιών, με ενίσχυση του επιχειρησιακού συντονισμού, της επιστημονικής υποστήριξης και της αξιοποίησης των επίγειων δυνάμεων και των εθελοντικών οργανώσεων δασοπυρόσβεσης.

Την ενίσχυση της πρόληψης και της προστασίας ευάλωτων οικοσυστημάτων, με προτεραιότητα σε περιοχές υψηλού κινδύνου, προστατευόμενες περιοχές και εκτάσεις που έχουν πληγεί επανειλημμένα από πυρκαγιές.

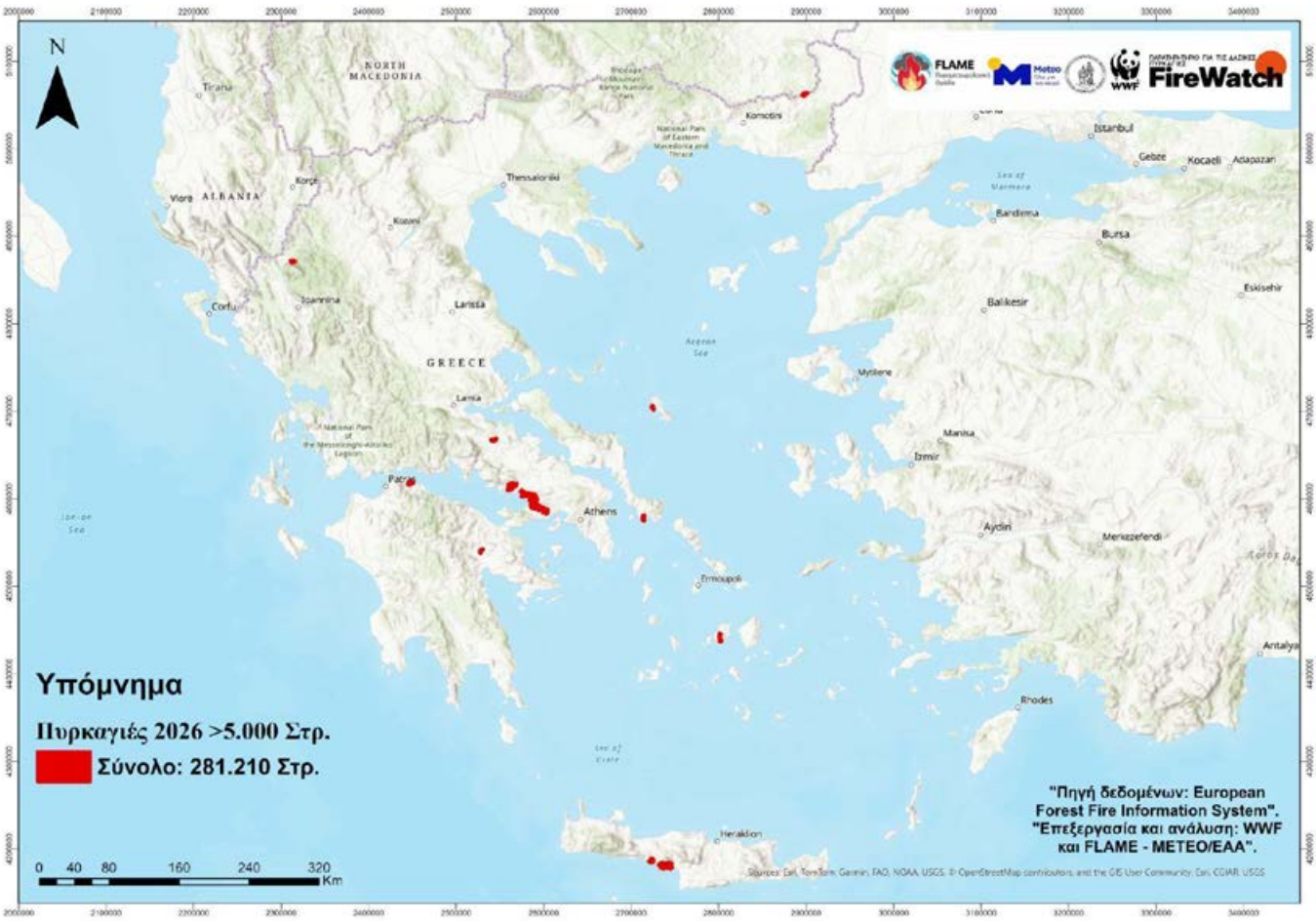
Τη διαφανή καταγραφή και αξιολόγηση των πόρων και των αποτελεσμάτων, ώστε οι αποφάσεις να βασίζονται σε τεκμηριωμένα δεδομένα και μετρήσιμους στόχους.

Τ**ην εφαρμογή της διαδικασίας αποκόμισης διδαγμάτων** μετά από κάθε αντιπυρική περίοδο και κάθε σημαντικό περιστατικό, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Το βασικό δίδαγμα της αντιπυρικής περιόδου του 2026 είναι ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση των περισσότερων πυρκαγιών δεν αρκεί, όταν ένας μικρός αριθμός περιστατικών εξακολουθεί να προκαλεί το μεγαλύτερο μέρος των απωλειών. Η μετάβαση από τη διαχείριση των συνεπειών στη συστηματική μείωση του κινδύνου απαιτεί συνέπεια στην πρόληψη, ουσιαστική συνεργασία, αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και εφαρμογή των θεσμικών αλλαγών στην πράξη.

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου του 2026 (Μάιος – Οκτώβριος) χαρτογραφήθηκαν από το European Forest Fire Information System (EFFIS)[1] **60 περιστατικά πυρκαγιών**, τα όποια έκαψαν συνολική έκταση ίση με 353.960 στρέμματα. Από αυτά, περισσότερα από **281.000 στρέμματα** (80% των συνολικά καμένων εκτάσεων) αποδίδονται σε **12 περιστατικά πυρκαγιών** (Εικόνα 1 και Πίνακας 1).



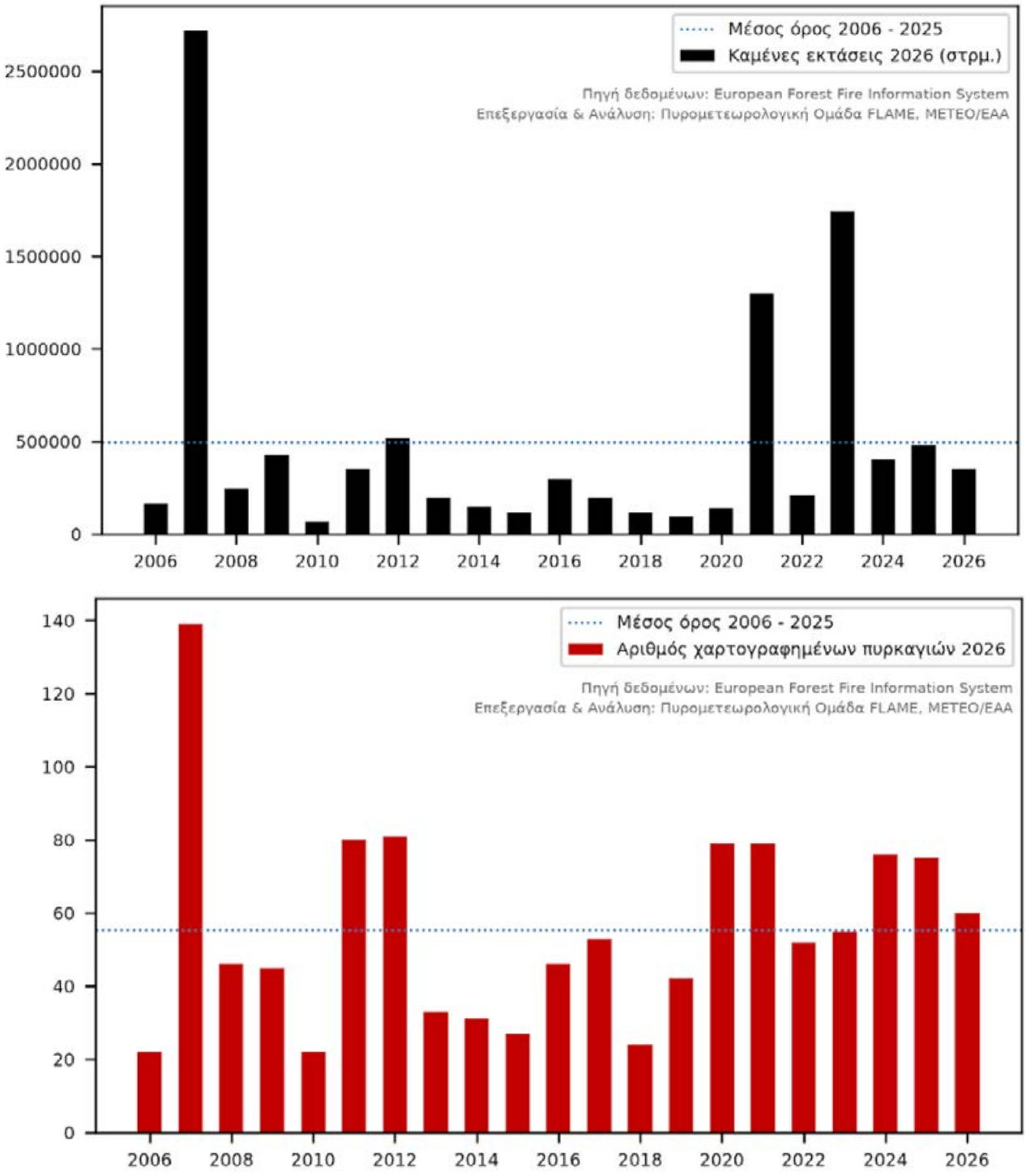
Εικόνα 1. Οι 12 μεγάλες (>5.000 στρεμμάτων) πυρκαγιές του 2026 (Μάιος – Οκτώβριος) στην Ελλάδα σύμφωνα με το European Forest Fire Information System (EFFIS).

[1] Το σύνολο δεδομένων του EFFIS αφορά κύρια σε περιστατικά πυρκαγιών με έκταση πάνω από 200 – 300 στρέμματα. Για το 2026, ειδικότερα, τα δεδομένα αφορούν την περίοδο από 1 Μαΐου έως και 20 Οκτωβρίου 2026.

Πίνακας 1. Οι 12 μεγάλες (> 5.000 στρέμματα) πυρκαγιές του 2026 κατά χρονολογική σειρά.

Α/Α	Ημερομηνία έναρξης	Περιοχή
1	1 Ιουλίου 2026	Καλαπόδι Φθιώτιδας
2	22 Ιουλίου 2026	Πάρος
3	29 Ιουλίου 2026	Ρέθυμνο (Κρύα Βρύση)
4	30 Ιουλίου 2026	Ρέθυμνο (Πρέβελη)
5	31 Ιουλίου 2026	Βοιωτία (Ξηρονομή)
6	31 Ιουλίου 2026	Καλαμάκι-Πόρτο Γερμενό-Κιθαιρώνας
7	31 Ιουλίου 2026	Αργολίδα (Φίχτια)
8	31 Ιουλίου 2026	Αιγιάλεια (Νέος Ερινέος)
9	15 Αυγούστου 2026	Σκύρος
10	31 Αυγούστου 2026	Κόνιτσα (Τραπεζίτσα)
11	2 Σεπτεμβρίου 2026	Κάρυστος
12	4 Οκτωβρίου 2026	Βόρειος Έβρος (Ρούσσα)

Σε σύγκριση με την περίοδο 2006 – 2025 (20 έτη), η αντιπυρική περίοδος του 2026 κατατάσσεται ως η **όγδοη χειρότερη** σε ό,τι αφορά τις καμένες εκτάσεις και τον αριθμό των πυρκαγιών (Εικόνα 2). Οι **καμένες εκτάσεις** της αντιπυρικής περιόδου του 2026 (353.960 στρ.) είναι **χαμηλότερες κατά περίπου 29%** σε σύγκριση με τον **αντίστοιχο μέσο όρο** της περιόδου 2006 – 2025 (496.430 στρ.), ενώ ο **αριθμός των χαρτογραφημένων από το EFFIS πυρκαγιών** (60) της αντιπυρικής περιόδου του 2026 εμφανίζεται **αυξημένος κατά περίπου 8%** σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μέσο όρο της περιόδου 2006 – 2025 (55).



Εικόνα 2. Χρονοσειρά (2006 – 2026) των ετήσιων καμένων εκτάσεων και του αριθμού των χαρτογραφημένων πυρκαγιών στην Ελλάδα σύμφωνα με το European Forest Fire Information System (EFFIS). Με τις εστιγμένες γραμμές σημειώνονται οι αντίστοιχοι μέσοι όροι, υπολογισμένοι κατά την περίοδο 2006 – 2025 (20 έτη).

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημανθεί ότι **το EFFIS δεν καταγράφει/χαρτογραφεί το σύνολο των πυρκαγιών** στις χώρες που παρακολουθεί. Επομένως, ο αριθμός των πυρκαγιών για κάθε έτος (60 για το 2026), όπως και οι συνολικά καμένες εκτάσεις, αποτελούν **ενδεικτικά στοιχεία** και δεν αποτυπώνουν πλήρως την πραγματικότητα. Επιλέχθηκαν να χρησιμοποιηθούν για να είναι δυνατή η σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, **δεδομένης της απουσίας άλλης, ελεύθερα διαθέσιμης, πηγής καταγραφής περιστατικών και καμένων εκτάσεων** κατά την περίοδο συγγραφής της Ανασκόπησης.

Πέρα από τα περιστατικά που καταγράφει το EFFIS και αναφέρονται στην παρούσα Ανασκόπηση, η φετινή αντιπυρική περίοδος χαρακτηρίστηκε από χιλιάδες περιστατικά πυρκαγιών με έκταση κάτω των 50 στρεμμάτων. Συνυπολογίζοντας αυτά τα περιστατικά, **το εκτιμώμενο πραγματικό σύνολο των καμένων εκτάσεων στη χώρα μας** κατά τη φετινή αντιπυρική περίοδο ενδεχομένως να **ξεπερνά τα 400.000 στρέμματα**. Παρά ταύτα και με βάση αυτή την εκτίμηση, οι καμένες εκτάσεις της αντιπυρικής περιόδου του 2026 φαίνεται να βρίσκονται **πιο κάτω από τον εθνικό μέσο όρο** των ετησίως καμένων στρεμμάτων για την περίοδο 2000 – 2025[2].

Σε επίπεδο Περιφερειών της Ελλάδας, η αντιπυρική περίοδος του 2026 χαρακτηρίστηκε από **ρεκόρ καμένων εκτάσεων στην Κρήτη** (78.880 στρ.), από το 2006 και έπειτα. Τις **τέταρτες υψηλότερες καμένες εκτάσεις**, από το 2006 και έπειτα, κατέγραψαν οι **Περιφέρειες Αττικής** (136.310 στρ.), **Στερεάς Ελλάδας (76.590 στρ.) και Ηπείρου (5.410 στρ.)**[3]. Τέλος, είναι αξιοσημείωτο πως περισσότερο από το 80% των καμένων εκτάσεων της χώρας συγκεντρώθηκε σε τρεις Περιφέρειες (Αττική, Κρήτη και Στερεά Ελλάδα), ενώ μόνο τέσσερις Περιφέρειες κατέγραψαν περισσότερα από 10.000 στρέμματα καμένων εκτάσεων η κάθε μία (Πίνακας 2).

[2] Θα πρέπει να επισημανθεί ότι τα στατιστικά που παρατίθενται στην παρούσα Ανασκόπηση αφορούν αυστηρά στην περίοδο Μάϊου – Οκτωβρίου 2026 (αντιπυρική περίοδος) και βασίζονται στο σύνολο δεδομένων του EFFIS. Αυτό εξηγεί τη διαφοροποίηση των αριθμών από τους αντίστοιχους που αναμένονται να δοθούν στη δημοσιότητα από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και οι οποίοι βασίζονται στο σύνολο δεδομένων του Πυροσβεστικού Σώματος (κατά τη συγγραφή της Ανασκόπησης τα στοιχεία αυτά δεν είναι δημόσια διαθέσιμα) και έχουν υπολογιστεί για διαφορετικές χρονικές περιόδους.

[3] Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η έκταση των καμένων εκτάσεων για την περιφέρεια Ηπείρου από το EFFIS είναι μικρότερη από την έκταση που προέκυψε από την χαρτογράφηση του WWF Ελλάς και η οποία επιβεβαιώθηκε στο πεδίο. Η έκταση αυτή ξεπερνά τα 10.000 στρέμματα και αφορά στη φωτιά της Τραπεζίτσας Κόνιτσας.

Πίνακας 2. Οι καμένες εκτάσεις ανά Περιφέρεια της Ελλάδας για το 2026 σύμφωνα με το European Forest Fire Information System (EFFIS). Η στήλη «Κατάταξη (2006 – 2025)» παρουσιάζει τη θέση του 2026 σε σύγκριση με την περίοδο 2006 – 2025.

Περιφέρεια	Καμένες εκτάσεις 2026 (στρ.)	Κατάταξη (2006 – 2025)
Αττική	136.310	4
Πελοπόννησος	6.660	15
Δυτική Ελλάδα	9.920	10
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	9.450	8
Κεντρική Μακεδονία	5.980	8
Στερεά Ελλάδα	76.590	4
Κρήτη	78.880	1
Βόρειο Αιγαίο	670	16
Νότιο Αιγαίο	15.880	7
Ήπειρος	5.410	4
Δυτική Μακεδονία	1.510	7
Ιόνιοι Νήσοι	3.830	12
Θεσσαλία	2.870	13

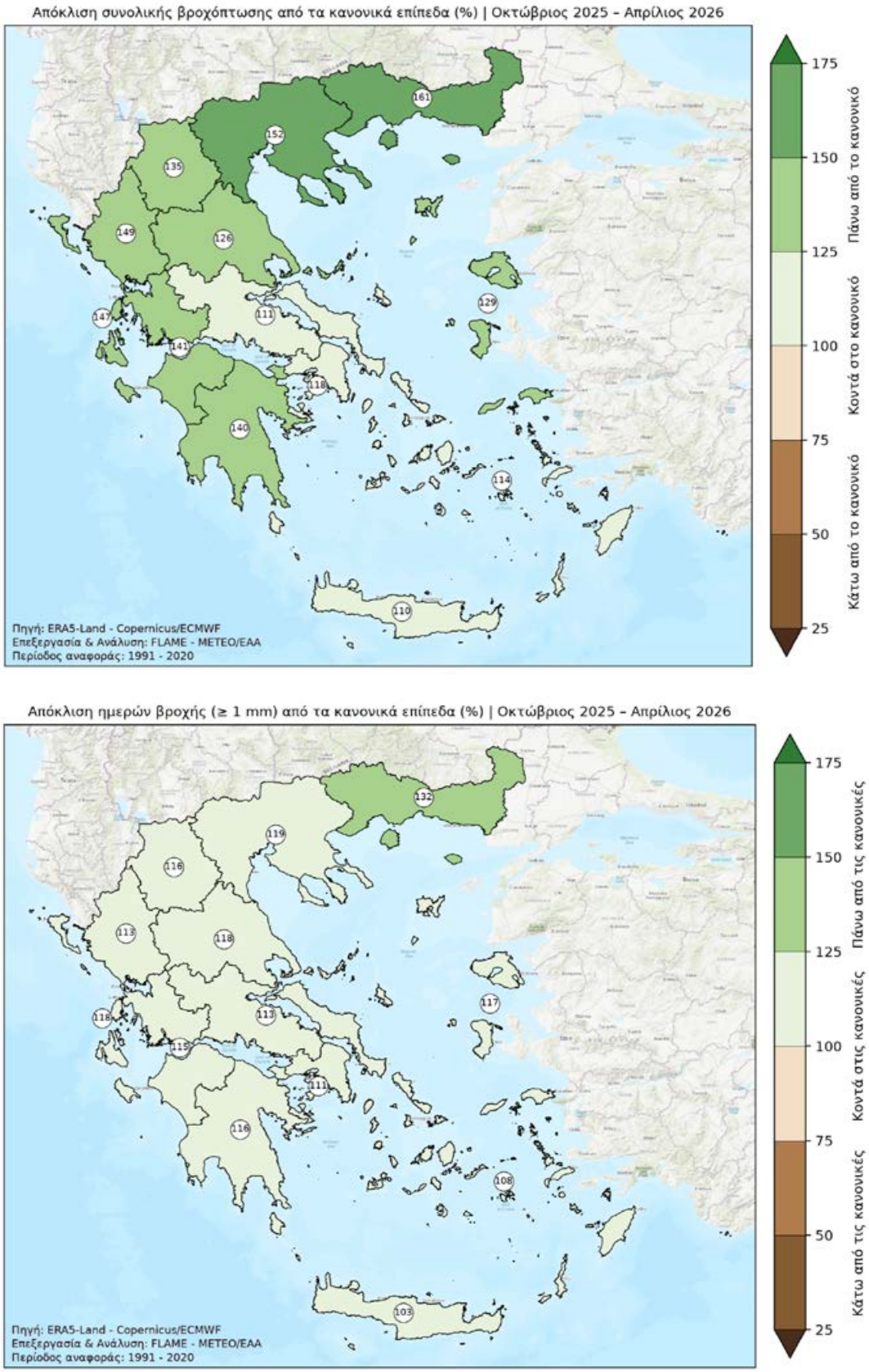
2. ΟΙ ΠΥΡΟΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Οι **βροχοπτώσεις** της περιόδου Οκτώβριος 2025 – Απρίλιος 2026[4] βρέθηκαν **κοντά ή υψηλότερα από τα κανονικά τους επίπεδα** στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, με τα **μεγαλύτερα πλεονάσματα** να καταγράφονται στη **βόρεια** και **δυτική Ελλάδα**.

Όπως αποτυπώνεται στους δύο χάρτες της Εικόνας 3, **η συνολική βροχή ξεπέρασε** τις **λεγόμενες κανονικές της τιμές** (75-125% των αντίστοιχων τιμών της περιόδου αναφοράς 1991 – 2020) σε 9 από τις 13 Περιφέρειες της χώρας, με τις υψηλότερες θετικές αποκλίσεις να καταγράφονται στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (161%), Κεντρικής Μακεδονίας (152%) και Ηπείρου (149%). Στις Περιφέρειες Αττικής, Νοτίου Αιγαίου, Στερεάς Ελλάδας και Κρήτης, η συνολική βροχή βρέθηκε κοντά στα κανονικά της επίπεδα (110-118%). Από την άλλη, ο αριθμός των βροχερών ημερών κινήθηκε κοντά στις κανονικές του τιμές σε όλες τις Περιφέρειες (103-119%), με εξαίρεση την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (132%) όπου καταγράφηκαν περισσότερες από τις κανονικές βροχερές ημέρες. Επομένως, το πλεόνασμα της βροχής φαίνεται να οφείλεται κυρίως σε εντονότερα επεισόδια βροχόπτωσης και λιγότερο σε συχνότερες βροχερές ημέρες.

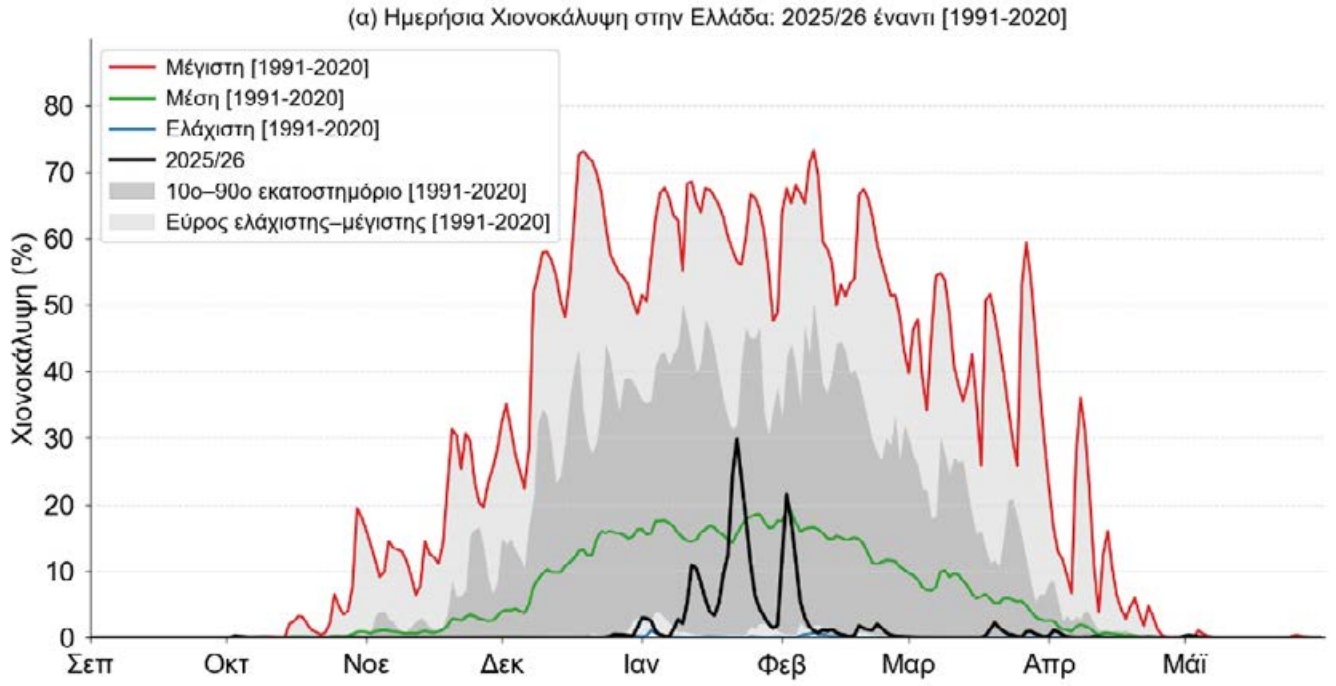
Η ανάλυση των δεδομένων χιονοκάλυψης για την περίοδο Σεπτεμβρίου 2025 – Μαΐου 2026 υποδεικνύει **εξαιρετικά σημαντική απουσία χιονοκάλυψης σχεδόν καθ' όλη τη διάρκεια της ψυχρής περιόδου**. Όπως αποτυπώνεται στις Εικόνες 4α και 4β, η χιονοκάλυψη ξεπέρασε τη μέση κλιματική τιμή (1991–2020) μόλις 2 φορές και για εξαιρετικά σύντομα χρονικά διαστήματα, καταγράφοντας συνολικά μόνο 4 ημέρες με θετική απόκλιση άνω του 1% (έναντι 137 ημερών με αρνητική απόκλιση κάτω του -1%). Το μέγιστο σημειώθηκε το τελευταίο δεκαήμερο του Ιανουαρίου 2026, όπου η χιονοκάλυψη στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας έφτασε το 30%, ακολουθούμενο από μία ακόμη πρόσκαιρη έξαρση στις αρχές Φεβρουαρίου (περίπου 21%). Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τόσο κατά την έναρξη του χειμώνα (Δεκέμβριος – μέσα Ιανουαρίου), όσο και από τα μέσα Φεβρουαρίου και έπειτα, η χιονοκάλυψη διατηρήθηκε σε πολύ χαμηλά επίπεδα, πολύ κάτω από το 10ο εκατοστημόριο (Εικόνα 4β).

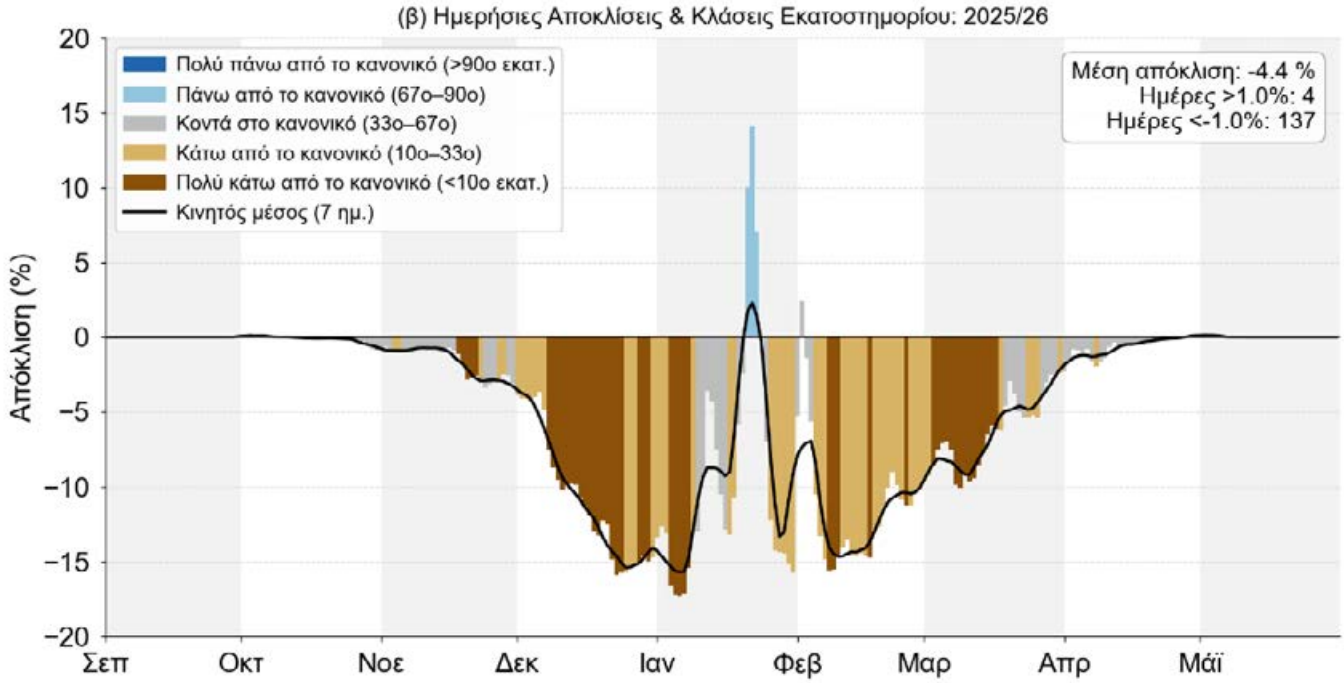
Συνολικά, η μέση απόκλιση της περιόδου διαμορφώθηκε στο -4.4% (Εικόνα 4β), κατατάσσοντας τη σεζόν 2025–2026 ως τη δεύτερη χειρότερη από το 1990 (35η σε σύνολο 36 ετών, οριακά πάνω από το ιστορικό ελάχιστο της περιόδου 2006–2007), επιβεβαιώνοντας τη σαφή πτωτική τάση των τελευταίων ετών που αναδεικνύεται στην Εικόνα 4γ. Σε χωρικό επίπεδο (Εικόνες 4δ και 4ε), το έλλειμμα χιονοκάλυψης ήταν εντονότερο στην ηπειρωτική χώρα και τους ορεινούς όγκους της Πίνδου. Ειδικότερα, κατά τους χειμερινούς μήνες (Δεκέμβριος – Φεβρουάριος), οι αρνητικές αποκλίσεις άγγιξαν το -30.9% στη Δυτική Μακεδονία, το -16.0% στη Θεσσαλία, το -14.4% στην Ήπειρο και το -12.7% στη Στερεά Ελλάδα (και αντίστοιχα -13.6%, -6.6%, -6.5% και -5.1% στο σύνολο της περιόδου Σεπτεμβρίου – Μαΐου). Σημαντική συνεισφορά σε αυτή την εξέλιξη της χιονοκάλυψης έπαιξαν οι υψηλότερες των φυσιολογικών για την εποχή θερμοκρασίες που επικράτησαν στη χώρα κατά το μεγαλύτερο μέρος του χειμώνα και της άνοιξης του 2026 (Εικόνα 5).

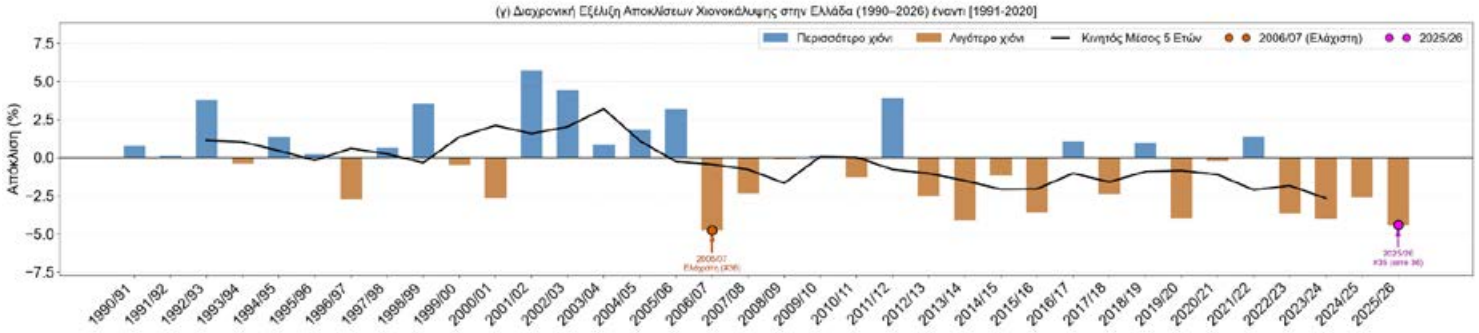


Εικόνα 3. Αποκλίσεις του αθροιστικού υετού (αριστερά) και των βροχερών ημερών (δεξιά)[4] κατά την περίοδο Οκτώβριος 2025 – Απρίλιος 2026 από τον αντίστοιχο μέσο όρο της περιόδου 1991 – 2020.

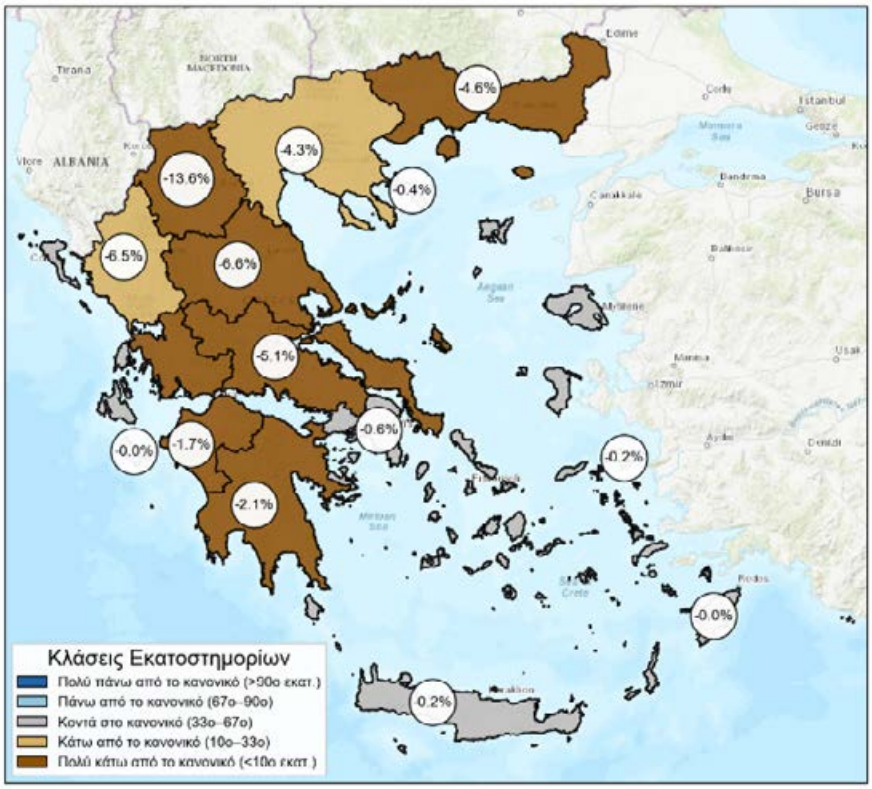
[4] Οι μήνες από τον Οκτώβριο έως τον Απρίλιο αποτελούν την περίοδο ανάπτυξης της βλάστησης. Οι συνθήκες που επικρατούν αυτούς τους μήνες επηρεάζουν το δυναμικό των πυρκαγιών κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου.


(α) Ημερήσια Χιονοκάλυψη στην Ελλάδα: 2025/26 έναντι [1991-2020]
Μέγιστη [1991-2020]
Μέση [1991-2020]
Ελάχιστη [1991-2020]
2025/26
10ο–90ο εκατοστημόριο [1991-2020]
Εύρος ελάχιστης–μέγιστης [1991-2020]
Χιονοκάλυψη (%)
0
10
20
30
40
50
60
70
80
Σεπ
Οκτ
Νοε
Δεκ
Ιαν
Φεβ
Μαρ
Απρ
Μάϊ

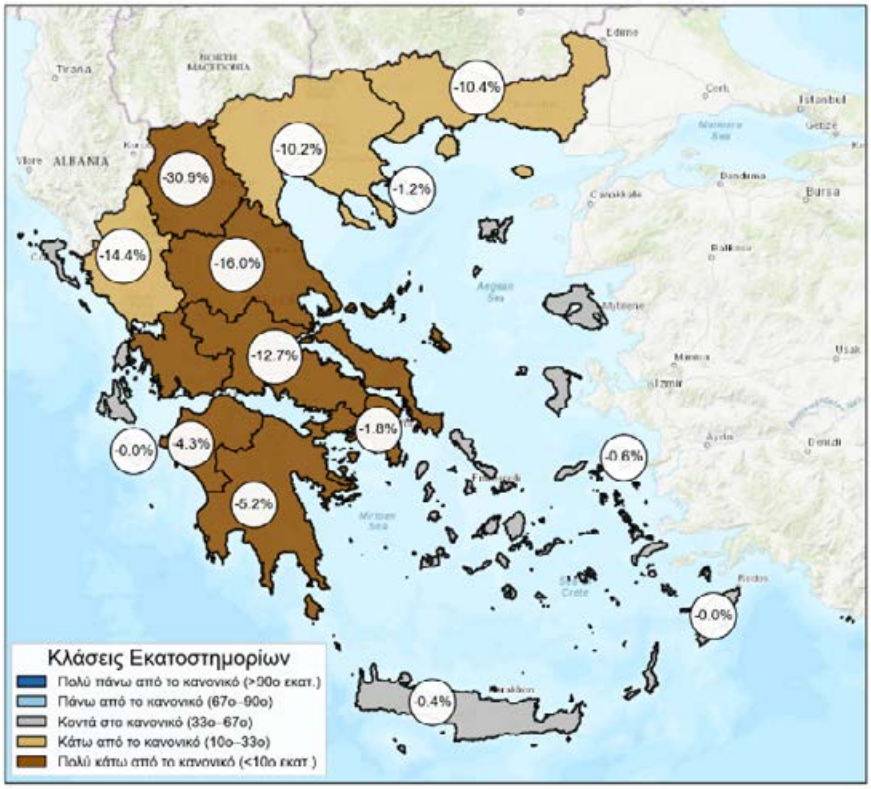

(β) Ημερήσιες Αποκλίσεις & Κλάσεις Εκατοστημορίου: 2025/26
Πολύ πάνω από το κανονικό (>90ο εκατ.)
Πάνω από το κανονικό (67ο–90ο)
Κοντά στο κανονικό (33ο–67ο)
Κάτω από το κανονικό (10ο–33ο)
Πολύ κάτω από το κανονικό (<10ο εκατ.)
Κινητός μέσος (7 ημ.)
Μέση απόκλιση: -4.4 %
Ημέρες >1.0%: 4
Ημέρες <-1.0%: 137
Απόκλιση (%)
20
15
10
5
0
−5
−10
−15
−20
Σεπ
Οκτ
Νοε
Δεκ
Ιαν
Φεβ
Μαρ
Απρ
Μάϊ


(γ) Διαχρονική Εξέλιξη Αποκλίσεων Χιονοκάλυψης στην Ελλάδα (1990–2026) έναντι [1991-2020]
Περισσότερο χιόνι
Λιγότερο χιόνι
Κινητός Μέσος 5 Ετών
2006/07 (Ελάχιστη)
2025/26
Απόκλιση (%)
7.5
5.0
2.5
0.0
−2.5
−5.0
−7.5
1990/91
1991/92
1992/93
1993/94
1994/95
1995/96
1996/97
1997/98
1998/99
1999/00
2000/01
2001/02
2002/03
2003/04
2004/05
2005/06
2006/07
2007/08
2008/09
2009/10
2010/11
2011/12
2012/13
2013/14
2014/15
2015/16
2016/17
2017/18
2018/19
2019/20
2020/21
2021/22
2022/23
2023/24
2024/25
2025/26

(δ) Χιονοκάλυψη ανά Περιφέρεια: Πλήρης Περίοδος (Σεπ–Μάϊ 2025/26)
σε σύγκριση με την κλιματολογία [1991-2020]



(ε) Χιονοκάλυψη ανά Περιφέρεια: Κύριος Χειμώνας (Δεκ–Φεβ / DJF 2025/26)
σε σύγκριση με την κλιματολογία [1991-2020]



Πηγή Δεδομένων: ERA5-Land, Copernicus Climate Change Service (C3S) / ECM-WWF | Επεξεργασία & Ανάλυση: FLAME - METEO/EAA και WWF | Κλιματική περίοδος αναφοράς: 1991-2020.

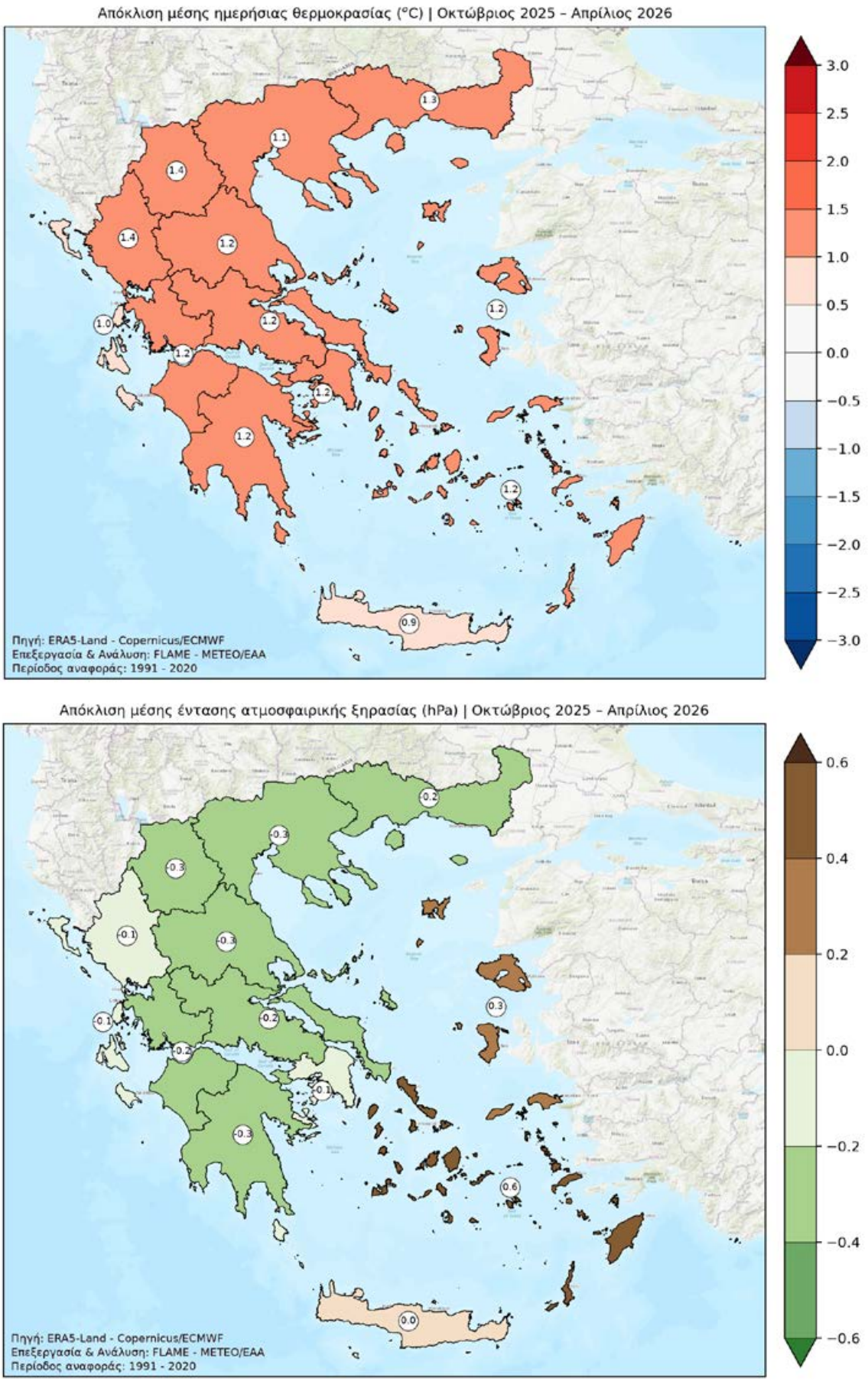
Εικόνα 4. Ημερήσια εξέλιξη της χιονοκάλυψης (α) και των αποκλίσεων της (β) στην Ελλάδα για την περίοδο Σεπτεμβρίου 2025 – Μαΐου 2026, διαχρονική εξέλιξη των αποκλίσεων από το 1990 έως το 2026 (γ), καθώς και χωρική κατανομή των αποκλίσεων ανά περιφέρεια για το σύνολο της περιόδου (δ) και τον χειμώνα Δεκέμβριο–Φεβρουάριο (ε), σε σύγκριση με την κλιματική περίοδο 1991–2020 (Πηγή δεδομένων: ERA5-Land / C3S / ECMWF).

Οι **υψηλότερες των κανονικών βροχοπτώσεις** και η σημαντικά **μειωμένη χιονοκάλυψη** κατά τη διάρκεια της λεγόμενης ψυχρής περιόδου (Οκτώβριος 2025 – Απρίλιος 2026) συνοδεύτηκαν από **υψηλότερες των κανονικών θερμοκρασίες** σε όλη τη χώρα, αλλά και από ηπιότερες του κανονικού **συνθήκες ατμοσφαιρικής ξηρασίας**[5] στο μεγαλύτερο μέρος αυτής.

Όπως αποτυπώνεται στους δύο χάρτες της Εικόνας 5, **θερμότερες των κανονικών συνθήκες** επικράτησαν σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας μεταξύ Οκτωβρίου 2025 και Απριλίου 2026. Οι **αποκλίσεις** της μέσης ημερήσιας θερμοκρασίας κυμάνθηκαν από 1.1 έως 1.4 °C σε 11 από τις 13 Περιφέρειες, με τις υψηλότερες τιμές να καταγράφονται στις Περιφέρειες Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας (1.4 °C), ενώ ήταν μικρότερες στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (1.0 °C) και Κρήτης (0.9 °C). Αντίθετα, η μέση ημερήσια ένταση της **ατμοσφαιρικής ξηρασίας** βρέθηκε **χαμηλότερη** του κανονικού (έως -0.3 hPa) στο ηπειρωτικό τμήμα της χώρας και στα Ιόνια Νησιά, κοντά στο κανονικό στην Κρήτη, και ελαφρά υψηλότερη του κανονικού μόνο στις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (0.3 hPa) και Νοτίου Αιγαίου (0.6 hPa).

Συνολικά, οι **πυρομετεωρολογικές συνθήκες** κατά το διάστημα Οκτώβριος 2025 – Απρίλιος 2026 χαρακτηρίζονται ως **υγρότερες** και **θερμότερες** του κανονικού, με **ηπιότερη ατμοσφαιρική ξηρασία και μειωμένη χιονόπτωση** στο μεγαλύτερο μέρος της χώρας. Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι οι τρεις Περιφέρειες που συγκέντρωσαν περισσότερο από το 80% των καμένων εκτάσεων του 2026 (**Κρήτη**, **Αττική** και **Στερεά Ελλάδα**, Πίνακας 2) συγκαταλέγονται στις τέσσερις Περιφέρειες με το **μικρότερο πλεόνασμα βροχής** (110-118%), ενώ στην Κρήτη, που κατέγραψε ρεκόρ καμένων εκτάσεων, ο αριθμός των βροχερών ημερών ήταν ο πλησιέστερος στο κανονικό (103%) και η ατμοσφαιρική ξηρασία κοντά στο κανονικό.

[5] Με απλά λόγια, ο όρος «ατμοσφαιρική ξηρασία» περιγράφει πόσο «διψασμένος» είναι ο αέρας. Όσο περισσότερο «διψασμένος» είναι, τόσο πιο πολύ «ρουφάει» υγρασία από τη βλάστηση και, επομένως, τόσο περισσότερο αυξάνει την ευφλεκτότητα των δασικών καυσίμων.

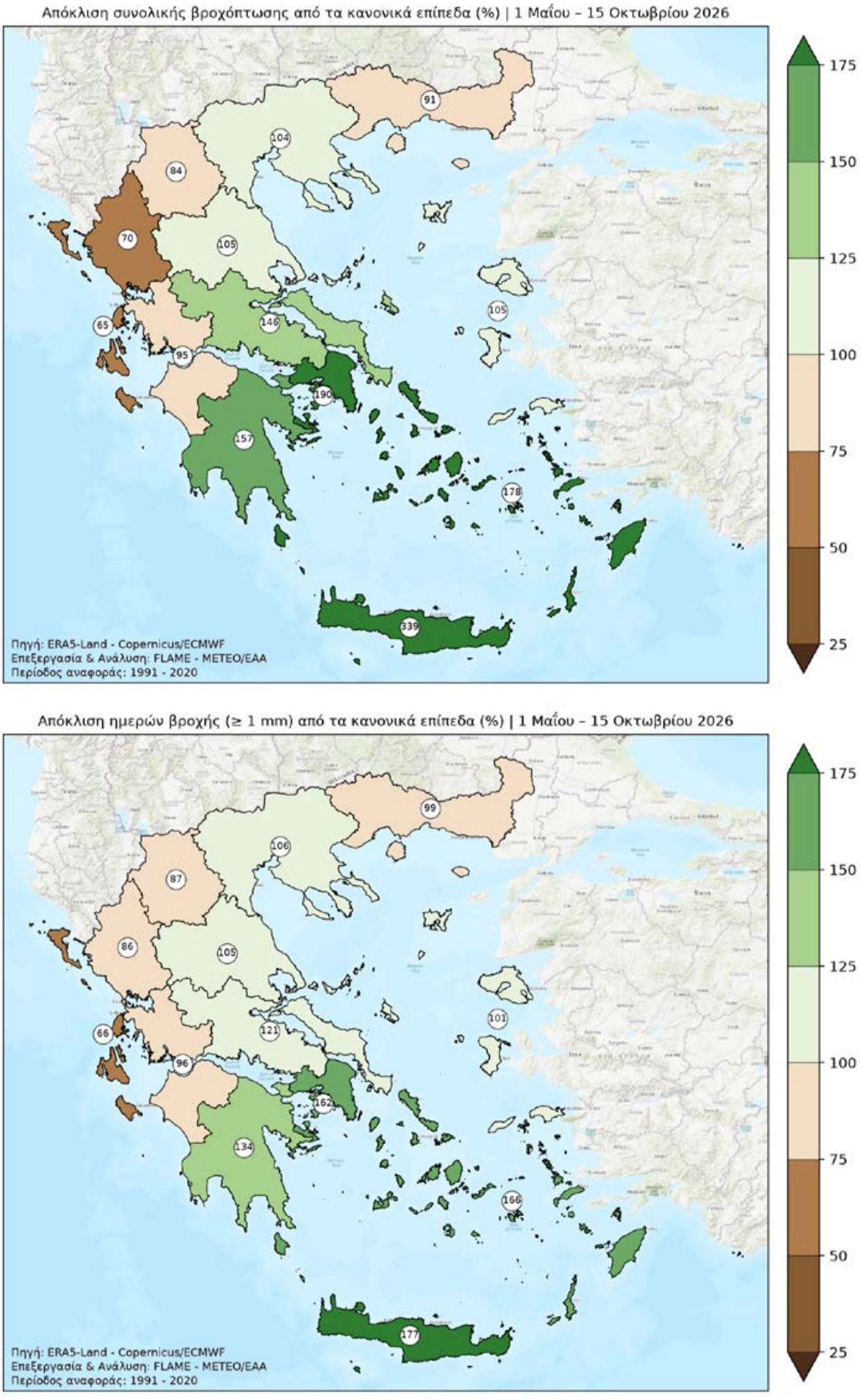


Εικόνα 5. Αποκλίσεις της μέσης ημερήσιας θερμοκρασίας (πάνω) και της μέσης ημερήσιας έντασης της ατμοσφαιρικής ξηρασίας (κάτω) κατά την περίοδο Οκτώβριος 2025 – Απρίλιος 2026 από τον αντίστοιχο μέσο όρο της περιόδου 1991 – 2020.

3. ΟΙ ΠΥΡΟΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Συνολικά, **οι πυρομετεωρολογικές συνθήκες της αντιπυρικής περιόδου του 2026 χαρακτηρίζονται ως μάλλον κανονικές στο μεγαλύτερο μέρος της χώρας, με σαφώς δυσμενέστερες συνθήκες στη δυτική Ελλάδα και στο Βόρειο Αιγαίο**. Σημειώνεται ότι η ανάλυση καλύπτει το διάστημα 1 Μαΐου – 15 Οκτωβρίου 2026, το οποίο συγκρίνεται με το ίδιο διάστημα της περιόδου αναφοράς 1991 – 2020, καθώς τα δεδομένα για το δεύτερο μισό του Οκτωβρίου δεν ήταν διαθέσιμα κατά τη σύνταξη της έκθεσης.

Σε ό,τι αφορά στις βροχοπτώσεις, η αντιπυρική περίοδος του 2026 παρουσιάζει έντονη **γεωγραφική διαφοροποίηση** (Εικόνα 6). Στις Περιφέρειες Ηπείρου και Ιονίων Νήσων έπεσε μόλις το 70% και το 65%, αντίστοιχα, του αναμενόμενου (με βάση την περίοδο αναφοράς 1991 – 2020) ύψους βροχής, ενώ στα Ιόνια Νησιά και ο αριθμός των βροχερών ημερών ήταν χαμηλότερος του κανονικού (66%). Στις Περιφέρειες της Βόρειας Ελλάδας, της Θεσσαλίας, της Δυτικής Ελλάδας και του Βορείου Αιγαίου, το συνολικό ύψος βροχής κινήθηκε κοντά στα κανονικά του επίπεδα (84-105%). Αντίθετα, υψηλότερες του κανονικού βροχοπτώσεις καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (146%), Πελοποννήσου (157%), Νοτίου Αιγαίου (178%), Αττικής (190%) και, κυρίως, Κρήτης (339%). Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι το πλεόνασμα βροχής στην Κρήτη, στο Νότιο Αιγαίο και στην Αττική αποδίδεται κύρια στα επεισόδια βροχής του τέλους Σεπτεμβρίου και των αρχών Οκτωβρίου. Στην Κρήτη και στο Νότιο Αιγαίο, περίπου τα τρία τέταρτα της βροχής της περιόδου έπεσαν μετά τις 20 Σεπτεμβρίου, ενώ στην Αττική περίπου το μισό, κυρίως κατά το επεισόδιο της 11ης – 14ης Οκτωβρίου.



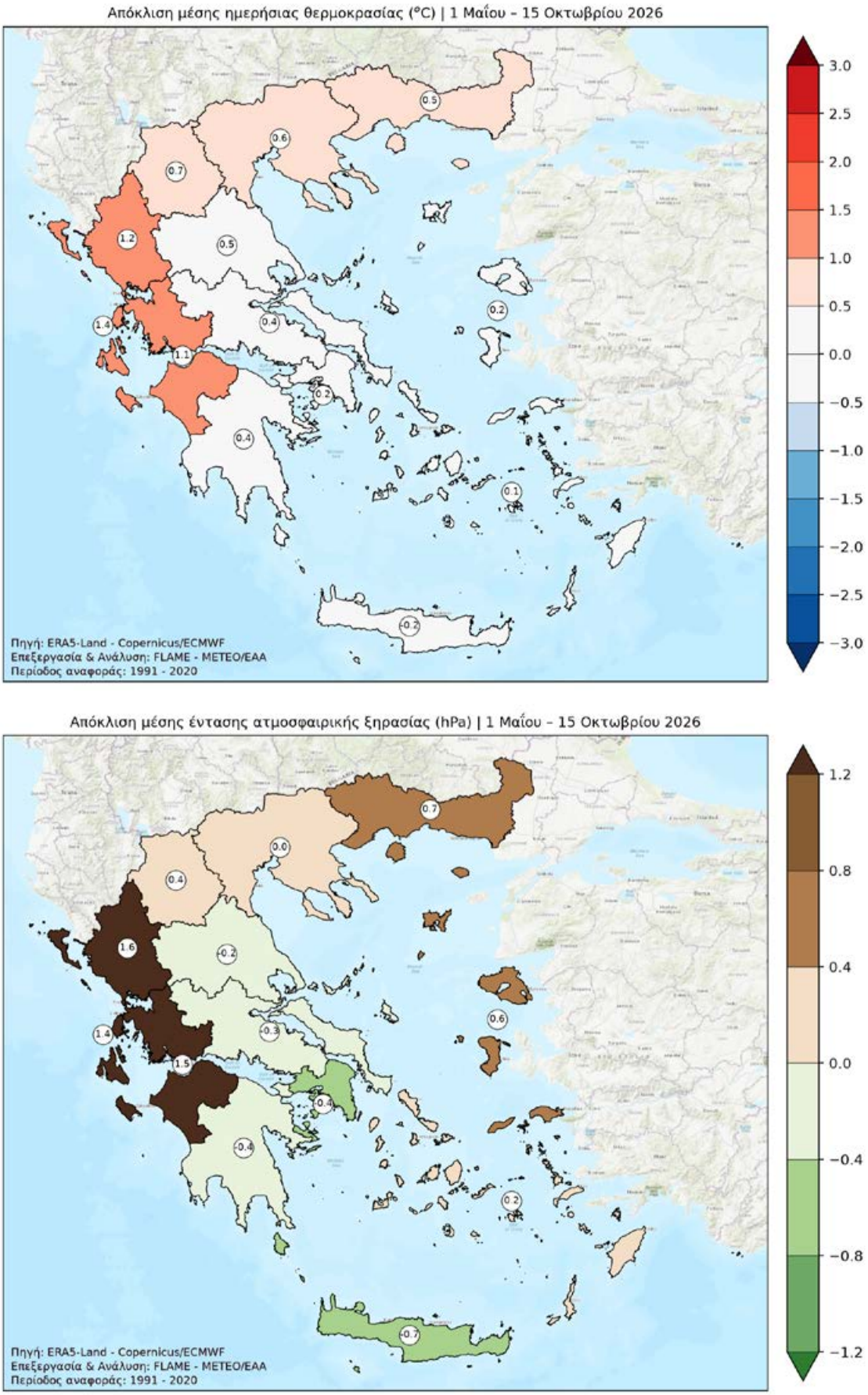
Εικόνα 6. Αποκλίσεις του αθροιστικού υετού (αριστερά) και των βροχερών ημερών (δεξιά)[4] κατά την αντιπυρική περίοδο (Μάιος – Οκτώβριος 2026) από τον αντίστοιχο μέσο όρο της περιόδου 1991 – 2020.

Θερμοκρασιακά, η αντιπυρική περίοδος του 2026 χαρακτηρίζεται ως **θερμότερη του κανονικού** σε όλη σχεδόν τη χώρα, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κρήτης (-0.2 °C). Οι **μεγαλύτερες αποκλίσεις** της μέσης ημερήσιας θερμοκρασίας καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (1.4 °C), Ηπείρου (1.2 °C) και Δυτικής Ελλάδας (1.1 °C), ενώ στις υπόλοιπες Περιφέρειες κυμάνθηκαν μεταξύ 0.1 και 0.7 °C (Εικόνα 7, αριστερά). Αντίστοιχη εικόνα παρουσιάζει και η ατμοσφαιρική ξηρασία. Σημαντικά ξηρότερες του κανονικού συνθήκες επικράτησαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (1.6 hPa), Δυτικής Ελλάδας (1.5 hPa) και Ιονίων Νήσων (1.4 hPa) και, σε μικρότερο βαθμό, στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και Βορείου Αιγαίου (0.6-0.7 hPa). Αντίθετα, στις Περιφέρειες Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Αττικής, Πελοποννήσου και Κρήτης η μέση ένταση της ατμοσφαιρικής ξηρασίας ήταν χαμηλότερη του κανονικού (-0.2 έως -0.7 hPa) (Εικόνα 7, δεξιά). Συνδυαστικά, η **Δυτική Ελλάδα** βρέθηκε αντιμέτωπη με **θερμότερες και ατμοσφαιρικά ξηρότερες** συνθήκες, τυπικά ευνοϊκές για την εκδήλωση και εξάπλωση δασικών πυρκαγιών, σε αντίθεση με την Κεντρική και Νότια Ελλάδα.

Για την αποτίμηση της σωρευτικής επίδρασης των μετεωρολογικών συνθηκών στην πυρομετεωρολογική επικινδυνότητα της αντιπυρικής περιόδου του 2026, παρουσιάζουμε δύο χάρτες με βάση τον **πυρομετεωρολογικό δείκτη FWI** (Fire Weather Index). Ο δείκτης αυτός ανήκει στο λεγόμενο Καναδικό Σύστημα Πυρομετεωρολογικών Δεικτών, έχει βαθμονομηθεί στο πυρικό περιβάλλον της χώρας και παρέχει εκτίμηση της έντασης μιας πυρκαγιάς εάν αυτή εκδηλωθεί.

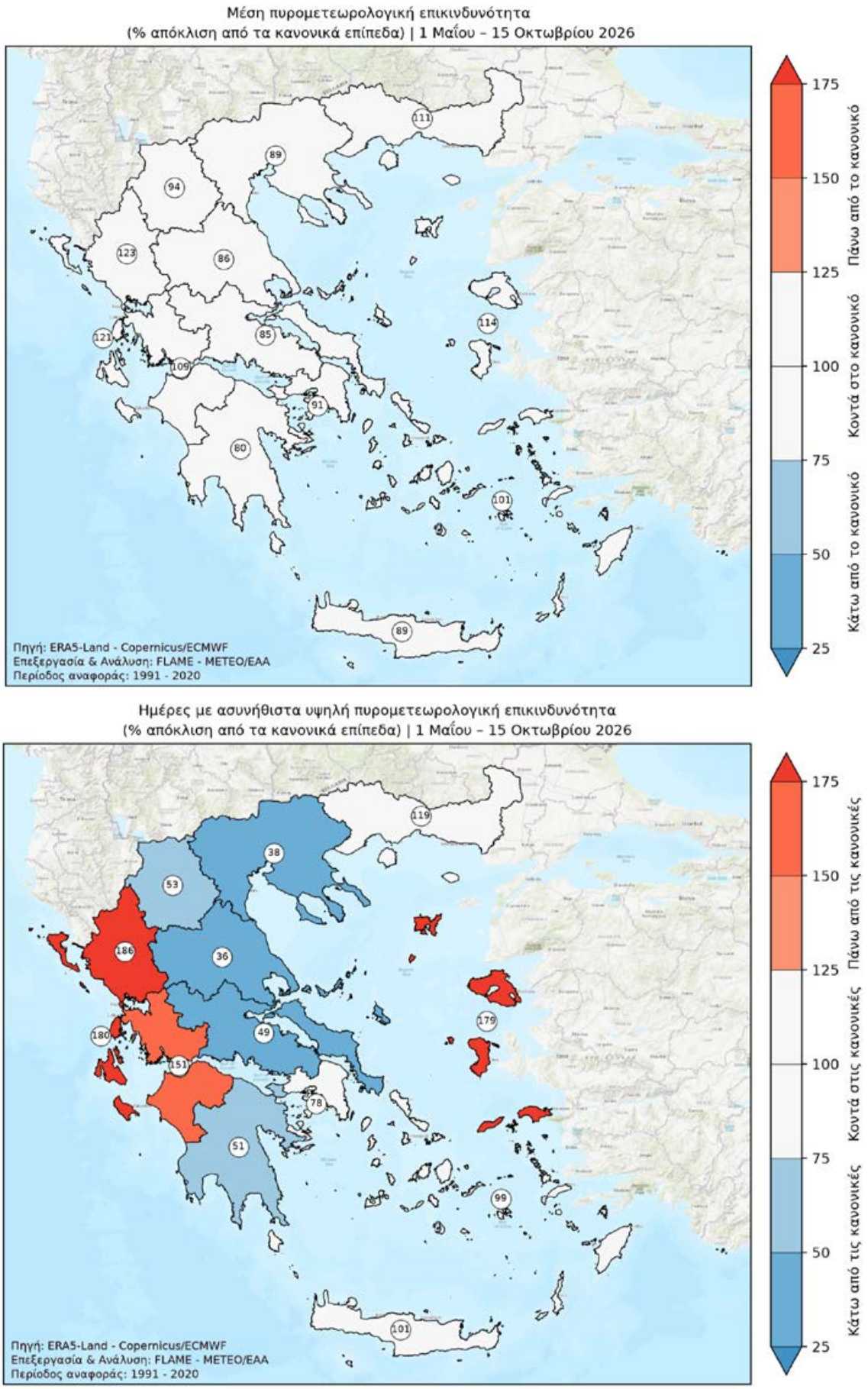
Για την αντιπυρική περίοδο του 2026, η **μέση πυρομετεωρολογική επικινδυνότητα**[6] βρέθηκε **κοντά στα κανονικά της επίπεδα** (75-125% της αναμενόμενης, με βάση την περίοδο αναφοράς 1991 – 2020) σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας (Εικόνα 8, αριστερά). Οι υψηλότερες τιμές καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Ηπείρου (123%), Ιονίων Νήσων (121%), Βορείου Αιγαίου (114%), Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (111%) και Δυτικής Ελλάδας (109%). Αντίθετα, στις Περιφέρειες Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Αττικής, Πελοποννήσου και Κρήτης η μέση πυρομετεωρολογική επικινδυνότητα ήταν χαμηλότερη από την αναμενόμενη (80-94%), ενώ στο Νότιο Αιγαίο κινήθηκε στα κανονικά της επίπεδα (101%).

[6] Ως μέση πυρομετεωρολογική επικινδυνότητα ορίζουμε την μέση τιμή των ημερήσιων τιμών του δείκτη FWI, υπολογισμένη για την περίοδο Μάιος – Οκτώβριος 2026.



Εικόνα 7. Αποκλίσεις της μέσης ημερήσιας θερμοκρασίας (πάνω) και της μέσης ημερήσιας έντασης της ατμοσφαιρικής ξηρασίας (κάτω) κατά την αντιπυρική περίοδο (Μάιος – Οκτώβριος 2026) από τον αντίστοιχο μέσο όρο της περιόδου 1991 – 2020.

Η γενικά τυπική (κανονική) για τη χώρα μας πυρομετεωρολογική επικινδυνότητα συνοδεύτηκε από **σημαντικές περιφερειακές διαφοροποιήσεις** στον αριθμό των **ημερών με ασυνήθιστα υψηλή** πυρομετεωρολογική επικινδυνότητα. Όπως αποτυπώνεται στο χάρτη της Εικόνας 8 (δεξιά), **περισσότερες** από τις κανονικές τέτοιες ημέρες καταγράφηκαν στις Περιφέρειες **Ηπείρου** (186%), **Ιονίων Νήσων** (180%), **Βορείου Αιγαίου** (179%) και **Δυτικής Ελλάδας** (151%). Σε αυτές τις Περιφέρειες, με απλά λόγια, οι ημέρες με ασυνήθιστα υψηλή πυρομετεωρολογική επικινδυνότητα ήταν από μιάμιση έως σχεδόν δύο φορές περισσότερες από τις αναμενόμενες (με βάση την περίοδο αναφοράς 1991 – 2020). Αντίθετα, στις Περιφέρειες Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου οι ημέρες αυτές ήταν περίπου οι μισές ή λιγότερες των αναμενόμενων (36-53%), ενώ στις υπόλοιπες Περιφέρειες κινήθηκαν κοντά στα κανονικά τους επίπεδα (78-119%) .



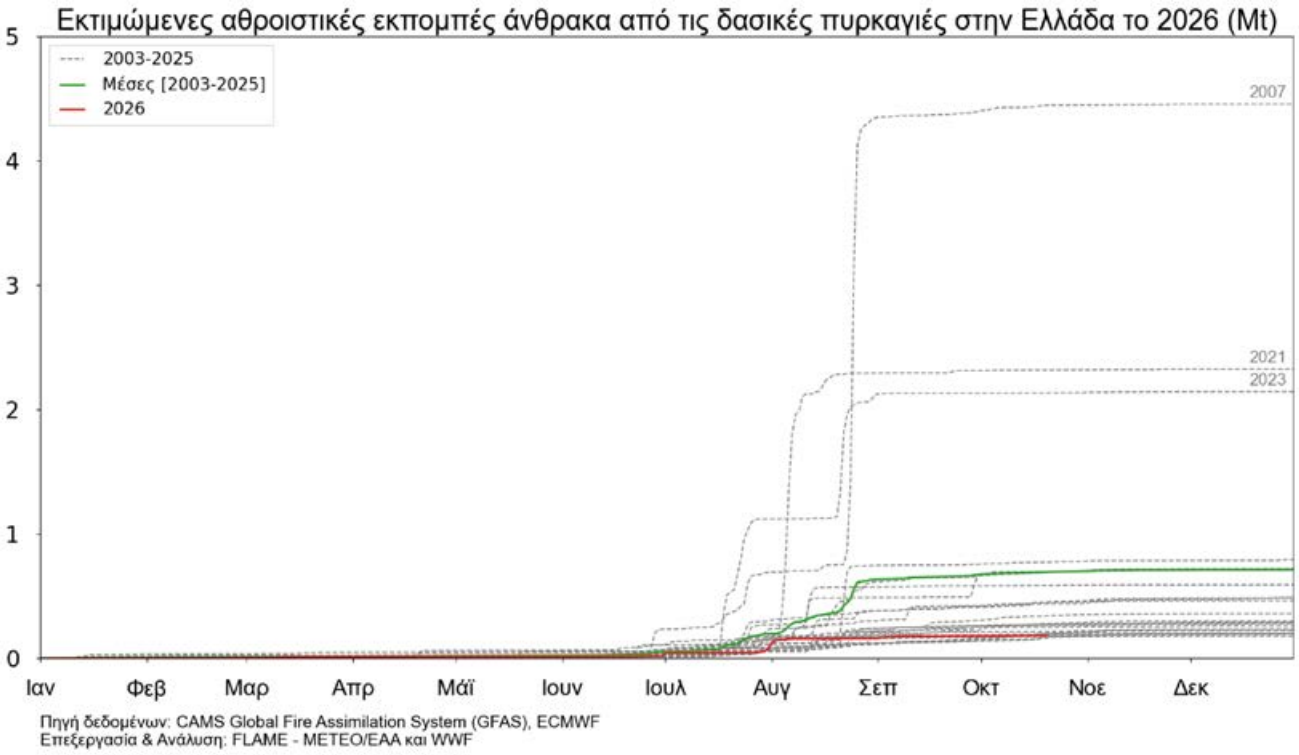
Εικόνα 8. Αποκλίσεις της μέσης πυρομετεωρολογικής επικινδυνότητας (αριστερά) και του αριθμού ημερών με ασυνήθιστα υψηλή πυρομετεωρολογική επικινδυνότητα (δεξιά) κατά την αντιπυρική περίοδο (Μάιος – Οκτώβριος 2026) από τον αντίστοιχο μέσο όρο της περιόδου 1991 – 2020.

4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ

4.1. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Τα δάση και ευρύτερα η βλάστηση παίζουν σημαντικό ρόλο στη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα (CO_2) από την ατμόσφαιρα μέσα από τη διεργασία της φωτοσύνθεσης. Όταν μεγάλες εκτάσεις με βλάστηση καίγονται, δεν περιορίζεται μόνο η δυνατότητα του πλανήτη μας να δεσμεύσει CO_2 από την ατμόσφαιρα, αλλά δημιουργείται επίσης μια επιπλέον ροή άνθρακα προς την ατμόσφαιρα, η οποία επιδεινώνει το φαινόμενο του θερμοκηπίου και επιταχύνει την κλιματική αλλαγή. Επομένως, η ολοένα και αυξανόμενη δραστηριότητα πυρκαγιών οδηγεί σε ένα φαύλο κύκλο. Η κλιματική αλλαγή δημιουργεί συνθήκες που ευνοούν την εκδήλωση και εξάπλωση μεγάλων πυρκαγιών. Οι μεγάλες πυρκαγιές, από την άλλη, εκλύουν άνθρακα στην ατμόσφαιρα, ενισχύοντας το ρυθμό εξέλιξης της κλιματικής αλλαγής. Αυτό οδηγεί σε ακόμη πιο ευνοϊκές συνθήκες για μεγάλες πυρκαγιές, οι οποίες εκλύουν ακόμη περισσότερο άνθρακα στην ατμόσφαιρα, ενισχύοντας ακόμη περισσότερο το ρυθμό της παγκόσμιας υπερθέρμανσης.

Η ανάλυση δορυφορικών δεδομένων του Global Fire Assimilation System (GFAS) για τις εκτιμώμενες αθροιστικές εκπομπές άνθρακα από πυρκαγιές στην Ελλάδα υποδεικνύει ότι κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου του 2026 **εκλύθηκε ποσότητα άνθρακα μικρότερη του αντίστοιχου μέσου όρου** της περιόδου 2003 – 2025 (περίπου 0.2 Mt έναντι ~0.7 Mt της μέσης τιμής). Όπως αποτυπώνεται στο γράφημα της Εικόνας 9, οι εκπομπές άνθρακα από τις πυρκαγιές του 2026 κυμάνθηκαν σε **ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα**, κατατάσσοντας το φετινό έτος μεταξύ εκείνων με τις χαμηλότερες εκπομπές από το 2003 και έπειτα. Αξίζει ωστόσο να επισημανθεί ότι παρόλο που η διαθέσιμη χρονοσειρά δεδομένων είναι σχετικά μικρή (23 έτη), **τα 2 από τα 3 έτη με τις μακράν υψηλότερες αθροιστικές εκπομπές άνθρακα (2021 και 2023, μετά το ακραίο έτος 2007) έχουν σημειωθεί την τελευταία εξαετία.**



Εικόνα 9. Εκτιμώμενες αθροιστικές εκπομπές άνθρακα (σε μεγατόνους, Mt) από τις δασικές πυρκαγιές στην Ελλάδα το 2026 (κόκκινη γραμμή), μέσες εκπομπές της περιόδου 2003–2025 (πράσινη γραμμή) και οι αντίστοιχες εκπομπές για τα επιμέρους έτη 2003–2025 (γκρι διακεκομμένες γραμμές). (Πηγή δεδομένων: CAMS Global Fire Assimilation System (GFAS), ECMWF – Επεξεργασία & Ανάλυση: FLAME - METEO/EAA).

4.2. Κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις

Η φετινή αντιπυρική περίοδος στιγματίστηκε από την απώλεια 11 συμπολιτών μας. Τρία στελέχη του Πυροσβεστικού Σώματος (2 στην Κρύα Βρύση Ρεθύμνου και 1 στο Γύθειο) και δύο μέλη πληρώματος μισθωμένου πυροσβεστικού ελικοπτέρου (Πόρτο Γερμενό) έχασαν την ζωή τους. Πατέρας και γιός εντοπίστηκαν νεκροί κατα την διάρκεια πυρκαγιάς στο Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης ενώ μερικές μέρες αργότερα πέθανε μια γυναίκα που υπέστη ανακοπή κατά τη διάρκεια της ίδιας πυρκαγιάς. Ένας άνθρωπος βρέθηκε απανθρακωμένος στο αυτοκίνητό του από το οποίο ξεκίνησε φωτιά στο Πικέρμι Αττικής και ένα ζευγάρι ηλικιωμένων βρέθηκαν νεκροί κοντά στην έναρξη της πυρκαγιάς στη Σαλαμίνα. Σύμφωνα με ανακοινώσεις του ΕΚΑΒ 10 πολίτες υπέστησαν τραυματισμούς (εγκαύματα) στη πυρκαγιά της Σαλαμίνας ενώ στην πυρκαγιά στην Αργολίδα 2 ηλικιωμένοι μεταφέρθηκαν στο νοσοκομείο με αναπνευστικά προβλήματα, ένας πυροσβέστης λιποθύμησε και ένας εργαζόμενος του ΔΕΔΔΗΕ τραυματίστηκε όταν καταπλακώθηκε από δέντρο. Οι θάνατοι και τραυματισμοί πολιτών σε αστικές-περιαστικές περιοχές αναδεικνύουν τη σημαντικότητα του προβλήματος των πυρκαγιών σε **ζώνες διεπαφής**[7] (Wildland Urban Interface – WUI) και της προετοιμασίας κατοικιών και πολιτών.

[7] Ως ζώνη διεπαφής δάσους-οικισμού ή απλούστερα ζώνη διεπαφής, ορίζουμε μία περιοχή όπου το ανθρωπογενές περιβάλλον έρχεται σε άμεση επαφή και «αναμιγνύεται» με το φυσικό περιβάλλον.

Κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου του 2026, εκτιμάται ότι καταστράφηκαν ή υπέστησαν ζημιές 455 οικίες και άγνωστος αριθμός βιομηχανικών/βιοτεχνικών μονάδων και κρίσιμων υποδομών (π.χ. δίκτυα ενέργειας, ύδρευσης, μεταφοράς). Καταστράφηκαν ή υπέστησαν ζημιές αποθήκες, ποιμνιοστάσια, οχήματα πολιτών και μεγάλες εκτάσεις από ελαιώνες, πορτοκαλεώνες, αμπελώνες[8]. Αξίζει να αναφερθεί ότι η ιστοσελίδα του συστήματος κρατικής αρωγής για τους πληγέντες από φυσικές καταστροφές (https://arogi.gov.gr/) δεν αναφέρει συγκεκριμένους αριθμούς των πληγεισών υποδομών ή τους κόστους που προκολαούν οι πυρκαγιές σε αυτές. Σε ό,τι αφορά τις άμεσες και έμμεσες οικονομικές επιπτώσεις των πυρκαγιών του 2026 στα δάση, την αγροτική παραγωγή και την κτηνοτροφία, **δεν υπάρχει διαθέσιμη κάποια επίσημη εκτίμηση**. Ομοίως, απουσιάζει ακόμα από τη χώρα μας κάποιο **σύστημα καταγραφής εκτιμήσεων για το κόστος των οικοσυστημικών υπηρεσιών** που υποβαθμίζονται ή χάνονται τελείως από τις πυρκαγιές.

Τέσσερα οχήματα του Πυροσβεστικού Σώματος καταστράφηκαν ολοσχερώς από πυρκαγιά (Πόρτο Γερμενό, Σητεία και Ρέθυμνο).

Αναφορικά με το πραγματικό, τελικό κόστος καταστολής των πυρκαγιών του 2026, μπορούν να γίνουν μόνο έμμεσες εκτιμήσεις καθώς **δεν υπάρχει συστηματική, λεπτομερής και διαφανής καταγραφή του κόστους των αντιπυρικών περιόδων** στη χώρα μας. Στοιχείο το οποίο είναι πλέον υποχρεωτικό να συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση απολογισμού της αντιπυρικής περιόδου που προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4662/2020.

Για τις αντιπυρικές περιόδους του 2021 και του 2023 , εκτιμάται ότι δαπανήθηκαν για τις **επιχειρήσεις καταστολής** τουλάχιστον 444 εκατ. ευρώ και 328 εκατ. ευρώ αντίστοιχα. Τα κόστη αυτά υπολογίστηκαν, βάση εφαρμογής συγκεκριμένης μεθοδολογίας που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και από τις αρμόδιες κρατικές αρχές. Έλαβε υπόψη τα επίσημα στοιχεία δασικών πυρκαγιών του Πυροσβεστικού Σώματος για τις αντιπυρικές περιόδους 2021 και 2023 και για το 2026 τα 520 περιστατικά (διάρκειας 3.182 ωρών) για τα οποία υπάρχουν ως σήμερα δημόσια διαθέσιμα δεδομένα[9]. Η μεθοδολογία βασίζεται στον υπολογισμό, για κάθε πυρκαγιά, της διάρκειας της έως την πλήρη κατάσβεση και συνδυάζεται με τις δυνάμεις που διατέθηκαν, τον ρυθμό ρίψης και το λειτουργικό κόστος κάθε μέσου[10], ενώ στο κόστος προστίθενται το επίγειο προσωπικό και η συντήρηση των κρατικών μέσων. Η ίδια μέθοδος εφαρμόστηκε στα επίσημα στοιχεία του 2021 και του 2023[11], με τη διάρκεια των εγγραφών χωρίς ώρα κατάσβεσης να εκτιμάται με πολυπαραγοντική παλινδρόμηση στα στοιχεία 2011–2025, κατά την προσέγγιση της EENA[12].

---

[8] Η καταγραφή των καταστροφών σε περιουσιακά στοιχεία δεν είναι δυστυχώς δημόσια διαθέσιμη και οι εκτιμήσεις βασίζονται μόνο σε δημοσιεύματα από ΜΜΕ εθνικής ή τοπικής εμβέλειας ή εκτιμήσεις τοπικών ΟΤΑ.

[9] Δελτία τύπου ΠΣ, ανακοινώσεις στον επίσημο λογαριασμό X.com του ΠΣ.

[10] Struminska, M. και Filippone, A. (2024), Flight performance analysis of aerial firefighting, The Aeronautical Journal 128, 1895–1923

[11] Επίσημα στοιχεία δασικών πυρκαγιών του Πυροσβεστικού Σώματος 2000–2025 διαθέσιμα στο https://www.fireservice.gr/el_GR/synola-dedomenon

[12] EENA (2019), Artificial Intelligence & Machine Learning in Public Safety, European Emergency Number Association

Πίνακας 3. Σύγκριση κόστους επιχειρήσεων των αντιπυρικών περιόδων 2021, 2023 και 2026

1 Μαΐου – 31 Οκτωβρίου	2021	2023	2026
Πυρκαγιές	5.437	4.516	520[13]
Νερό (τόνοι)	4,21 εκατ.	3,16 εκατ.	0,41 εκατ.
Λειτουργικό κόστος του νερού	417 εκατ. €	308 εκατ. €	53 εκατ. €
Επίγειο προσωπικό	19,9 εκατ. €	14,4 εκατ. €	1,6 εκατ. €
Συντήρηση	6,5 εκατ. €	6,5 εκατ. €	6,2 εκατ. €
Συνολικό κόστος[14]	**444 εκατ. €**	**328 εκατ. €**	**61 εκατ. €**

Για την πρόληψη και την ετοιμότητα των πυρκαγιών εκτιμάται ότι **δαπανήθηκαν τουλάχιστον 176,8 εκ. ευρώ**[15] (το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μερίδιο των δαπανών, με 41,98% του συνόλου. Ακολουθούν το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας με 6,91%, η Περιφέρεια Αττικής με 4,45%, ο ΟΣΕ με 4,10% και η Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ με 2,28%. Συγκριτικά, το σύνολο των δήμων της χώρας αντιπροσωπεύει το 26,84% των συνολικών δαπανών). Η συνολική αξία των δημόσιων συμβάσεων που αφορούν την πρόληψη παρουσιάζει μείωση 52,3% σε σύγκριση με το ίδιο διάστημα του 2025 και μείωση 49,2% σε σύγκριση με το ίδιο διάστημα του 2024. Η μείωση αυτή συνδέεται, σε σημαντικό βαθμό, με τη σταδιακή ολοκλήρωση του προγράμματος προστασίας δασών «AntiNERO», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στο πλαίσιο του σχεδίου «Ελλάδα 2.0».

Η συντριπτική πλειονότητα των συμβάσεων υπογράφεται όταν η περίοδος αυξημένου κινδύνου δασικών πυρκαγιών έχει ήδη ξεκινήσει. Ένα παράδειγμα είναι ότι παρά την αύξηση της χρηματοδότησης προς τους δήμους μόλις 14% των συμβάσεων πυροπροστασίας των δήμων είχε υπογραφεί πριν από την έναρξη της αντιπυρικής περιόδου (1η Μαΐου) ενώ το 66,3% των συμβάσεων υπογράφηκε μεταξύ Μαΐου και Αυγούστου, δηλαδή όταν η αντιπυρική περίοδος είχε ήδη ξεκινήσει. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι αντίστοιχες εργασίες εκτελέστηκαν απαραίτητα τότε αλλά είναι ενδεικτικό ότι ίσως θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες προσαρμογές για πιο έγκαιρο προγραμματισμό.

---

[13] Ο παρών αριθμός αφορά μόνο τα περιστατικά και στοιχεία που είναι δημόσια διαθέσιμα στα δελτία τύπου ΠΣ και τις ανακοινώσεις στον επίσημο λογαριασμό του ΠΣ στο X. com. Ο αριθμός τους θα μεταβληθεί σημαντικά μετά την πλήρη καταγραφή των περιστατικών από το ΠΣ. Ύστερα από ηλεκτρονική απάντηση της Διεύθυνσης Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του ΠΣ σε σχετικό αίτημά μας για τις πλήρεις εγγραφές περιστατικών ως σήμερα, ενημερωθήκαμε ότι τα επίσημα στοιχεία θα είναι δημόσια διαθέσιμα στις αρχές του 2027 καθώς βρίσκονται ακόμη υπό επεξεργασία.

[14] Στο συνολικό κόστος δεν μπορούν να συμπεριληφθούν κόστη τα οποία **δεν είναι δημόσια διαθέσιμα** ή καλύπτονται από νομικό πλαίσιο εμπιστευτικότητας όπως η σύμβαση μίσθωσης ιδιωτικών εναερίων μέσων όπου μόνο το κόστος μίσθωσης τους εκτιμάται π.χ. για το 2024 περί τα **€158,5 εκατ.**(ΧΕΠ).

[15] Τα οικονομικά δεδομένα προέρχονται από δύο πηγές: τις δημόσιες συμβάσεις που δημοσιεύονται στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) και τις οριστικοποιήσεις πληρωμών που αναρτώνται στη Διαύγεια, πηγή: https://www.fire-watch-app.gr/

Ο υπολογισμός των παραπάνω αφορά σε εκτιμήσεις καθώς είναι ιδιαίτερα δύσκολο να πραγματοποιηθούν ακριβείς αναλύσεις για μια σειρά από λόγους. Ο τρόπος που οι δήμοι και οι υπόλοιποι δημόσιοι φορείς καταχωρούν τις δημόσιες συμβάσεις στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) και τις αποφάσεις πληρωμών στη Διαύγεια, καθιστά σχεδόν αδύνατη την παρακολούθηση της ροής δαπανών που αφορούν στην πυροπροστασία. Λάθη στην καταχώρηση ποσών, ασυνέπεια στις ονομασίες και στη γεωγραφική αντιστοίχιση των φορέων, λάθη στην κωδικοποίηση των εργασιών ή και καθυστέρηση ανάρτησης των εγγράφων δεν επιτρέπουν τον ακριβή υπολογισμό για το πώς δαπανά κάθε δήμος την ετήσια κρατική χρηματοδότηση για δράσεις πρόληψης και καταπολέμησης δασικών πυρκαγιών. Επίσης υπάρχουν κενά στην δημόσια διαθέσιμη πληροφορία καθώς για κρίσιμες δαπάνες δεν υπάρχει κανένα διαθέσιμο στοιχείο π.χ. συμβάσεις μίσθωσης ιδιωτικών εναερίων μέσων. Τα παραπάνω δημιουργούν μεγάλα ζητήματα διαφάνειας και λογοδοσίας που έχουν αναδειχθεί και στο παρελθόν.

4.3. Οικολογικές επιπτώσεις

Οι πυρκαγιές του 2026 επηρέασαν **6 προστατευόμενες περιοχές**, συνολικής μικτής έκτασης 37.390 στρεμμάτων, εκ των οποίων οι 3 αφορούν περιοχές του δικτύου Natura 2000, 1 Εθνικό Δρυμό και οι υπόλοιπες 2 αφορούν Καταφύγια Άγριας Ζωής (Πίνακες 4 και 5). Στη συγκεκριμένη έκταση υπάρχει συνολική επικάλυψη 19.220 στρεμμάτων μεταξύ περιοχών Natura 2000, Εθνικού Δρυμού και ΚΑΖ στις δύο πυρκαγιές της Κόνιτσας και του Ρεθύμνου.

Πίνακας 4. Περιοχές Natura 2000 που επηρεάστηκαν από τις πυρκαγιές του 2026.

Κωδικός ΠΠ	Τύπος	Ονομασία ΠΠ	Περιφέρεια	Συνολική έκταση (στρ.)	Καμένη έκταση (στρ.)	Ποσοστό (%)
GR1110010	SPA	Ορεινός Έβρος-Κοιλάδα Δερείου	Ανατολική Θράκη	489.070	6.000	1,2
GR4330003 & GR4330007	SPA & SCI	Κουρταλιώτικο φαράγγι (Πρέβελη)	Κρητης	112.370	4.570	4,0
GR2130009 & GR2130001	SPA & SCI	Όρος Τύμφη (Γκαμήλα) & Εθνικός Δρυμός Αώου	Ηπείρου	402.100	7.450	1,9
ΣΥΝΟΛΟ					**18.020**	

Πηγές Δεδομένων: https://hellenicdataservice.gr/main/, https://geodata.gov.gr, http://www.oikoskopio.gr/.

Πίνακας 5. Περιοχές KAZ και Εθνικοί Δρυμοί που επηρεάστηκαν από τις πυρκαγιές του 2026.

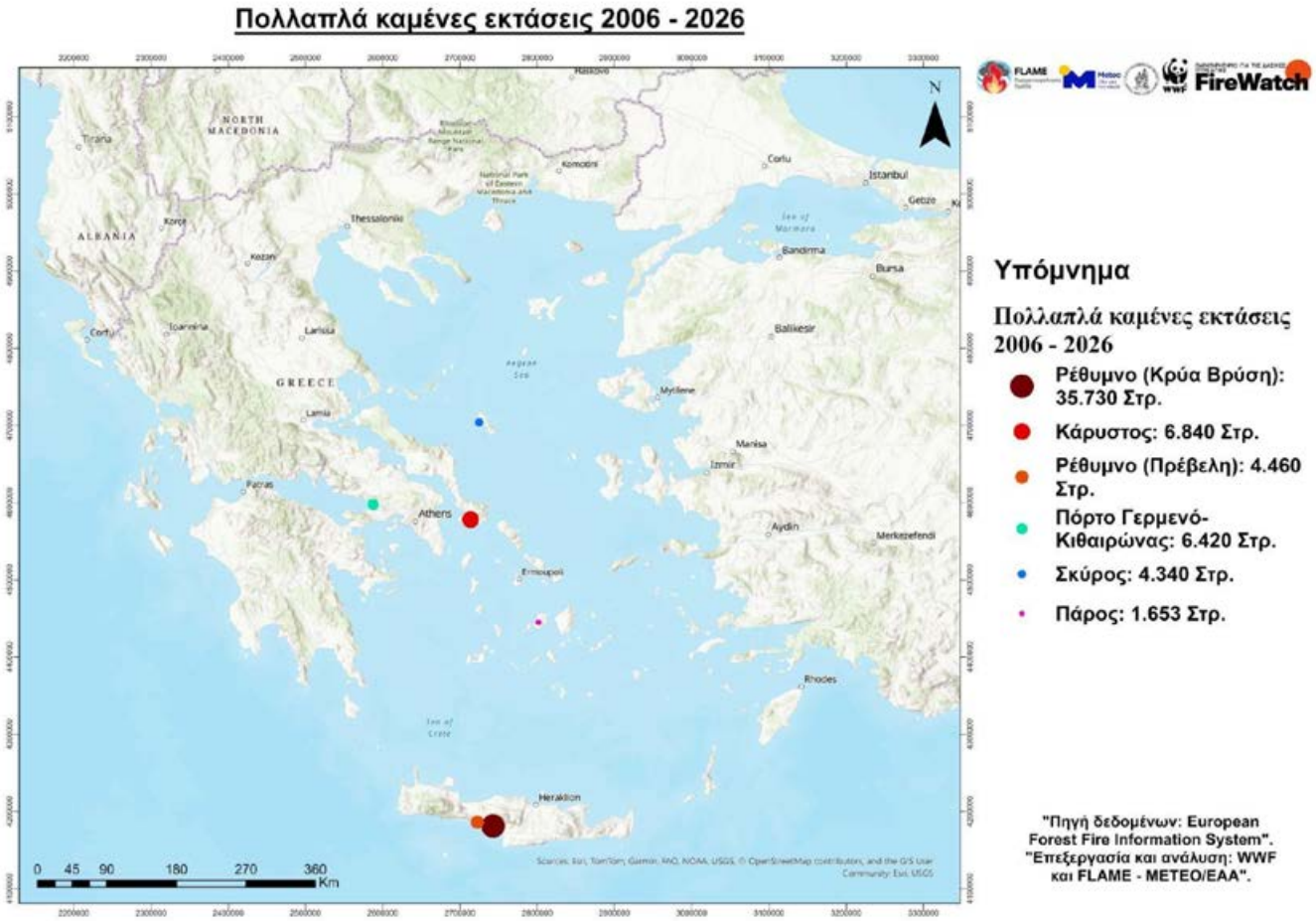
Κωδικός & Ονομασία	Περιοχή	Συνολική έκταση (στρ.)	Καμένη έκταση (στρ.)	Ποσοστό (%)
K175 Χαράδρα Αώου (Κόνιτσας-Ελευθέρου-Πάπιγκου)	Κόνιτσα	35.230	7.460	21,1
K761 Πρέβελη Δήμων Φοίνικα και Λάμπης	Ρέθυμνο	3.690	2.300	62,3
Εθνικός Δρυμός Βίκου-Αώου	Κόνιτσα	229.170	9.610	4,19
ΣΥΝΟΛΟ			**19.370**	

Πηγές Δεδομένων: https://hellenicdataservice.gr/main/, https://geodata.gov.gr, http://www.oikoskopio.gr/

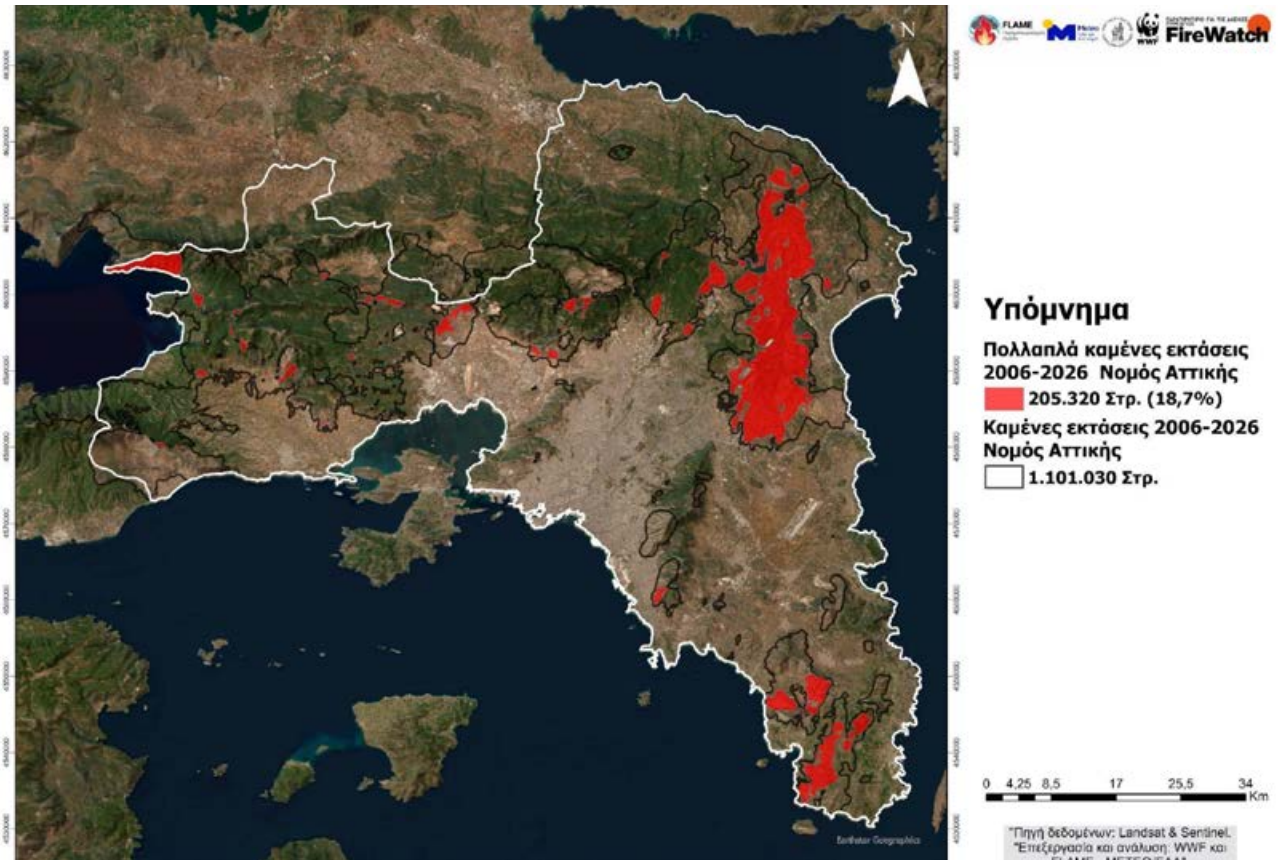
Πέρα από τις επιπτώσεις σε σημαντικές προστατευόμενες περιοχές, κατά την αντιπυρική περίοδο του 2026 κάηκαν εκ νέου 59.443 στρέμματα, τα οποία είχαν ήδη πληγεί από πυρκαγιές κατά την τελευταία εικοσαετία. Το στοιχείο αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό, καθώς οι επαναλαμβανόμενες πυρκαγιές σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα μπορούν να περιορίσουν σημαντικά τη δυνατότητα φυσικής αναγέννησης των δασικών οικοσυστημάτων και να οδηγήσουν στη σταδιακή υποβάθμισή τους.

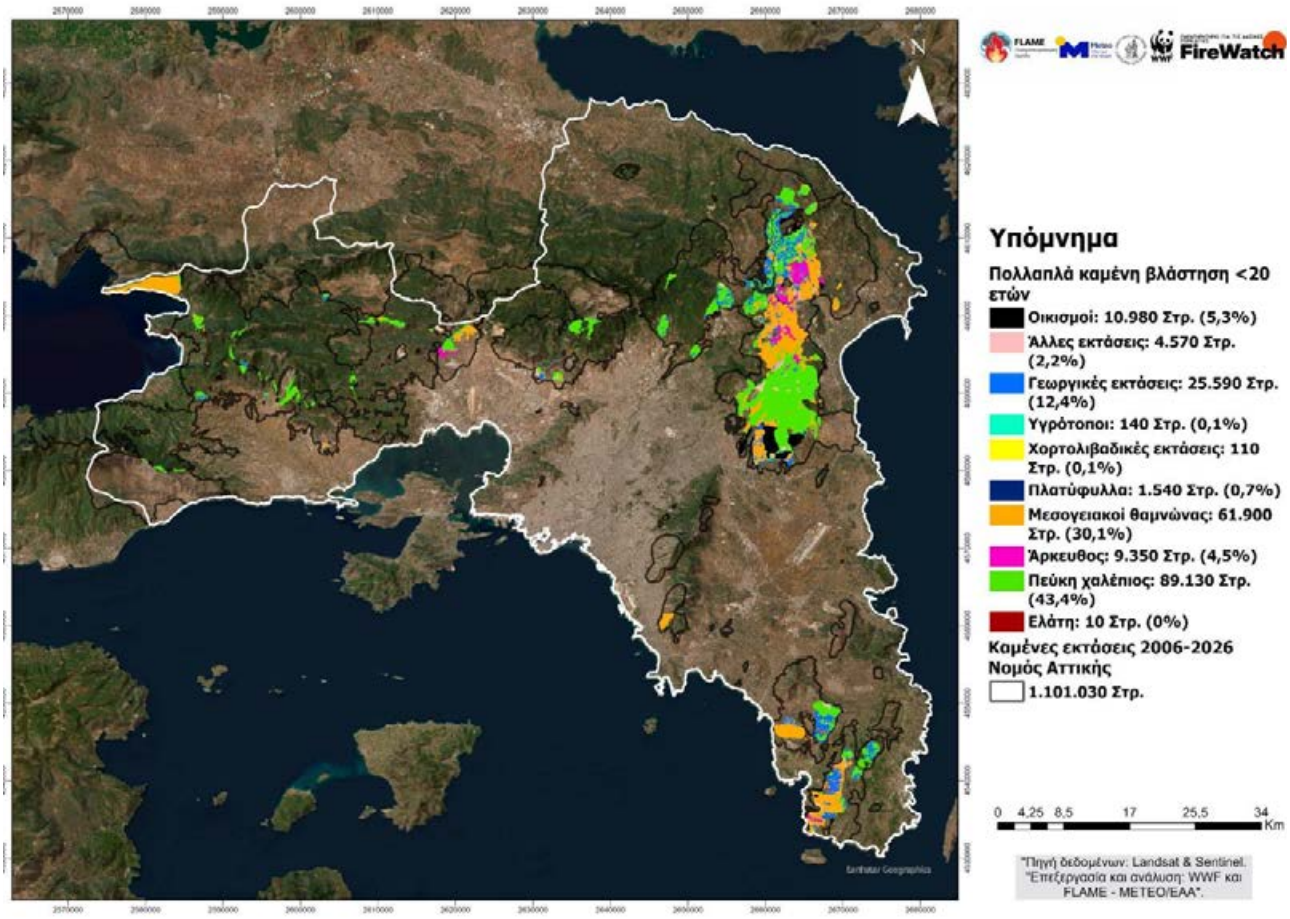
Η πλειονότητα των εκτάσεων αυτών εντοπίζεται στις πυρκαγιές της Κρήτης (Ρέθυμνο), της Καρύστου, της Αττικοβοιωτίας (Πόρτο Γερμενό – Κιθαιρώνας), της Σκύρου και της Πάρου (Εικόνα 10). Σε αυτές τις περιοχές, σημαντικό μέρος της δασικής βλάστησης βρισκόταν ακόμη σε διαδικασία φυσικής αναγέννησης από προηγούμενες πυρκαγιές.

Ιδιαίτερα σοβαρές εκτιμάται ότι είναι οι οικολογικές επιπτώσεις στην περιοχή της Αττικοβοιωτίας, όπου εκτάσεις δασικής βλάστησης έχουν πληγεί από τουλάχιστον τρεις σημαντικές πυρκαγιές κατά την τελευταία εικοσαετία. Το γεγονός αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία για τα πευκοδάση, η φυσική αναγέννηση των οποίων μετά την πυρκαγιά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την παρουσία αναπαραγωγικά ώριμων δέντρων, ικανών να εξασφαλίσουν επαρκή διασπορά σπόρων. Όταν οι πυρκαγιές επαναλαμβάνονται πριν τα νεαρά δέντρα φτάσουν σε αναπαραγωγική ωριμότητα, η δυνατότητα φυσικής αποκατάστασης περιορίζεται δραστικά. **Συνολικά, συνυπολογίζοντας και τη συγκεκριμένη πυρκαγιά, οι εκτάσεις της Αττικής που έχουν καεί περισσότερες από μία φορές κατά την τελευταία εικοσαετία ανέρχονται σε 205.320 στρέμματα** (18,7%) (Εικόνα 11). Πρόκειται για μια ιδιαίτερα ανησυχητική εξέλιξη, καθώς η συχνή επανεμφάνιση πυρκαγιών στις ίδιες περιοχές αυξάνει τον κίνδυνο μη αναστρέψιμων μεταβολών στη σύνθεση και τη δομή των δασικών οικοσυστημάτων, με πιθανή συνέπεια τη σταδιακή αντικατάσταση της δασικής δενδρώδους βλάστησης από θαμνώδεις ή χαμηλότερης οικολογικής πολυπλοκότητας φυτοκοινότητες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η παρατεταμένη υποβάθμιση της βλάστησης και του εδάφους μπορεί να οδηγήσει ακόμη και σε φαινόμενα ερημοποίησης, όπως έχει ήδη παρατηρηθεί σε εκτάσεις της νοτιοανατολικής Αττικής.



Εικόνα 10. Χάρτης πυρκαγιών που 2026 που οδήγησαν σε πολλαπλά καμένες εκτάσεις.





Εικόνα 11. Πολλαπλά καμένες εκτάσεις 20 ετών (και βλαστηση τους) στον Νομό Αττικής.

Αξιοποιώντας τα δεδομένα χρήσεων/κάλυψης γης κατά Corine, προκύπτει ότι οι περιοχές που επηρεάστηκαν περισσότερο από τις φετινές μεγάλες πυρκαγιές (>5.000 στρ.) αποτελούνται κυρίως από σκληροφυλλική (μακία) βλάστηση (κωδ.: 323), ακολουθούμενες από δάση κωνοφόρων (κωδ.: 312), ελαιώνες (κωδ.: 223), μεταβατικές δασώδεις εκτάσεις (κωδ.: 324), φυσικούς βοσκότοπους (κωδ.: 321) και ετερογενείς (μικτές) γεωργικές περιοχές (κωδ.: 243). Αναλυτικά στοιχεία δίνονται στον Πίνακα 7.

Πίνακας 6. Κατανομή των καμένων εκτάσεων των μεγάλων (>5.000 στρ.) πυρκαγιών του 2026 ανά κατηγορία χρήσης/κάλυψης γης κατά Corine.

Κωδικοί Corine	Χρήσεις Γης	Έκταση (Στρέμματα)
142	Εγκαταστάσεις αθλητισμού	40
131	Χώροι εξόρυξης ορυκτών	70
212	Μόνιμα αρδευόμενη γη	60
313	Μικτό δάσος	290
231	Λιβάδια	5.920
112	Ασυνεχής αστικός ιστός	600
121	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	60
133	Χώροι οικοδόμησης	2.090
222	Οπωροφόρα δένδρα	330
221	Αμπελώνες	4.190
311	Δάσος πλατύφυλλων	1.220
211	Μη αρδευόμενη αρόσιμη γη	5.230
312	Δάσος κωνοφόρων	31.220
223	Ελαιώνες	42.090
242	Σύνθετες καλλιέργειες	10.430
321	Φυσικοί βοσκότοποι	27.580
243	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	17.260
333	Εκτάσεις με αραιή βλάστηση	11.920
323	Σκληροφυλλική βλάστηση	90.140
324	Μεταβατικές δασώδεις εκτάσεις	29.530
331	Παραλίες, αμμόλοφοι, Αμμουδιές	150
334	Αποτεφρωμένες εκτάσεις	750
523	Θάλασσες και ωκεανοί	40
	ΣΥΝΟΛΟ	**281.210**

Σύμφωνα με τα δεδομένα του χάρτη βλάστησης του Υπουργείου Γεωργίας (1992), η πλειονότητα των εκτάσεων που επλήγησαν από τις σημαντικές πυρκαγιές της φετινής αντιπυρικής περιόδου (>5.000 στρ.) αντιστοιχεί σε περιοχές με δασική βλάστηση, ανεξάρτητα από τη σημερινή τους κάλυψη ή χρήση, η οποία ενδέχεται να έχει μεταβληθεί, μεταξύ άλλων, λόγω υποβάθμισης από παλαιότερες πυρκαγιές (Πίνακας 6). Συγκεκριμένα, από τα συνολικά **281.210 στρέμματα που κάηκαν στις σημαντικές πυρκαγιές, περίπου 174.010 στρέμματα (62%) αντιστοιχούν σε εκτάσεις δασικής βλάστησης**.

Ειδικότερα, **τα θερμόβια δάση χαλεπίου πεύκης και οι θαμνώνες σκληρόφυλλης βλάστησης (μακία)** αποτελούν τις κυρίαρχες μονάδες βλάστησης που επλήγησαν και μαζί με τα δρυοδάση, καταλαμβάνουν συνολικά περισσότερα από **165.000 στρέμματα**. Παρότι τα περισσότερα είδη που συγκροτούν αυτές τις φυτοκοινότητες **διαθέτουν μηχανισμούς φυσικής αναγέννησης μετά από μια πυρκαγιά, η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών αυτών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συχνότητα επανεμφάνισης των πυρκαγιών αλλά και την δριμύτητά τους**. Ιδιαίτερα στην περίπτωση των πευκοδασών, η επανάληψη μιας πυρκαγιάς σε διάστημα μικρότερο των 20 ετών μπορεί να περιορίσει δραστικά τη δυνατότητα φυσικής αναγέννησης.

Παράλληλα, για ακόμη μία χρονιά, **καταγράφονται σημαντικές απώλειες σε δασικούς σχηματισμούς που δεν διαθέτουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς μεταπυρικής αναγέννησης** και, ως εκ τούτου, παρουσιάζουν αυξημένη ευπάθεια στις δασικές πυρκαγιές. Σε αυτούς περιλαμβάνονται κυρίως τα δάση **μαύρης πεύκης και ελάτης**, των οποίων η φυσική αποκατάσταση μετά από πυρκαγιά είναι ιδιαίτερα δύσκολη και χρονοβόρα, καθώς εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διαθεσιμότητα σπόρων από γειτονικές άκαυτες συστάδες και από ανθρωπογενείς δράσεις αποκατάστασης. **Ιδιαίτερη οικολογική σημασία έχει τη φετινή αντιπυρική περίοδο και η καύση εκτάσεων λευκόδερμης πεύκης στην περιοχή της Τραπεζίτσας Κόνιτσας**, ενός σπάνιου και υψηλής οικολογικής αξίας δασικού είδους, με περιορισμένη εξάπλωση στην Ελλάδα. Η απώλεια τέτοιων δασικών σχηματισμών είναι ιδιαίτερα ανησυχητική, καθώς η φυσική αποκατάστασή τους είναι αβέβαιη και μπορεί να απαιτήσει πολλές δεκαετίες.

Πίνακας 7. Κατανομή καμένης βλάστησης από τις μεγάλες πυρκαγιές του 2026.

Χρήσεις Γης	Στρέμματα
Παραποτάμια βλάστηση	260
Ελάτη	2.070
Φυλλοβόλοι θάμνοι	510
Δρυς	4.180
Θαμνώνες	75.300
Χαλέπιος πεύκη	85.940
Μαύρη πεύκη	5.130
Λευκόδερμη πεύκη (Ρόμπολο)	620
ΣΥΝΟΛΟ	**174.010**

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι οι πυρκαγιές που καίνε δασικά οικοσυστήματα σε μετάβαση και διαδοχή (συνήθως με χαμηλή βλάστηση αναγέννησης και-/ή πρόδρομων ειδών) έχουν πολύ μεγαλύτερη οικολογική επίπτωση από αυτές που καίνε ώριμα δάση με ανεπτυγμένους μηχανισμούς φυσικής αναγέννησης. Όπως τονίστηκε και παραπάνω, σε αυτές τις εκτάσεις, επαναλαμβανόμενες πυρκαγιές σε σύντομο χρονικό διάστημα εξαντλούν τη δυνατότητα φυσικής αναγέννησης. Γι' αυτόν τον λόγο, **είναι λάθος να λογίζονται ως «δάση» μόνο οι περιοχές που έχουν ψηλά ώριμα δέντρα** και αυτό δυστυχώς **είναι μια λανθασμένη αναφορά για επικοινωνιακούς λόγους που γίνεται κάθε χρόνο στις ανακοινώσεις του αρμόδιου Υπουργείου ΚΚΠΠ** αναφορικά με την κάλυψη γης των εκτάσεων που καίγονται κάθε φορά.

Σε ό,τι αφορά την πανίδα τέλος, εκτιμάται ότι οι πυρκαγιές του 2026 οδήγησαν στο θάνατο ζώα, πρωτίστως από τις ομάδες που δεν έχουν ανεπτυγμένους μηχανισμούς διαφυγής (κυρίως ερπετά και ασπόνδυλα). Τα στοιχεία του Σταθμού Α΄ Βοηθειών της ANIMA – Σύλλογος Προστασίας Άγριας Ζωής αναφέρουν 75 πυρόπληκτα άγρια είδη πανίδας (εκ των οποίων 67 ερπετά), τα οποία εισήχθησαν για περίθαλψη από 12 περιστατικά πυρκαγιών σε όλη την χώρα. Τα περισσότερα περιστατικά σημειώθηκαν τον μήνα Αύγουστο. Από το Δίκτυο Διάσωσης Άγριας Ζωής (ΔΙΔΑΖ), μιας κοινής εθελοντικής ομάδας των οργανώσεων ANIMA και Save your Hood, πραγματοποιήθηκαν 70 αποστολές (προκαταρκτικές έρευνες + αποστολές αναζήτησης και διάσωσης). Εντοπίστηκαν συνολικά 681 ζώα εκ των οποίων 367 νεκρά. Η έκταση που ερευνήθηκε ανήλθε περίπου στα 17.000 στρέμματα και αντιστοιχεί περίπου στο 8% της καμένης έκτασης στα περιστατικά που δραστηριοποιήθηκε το ΔΙΔΑΖ. Ο εντοπισμός, η περισυλλογή και μεταφορά των πυρόπληκτων ζώων πραγματοποιήθηκε κυρίως από 300 εθελοντές του ΔΙΔΑΖ αλλά και από μεμονωμένους πολίτες, στελέχη του ΠΣ και εθελοντικών ομάδων πολιτικής προστασίας.


© Ιάσονας Κάντας / WWF Ελλάς

5. ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ ΤΟΥ 2026

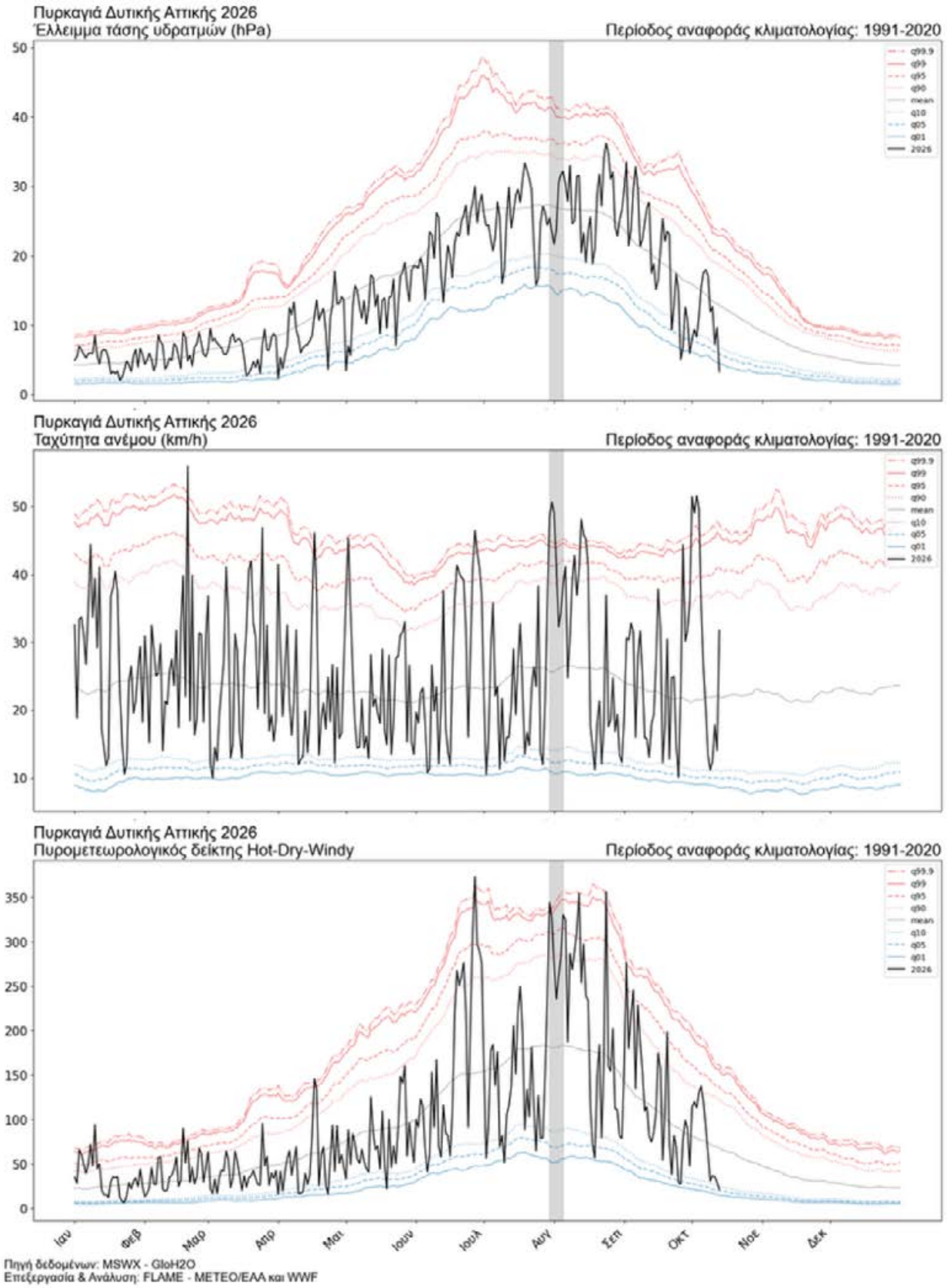
5.1. Δυτική Αττική - Πόρτο Γερμενό

Η μεγαλύτερη σε έκταση πυρκαγιά της αντιπυρικής περιόδου (113.386 στρ.) εκκίνησε στις 31 Ιουλίου 2026. Τέθηκε υπό έλεγχο στις 5 Αυγούστου 2026. Ξεκίνησε στις 08.04 π.μ. δυτικά του Αγίου Βασιλείου Βοιωτίας στη θέση Μαύρο Σπιθάρι. Προκλήθηκε από το ιδιωτικό δίκτυο μεταφοράς ενέργειας παρακείμενου αιολικού πάρκου στους πρόποδες του όρους Κιθαιρώνας. Ακολούθησαν συλλήψεις και οι προβλεπόμενες ποινικές/διοικητικές διαδικασίες από την Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού (ΔΑΕΕ) του Πυροσβεστικού Σώματος.

Η πυρκαγιά απασχόλησε μεγάλο αριθμό επαγγελματικών και εθελοντικων χερσαίων πυροσβεστικών δυνάμεων. Κατά την διάρκεια της έχασαν την ζωή τους 2 ιπτάμενοι από την σύγκρουση μισθωμένων πυροσβεστικων ελικοπτέρων.

Η πυρκαγιά χαρακτηρίστηκε από ισχυρούς βόρειους ανέμους και πολλαπλές κηλιδώσεις σε μεγάλες αποστάσεις ακόμα και κατά τις βραδινές ώρες και την αδυναμία επαρκούς συμβολής των εναέριων μέσων σε μεγάλα διαστήματα κατά την 2η και 3η ημέρα των επιχειρήσεων. Περισσότεροι από 1.150 πολίτες από το Πόρτο Γερμενό, τον Άγιο Νεκτάριο, το Πάτημα, την Ψάθα, τον Άγιο Βασίλειο και τον Μύτικα απομακρύνθηκαν οδικώς ή διά θαλάσσης στο πλαίσιο οργανωμένης προληπτικής απομάκρυνσης από τις αρμόδιες αρχές.

Η έναρξη και οι πρώτες ώρες της πυρκαγιάς στη Βοιωτία και εν συνεχεία στη Δυτική Αττική (Πόρτο Γερμενό) στις 31.07.2026 χαρακτηρίστηκαν από ιδιαίτερα δυσμενείς πυρομετεωρολογικές συνθήκες (Εικόνα 12). Αυτές αποδίδονται κυρίως στις ακραία υψηλές εντάσεις του ανέμου, ο οποίος έπνεε με μέσες ταχύτητες ~50 χλμ/ώρα (υπερβαίνοντας το 99.9ο εκατοστημόριο της περιόδου 1991–2020), ενώ η ένταση της ατμοσφαιρικής ξηρασίας βρισκόταν αρχικά σε χαμηλότερα της μέσης τιμής επίπεδα. Κατά το διάστημα 01.08 – 02.08 οι άνεμοι διατηρήθηκαν σε υψηλά επίπεδα, παρά τη σταδιακή εξασθένηση της έντασης τους κυρίως το διάστημα 03.08 — 05.08 (άνω των 30 χλμ/ώρα), ενώ παράλληλα αυξήθηκε η ατμοσφαιρική ξηρασία (έως τα 30—32 hPa), με αποτέλεσμα να διατηρηθούν οι δυσμενείς πυρομετεωρολογικές συνθήκες μέχρι την οριοθέτηση της πυρκαγιάς.



Εικόνα 12. Πυρομετεωρολογικές συνθήκες στην περιοχή της πυρκαγιάς της Δυτικής Αττικής – Πόρτο Γερμενό (από 01.01 έως 13.10) κατά τη διάρκεια του 2026 (μαύρη γραμμή). Με την κατακόρυφη γκρι σκίαση σημειώνεται η διάρκεια του περιστατικού (31.07—05.08). Με τις κόκκινες και μπλε γραμμές παρουσιάζονται οι ημερήσιες κλιματολογικές τιμές για διαφορετικά εκατοστημόρια με βάση την περίοδο αναφοράς 1991-2020, ενώ η γκρι γραμμή παρουσιάζει τη μέση τιμή της αντίστοιχης περιόδου. Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό των κλιματολογικών τιμών χρησιμοποιείται ένα κυλιόμενο χρονικό παράθυρο 15 ημερών.

Από τη συνολική έκταση των 113.386 στρεμμάτων που επηρέασε η πυρκαγιά της Δυτικής Αττικής - Πόρτο Γερμενό, τα **98.840 στρέμματα αφορούν σε φυσική –κατά κύριο λόγο δασική– βλάστηση** (Πίνακας 8, Εικόνα 13).

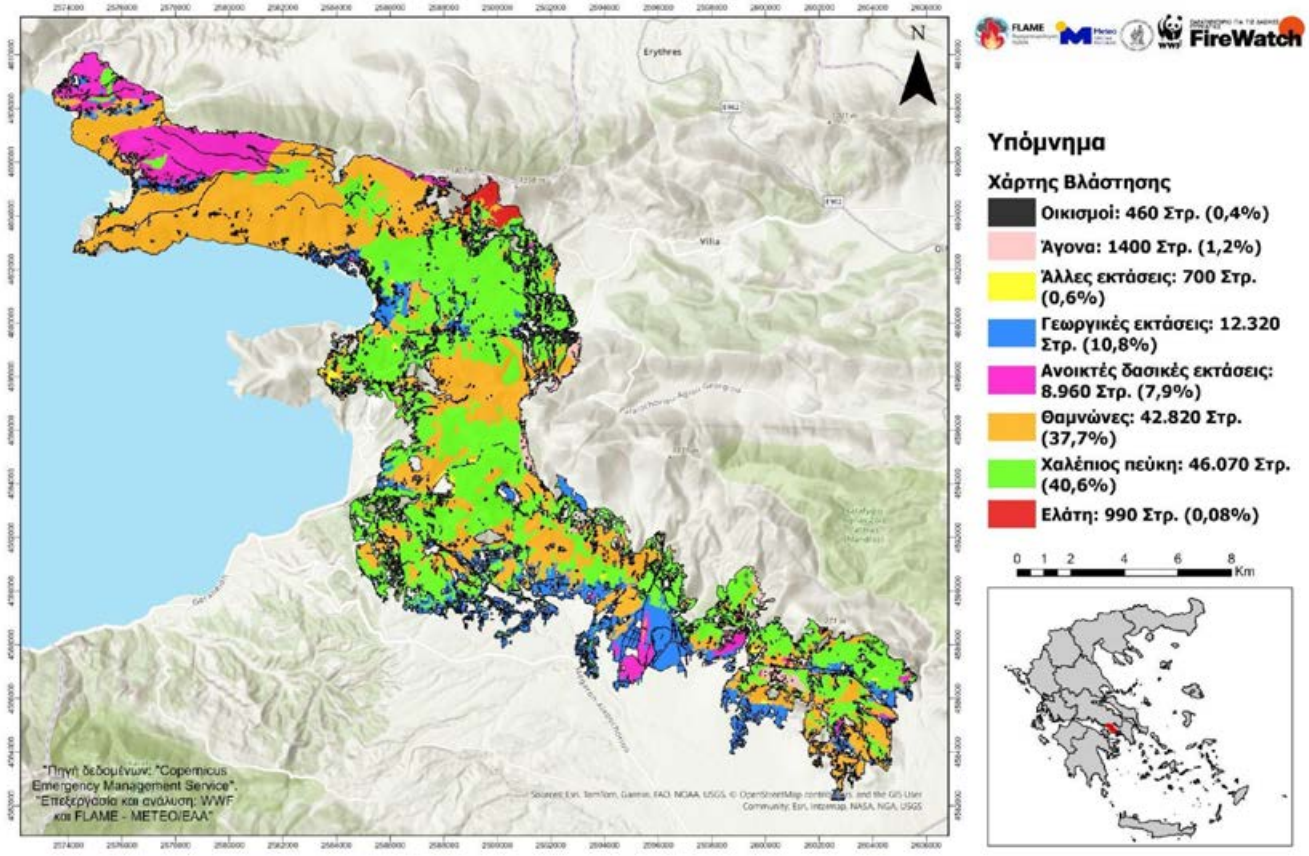
Πίνακας 8. Κατανομή καμένης φυσικής βλάστησης στην πυρκαγιά της Δυτικής Αττικής - Πόρτο Γερμενό.

Καμένη Βλάστηση	Στρέμματα
Ανοικτές δασικές εκτάσεις	8.960
Θαμνώνες	42.820
Χαλέπιος πεύκη	46.070
Ελάτη	990
ΣΥΝΟΛΟ	**98.840**

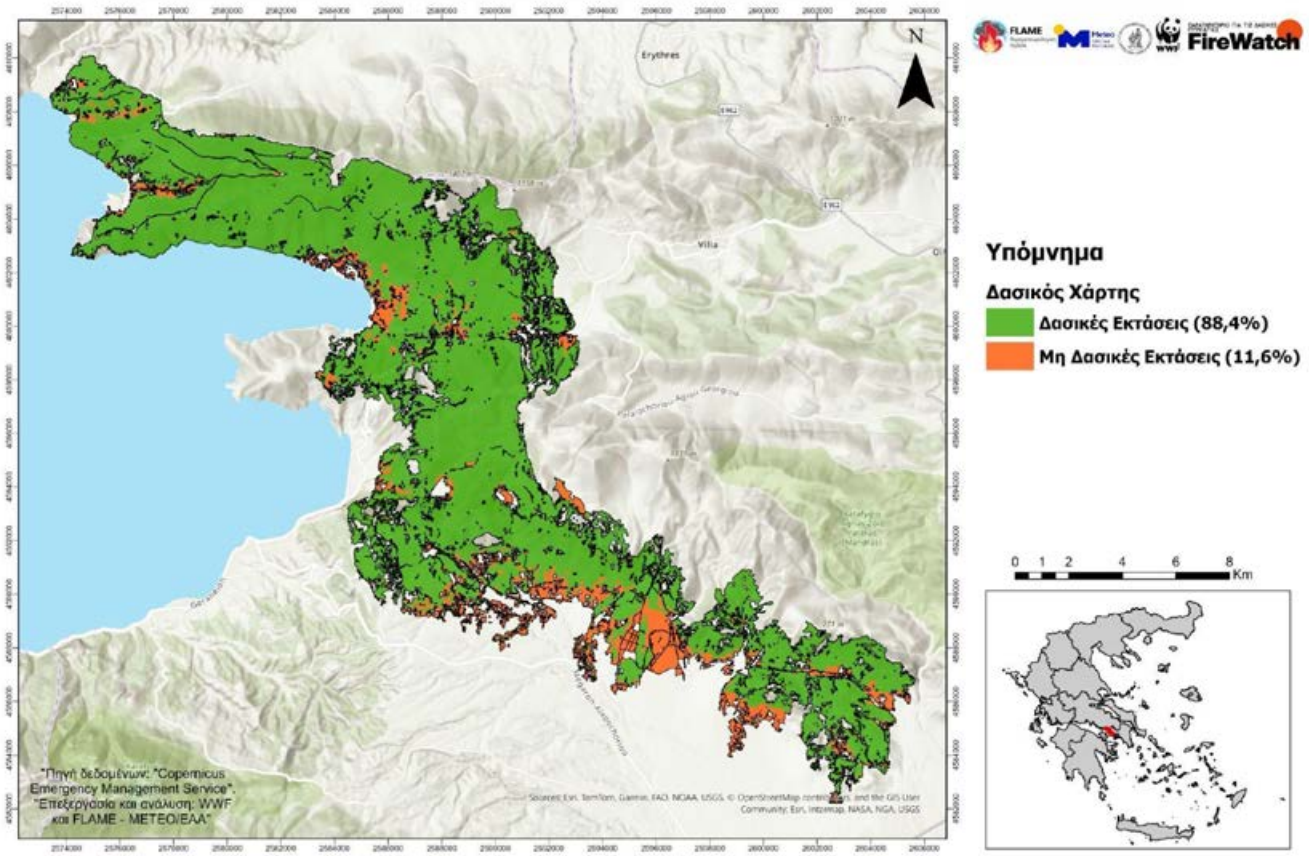
Πηγή Δεδομένων: Χάρτης βλάστησης ΥΠΕΝ



© Αντώνης Δούρος / WWF Ελλάς

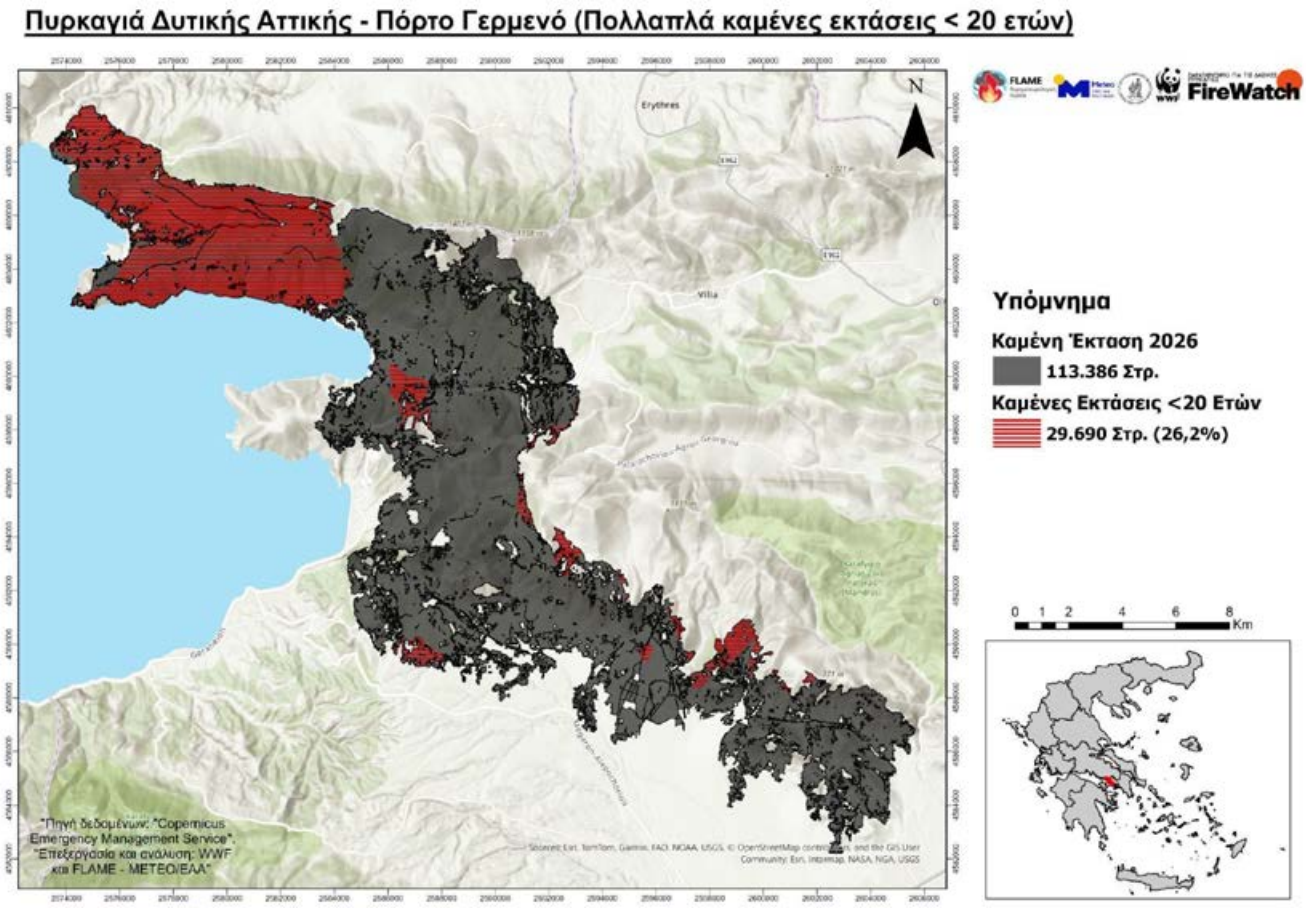


Πυρκαγιά Δυτικής Αττικής - Πόρτο Γερμενό (Δασικός Χάρτης)



Εικόνα 13. (Πάνω) Χάρτης βλάστησης του ΥΠΕΝ στην πυρκαγιά της Δυτικής Αττικής-Πόρτο Γερμενό. (Κάτω) Δασικός Χάρτης στην πυρκαγιά της Δυτικής Αττικής-Πόρτο Γερμενό.

Δυστυχώς και στην πυρκαγιά της Δυτικής Αττικής - Πόρτο Γερμενό υπάρχουν περιοχές που έχουν ήδη υποστεί μεγάλη οικολογική υποβάθμιση από αλλεπάλληλες πυρκαγιές τα τελευταία 20 έτη, εξαντλώντας έτσι σε μεγάλο βαθμό, τη δυνατότητα της φύσης να αναγεννηθεί από μόνη της κυρίως όσον αφορά τα πολλαπλώς καμένα πευκοδάση της περιοχής. Πιο συγκεκριμένα, περίπου **27% της έκτασης της φετινής πυρκαγιάς της Δυτικής Αττικής - Πόρτο Γερμενό έχει καεί ξανά τουλάχιστον 1 φορά μέσα στα τελευταία 20 έτη** (Εικόνα 14). Από τους χάρτες της Εικόνας 13 παρατηρούμε ότι η πλειονότητα της περιοχής που κάηκε αφορά δασικές εκτάσεις με ποικιλία βλάστησης.



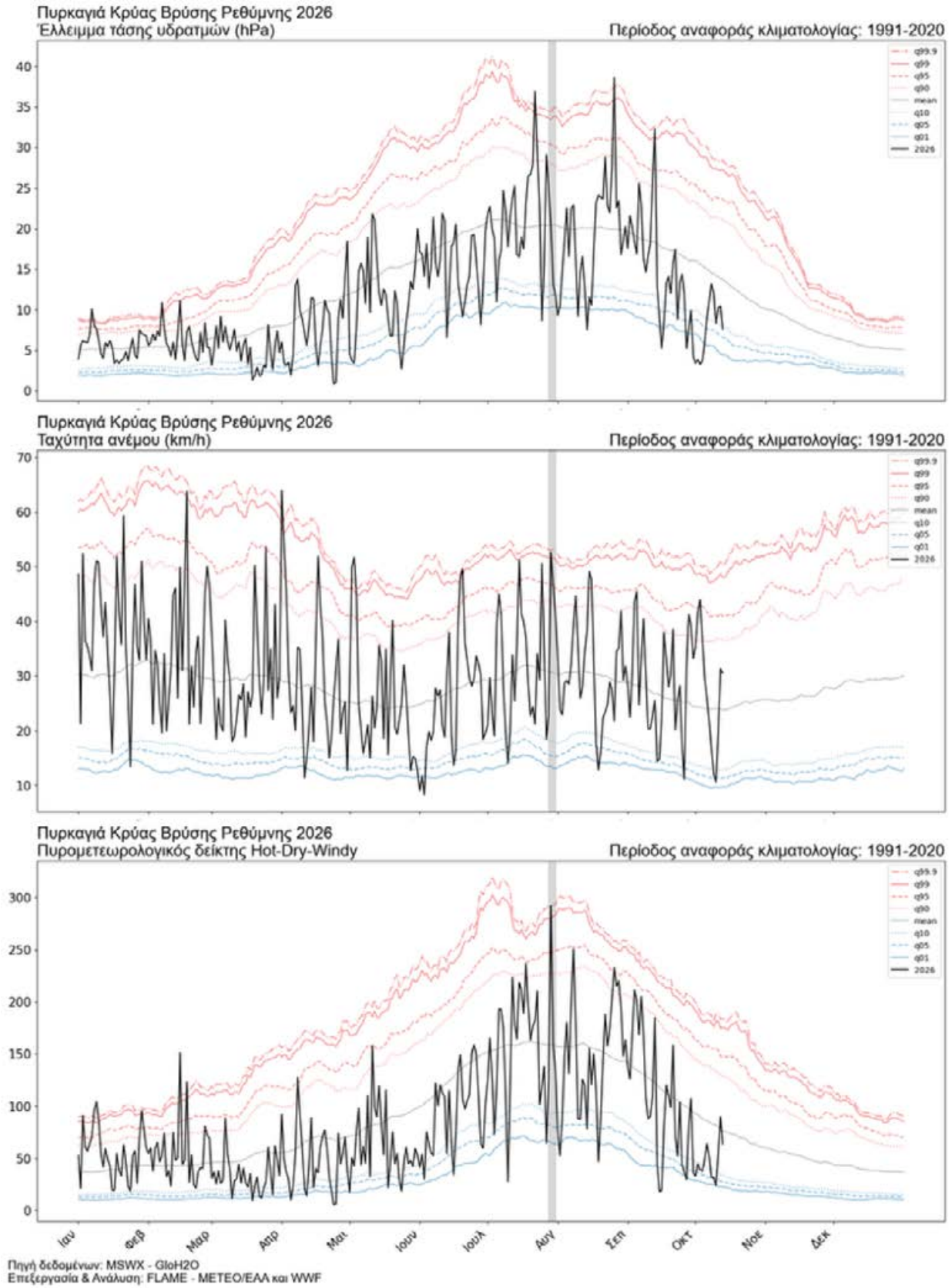
Εικόνα 14. Πολλαπλά καμένη (<20 έτη) έκταση στην πυρκαγιά της Δυτικής Αττικής-Πόρτο Γερμενό.

5.2. Πυρκαγιές Ρεθύμνου

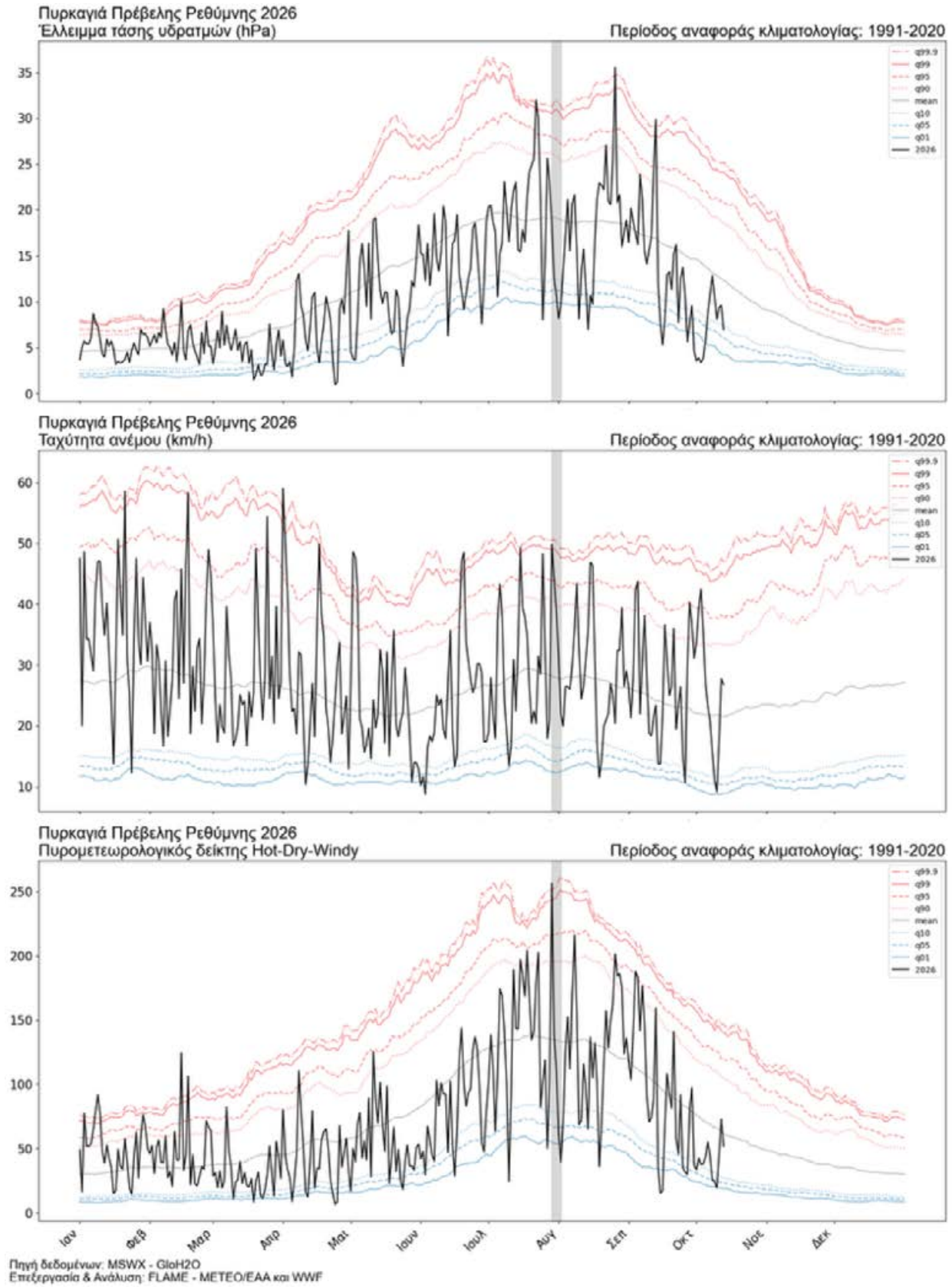
Η περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης επηρεάστηκε από δύο πυρκαγιές. Της Κρύας Βρύσης που ξεκίνησε στις 29 Ιουλίου 2026, στις 13:25 και της Πρέβελης που ξεκίνησε στις 30 Ιουλίου 2026 με έκταση 42.210 στρ. και 7.910 στρ. αντίστοιχα. Συνολικά 50.120 στρέμματα καμένων εκτάσεων. Η πυρκαγιά της Κρύας Βρύσης προκλήθηκε από το δίκτυο ηλεκτρισμού (πραγματοποιήθηκαν σχετικές συλλήψεις απο την ΔΑΕΕ/ΠΣ) και η πυρκαγιά της Πρέβελης από άγνωστα μέχρι στιγμής αιτία. Τέθηκαν υπό έλεγχο στις 31 Ιουλίου 2026.

Κατά τη διάρκεια της πυρκαγιάς 50 πολίτες απομακρύνθηκαν δια θαλάσσης από την παραλία της Πρέβελης με τη συνδρομή του Λιμενικού και σκαφών, με μεταφορά στο λιμάνι της Αγίας Γαλήνης στο πλαίσιο οργανωμένης προληπτικής απομάκρυνσης από τις αρμόδιες αρχές. Η πυρκαγιά της Κρύας Βρύσης σημαδεύτηκε από τον θάνατο 2 επαγγελματιών πυροσβεστών.

Η έναρξη και η εξέλιξη των πυρκαγιών στην Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνης (Κρύα Βρύση στις 29.07.2026 και Πρέβελη στις 30.07.2026) χαρακτηρίστηκαν από ιδιαίτερα δυσμενείς πυρομετεωρολογικές συνθήκες (Εικόνες 15 και 16). Αυτές αποδίδονται στον συνδυασμό των πολύ υψηλών εντάσεων του ανέμου, ο οποίος έπνεε με μέσες ταχύτητες ~50—52 χλμ/ώρα στην Κρύα Βρύση και ~45—50 χλμ/ώρα στην Πρέβελη (ξεπερνώντας το 99ο εκατοστημόριο της περιόδου 1991–2020), καθώς και της σχετικά αυξημένης ατμοσφαιρικής ξηρασίας κυρίως στην πυρκαγιά στην Κρύα Βρύση (τιμές πάνω από τη μέση τιμή). Επιπλέον, **σε τοπικό επίπεδο, στον πρόσφατα εγκατεστημένο πυρομετεωρολογικό σταθμό του δικτύου PYROMET (https://pyromet.fireweather.eu/) στου Μαριού Ρεθύμνης καταγράφηκαν στις 30.07 και 31.07 μέσες εντάσεις ανέμου έως 80 χλμ/ώρα, ενώ οι μέγιστες ριπές έφτασαν τα 145 χλμ/ώρα**. Αξίζει να σημειωθεί ότι πριν τις ενάρξεις είχαν προηγηθεί ημέρες με ακραίες τιμές ατμοσφαιρικής ξηρασίας και στις δύο περιοχές (άνω του 99.9ου εκατοστημορίου). Κατά το διάστημα 30.07 – 31.07, παρά τους ενισχυμένους ανέμους, σημειώθηκε σημαντική υποχώρηση της ατμοσφαιρικής ξηρασίας σε επίπεδα χαμηλότερα της μέσης τιμής, εξέλιξη που συνέβαλε στη σχετική βελτίωση των πυρομετεωρολογικών συνθηκών μέχρι τον έλεγχο των πυρκαγιών.



Εικόνα 15. Πυρομετεωρολογικές συνθήκες στην περιοχή της πυρκαγιάς της Κρύας Βρύσης Ρεθύμνης (από 01.01 έως 13.10) κατά τη διάρκεια του 2026 (μαύρη γραμμή). Με την κατακόρυφη γκρι σκίαση σημειώνεται η διάρκεια του περιστατικού (29.07—31.07). Με τις κόκκινες και μπλε γραμμές παρουσιάζονται οι ημερήσιες κλιματολογικές τιμές για διαφορετικά εκατοστημόρια με βάση την περίοδο αναφοράς 1991-2020, ενώ η γκρι γραμμή παρουσιάζει τη μέση τιμή της αντίστοιχης περιόδου. Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό των κλιματολογικών τιμών χρησιμοποιείται ένα κυλιόμενο χρονικό παράθυρο 15 ημερών.



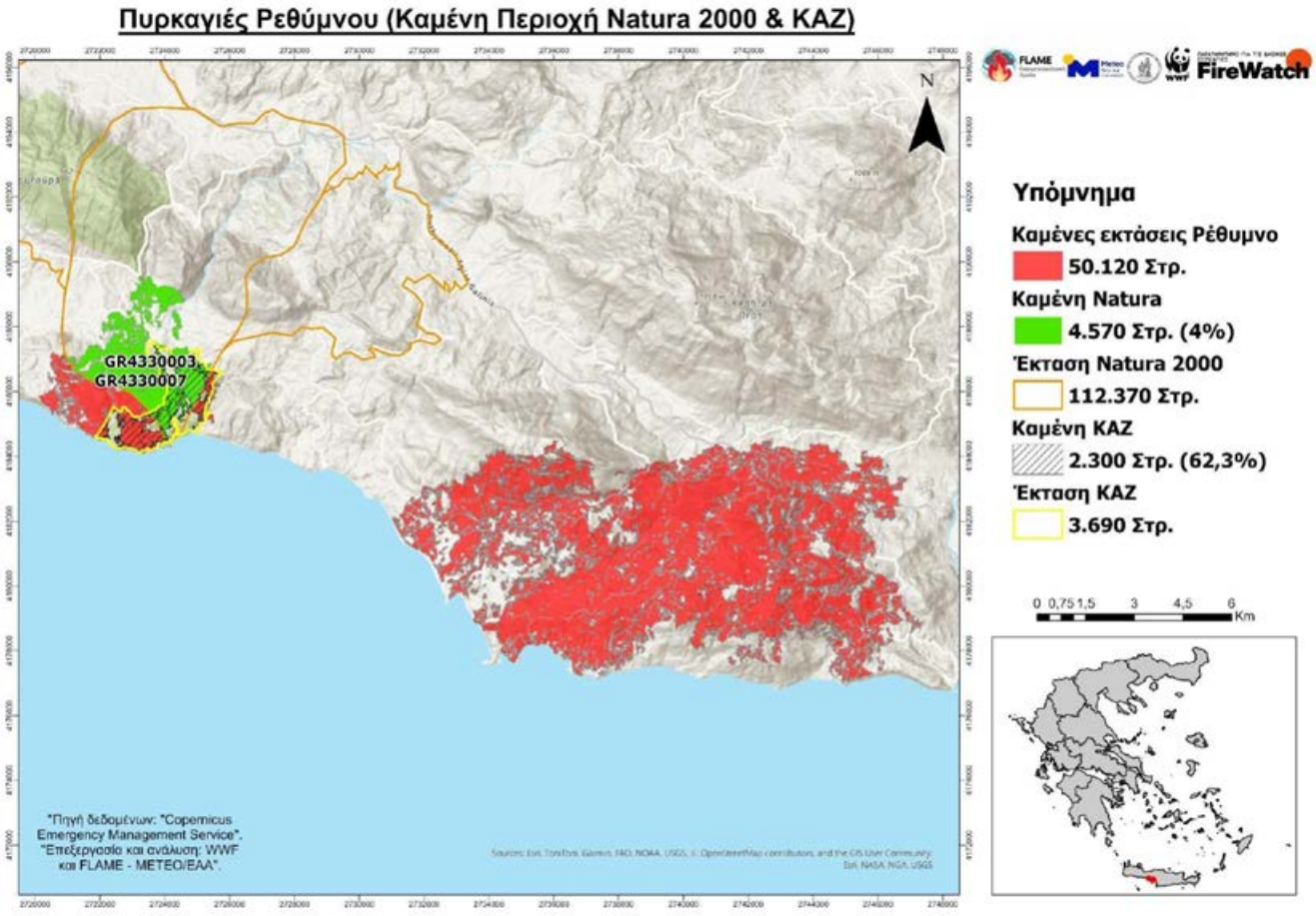
Εικόνα 16. Πυρομετεωρολογικές συνθήκες στην περιοχή της πυρκαγιάς της Πρέβελης Ρεθύμνης (από 01.01 έως 13.10) κατά τη διάρκεια του 2026 (μαύρη γραμμή). Με την κατακόρυφη γκρι σκίαση σημειώνεται η διάρκεια του περιστατικού (30.07—31.07). Με τις κόκκινες και μπλε γραμμές παρουσιάζονται οι ημερήσιες κλιματολογικές τιμές για διαφορετικά εκατοστημόρια με βάση την περίοδο αναφοράς 1991-2020, ενώ η γκρι γραμμή παρουσιάζει τη μέση τιμή της αντίστοιχης περιόδου. Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό των κλιματολογικών τιμών χρησιμοποιείται ένα κυλιόμενο χρονικό παράθυρο 15 ημερών.

Οι πυρκαγιές του Ρεθύμνου επηρέασαν 4.570 στρέμματα δύο περιοχών Natura 2000 (Εικόνα 17). Οι περιοχές **GR4330003 & GR4330007** SPA & SCI Κουρταλιώτικο φαράγγι (Πρέβελη) στο νότιο Ρέθυμνο, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους και πιο εντυπωσιακούς βιότοπους της Κρήτης. Η βλάστηση του φαραγγιού παρουσιάζει εξαιρετική ποικιλομορφία, καθώς μεταβάλλεται από το άγριο, ξερό ασβεστολιθικό τοπίο των απόκρημνων πλαγιών σε ένα πλούσιο παραποτάμιο οικοσύστημα με πυκνές συστάδες από πικροδάφνες, καλάμια, λυγαριές, πλατάνια και ιτιές, ενώ στα χαμηλά προς την εκβολή φύεται ένα από τα δύο εναπομείναντα δάση του ενδημικού Φοίνικα του Θεόφραστου. Τα παραπάνω είδη παρουσιάζουν έντονη αναβλαστητική ικανότητα και δεν αναμένεται να αντιμετωπίσουν σημαντικά προβλήματα στην φυσική τους αναγέννηση. Στα κάθετα και απόκρημνα τοιχώματα του φαραγγιού, που φτάνουν σε ύψος τα 600 μέτρα, επιβιώνουν σπάνια και ενδημικά φυτά της Κρήτης που αναπτύσσονται αποκλειστικά στις σχισμές των βράχων, όπως ο δίκταμος και διάφορα είδη καμπάνουλας. Το Κουρταλιώτικο φαράγγι είναι παγκοσμίως γνωστό ως ένας από τους πιο κρίσιμους σταθμούς για τη διατήρηση σπάνιων αρπακτικών πουλιών στην Ευρώπη. Οι τεράστιοι βράχοι και οι σπηλιές του φαραγγιού παρέχουν ιδανικό καταφύγιο για το φώλιασμα μεγάλων αρπακτικών όπως Γυπαετούς, Όρνια, Χρυσαετούς και Σπιζαετούς. Λόγω της τεράστιας οικολογικής του αξίας, ολόκληρη η περιοχή είναι ενταγμένη στο ευρωπαϊκό δίκτυο προστασίας Natura 2000.

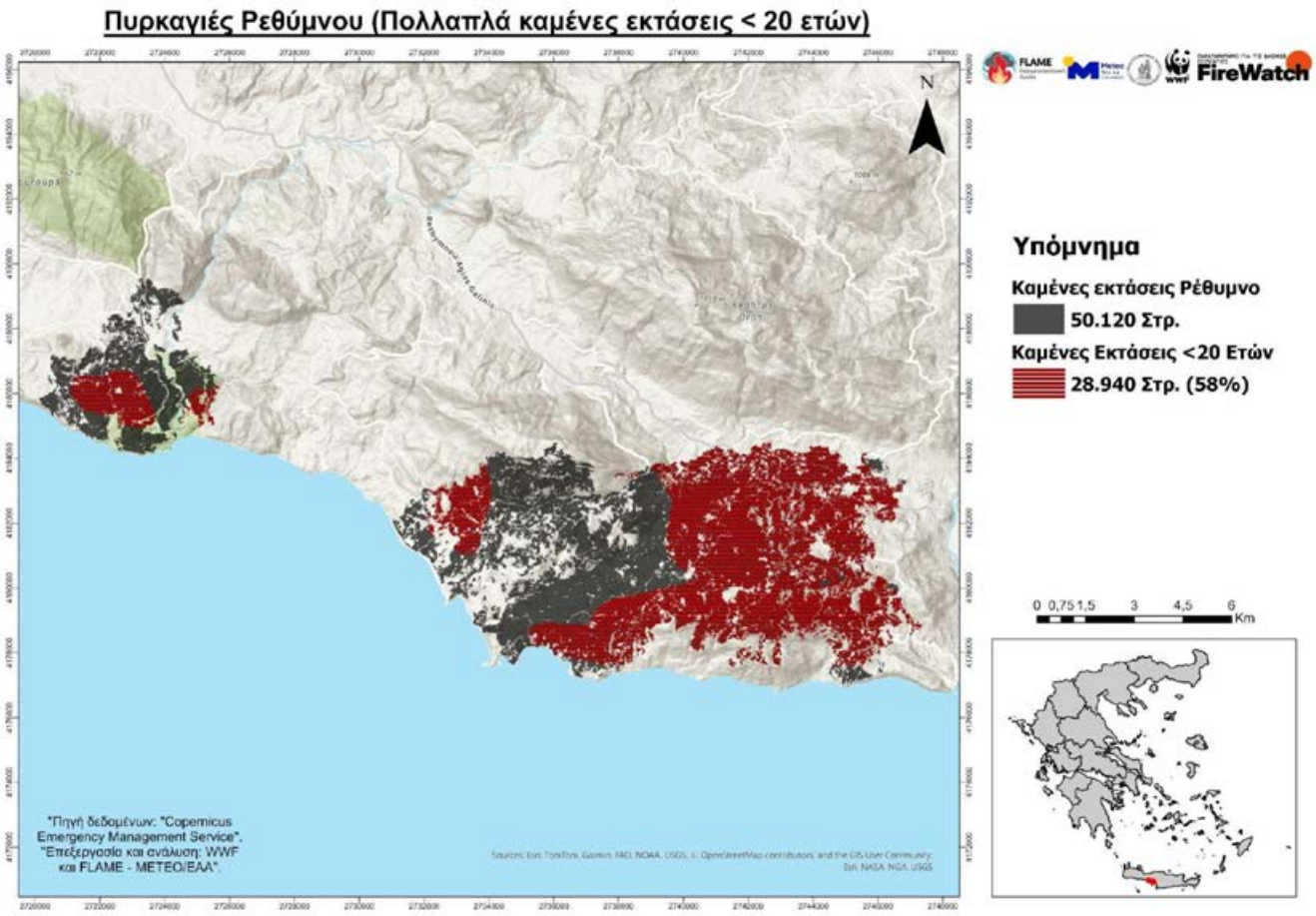
Από τη συνολική έκταση των 50.120 στρεμμάτων που επηρεάστηκε από τις δύο πυρκαγιές του Ρεθύμνου, ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι περίπου 28.940 στρέμματα έχουν καεί τουλάχιστον μία ακόμη φορά κατά την τελευταία εικοσαετία (Εικόνα 18). Πρόκειται για περισσότερο από το μισό της συνολικά καμένης έκτασης (58%), γεγονός που αναδεικνύει την ιδιαίτερα υψηλή συχνότητα επανεμφάνισης πυρκαγιών στην περιοχή. Οι επαναλαμβανόμενες πυρκαγιές σε τόσο σύντομα χρονικά διαστήματα αποτελούν σημαντική απειλή τόσο για τη γεωργική γη, όσο και κυρίως για τη φυσική αναγέννηση και τη μακροπρόθεσμη διατήρηση της δασικής βλάστησης, καθώς μπορούν να περιορίσουν τη δυνατότητα ανάκαμψης των οικοσυστημάτων και να επιταχύνουν τη σταδιακή υποβάθμισή τους. Ο κίνδυνος αυτός είναι ιδιαίτερα σημαντικός στις περιοχές με έντονο ανάγλυφο και μεγάλες κλίσεις, όπου η απώλεια της φυτοκάλυψης αυξάνει την ευπάθεια των εδαφών στη διάβρωση.

Σύμφωνα με τον χάρτη βλάστησης του Υπουργείου Γεωργίας (1992), η συντριπτική πλειονότητα της έκτασης που κάηκε καλυπτόταν από γεωργικές καλλιέργειες με 23.370 στρέμματα στο σύνολο των δύο πυρκαγιών, ακολουθούν λιβάδια με 20.430 στρέμματα και τέλος εκτάσεις θαμνώνων με 5.420 στρέμματα (Πίνακας 9, Εικόνα 19). Οι συγκεκριμένοι τύποι βλάστησης εκτός γεωργικών καλλιεργειών διαθέτουν κατά κανόνα μηχανισμούς προσαρμογής και αναγέννησης μετά την πυρκαγιά, όπως η αναβλάστηση ή η παραγωγή σπόρων. Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τον δασικό χάρτη, περίπου το 53% της καμένης έκτασης χαρακτηρίζεται ως δασική, στοιχείο που αναδεικνύει τη σημασία των επιπτώσεων στα φυσικά οικοσυστήματα της περιοχής, μετά από αλλεπάλληλα περιστατικά πυρκαγιών και ανεξάρτητα από την παρουσία ή μη δενδρώδους βλάστησης.

Ιδιαίτερη οικολογική σημασία έχει και η πυρκαγιά της Πρέβελης, καθώς επηρέασε τμήμα της προστατευόμενης περιοχής του Κουρταλιώτικου φαραγγιού και του ομώνυμου Καταφυγίου Άγριας Ζωής (Εικόνα 17). Παρότι σημαντικό μέρος της βλάστησης της περιοχής παρουσιάζει υψηλή ικανότητα φυσικής αναγέννησης, η οικολογική αποτίμηση δεν μπορεί να περιοριστεί μόνο στη δυνατότητα επανεγκατάστασης της φυτοκάλυψης. Η υποβάθμιση των ενδιαιτημάτων, η πιθανή αύξηση της διάβρωσης και οι επιπτώσεις στη λειτουργία του ευρύτερου οικοσυστήματος καθιστούν αναγκαία την παρακολούθηση της μεταπυρικής του εξέλιξης.



Εικόνα 17. Καμένη έκταση Natura και KAZ.

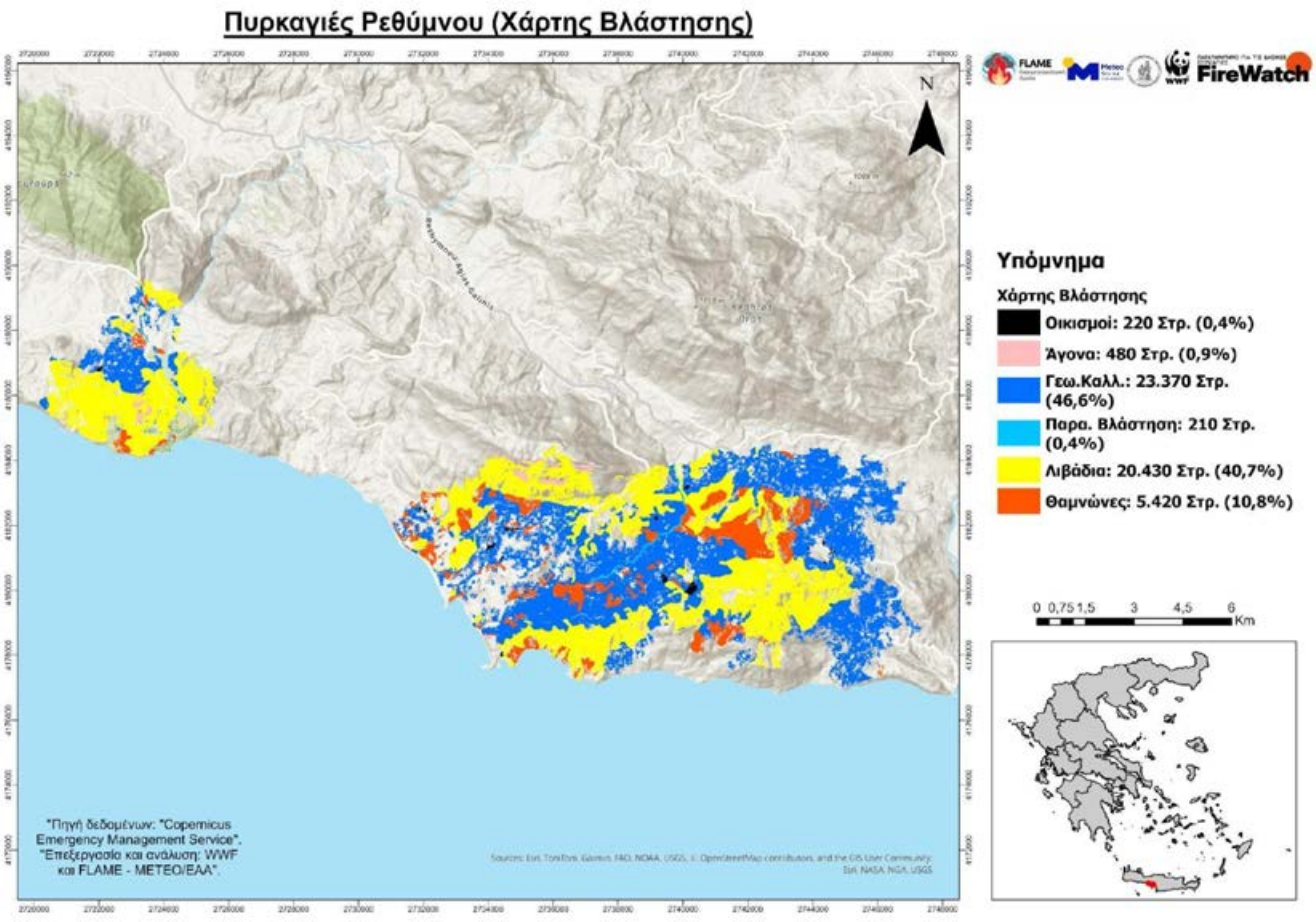


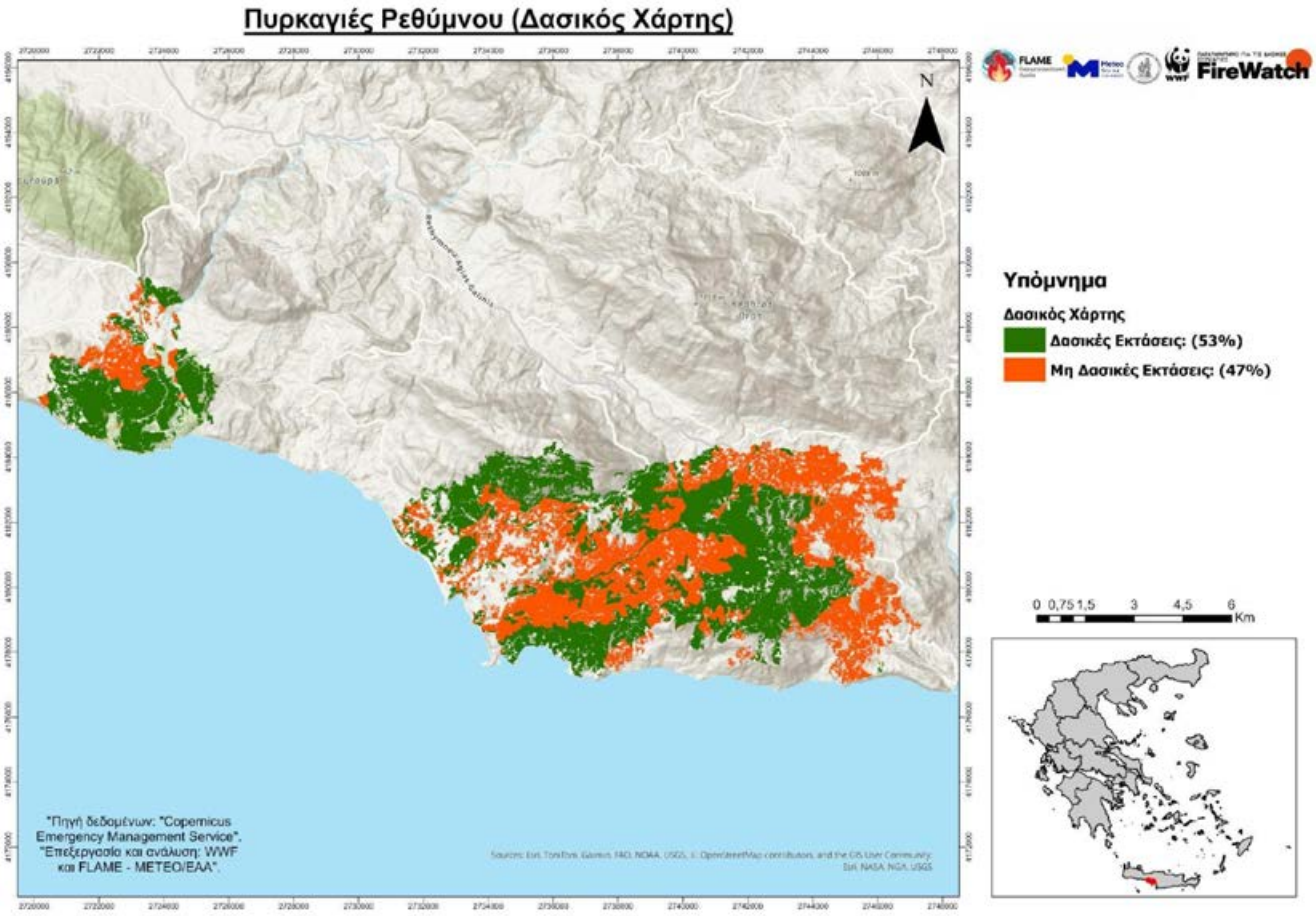
Εικόνα 18. Πολλαπλά καμένη (<20 έτη) έκταση στις πυρκαγιές του Ρεθύμνου.

Πίνακας 9. Κατανομή καμένης δασικής βλάστησης στις πυρκαγιές του Ρεθύμνου.

Καμένη Βλάστηση	Στρέμματα
Παραποτάμια Βλάστηση	210
Θαμνώνες	5.420
ΣΥΝΟΛΟ	**5.630**

Πηγή Δεδομένων: Χάρτης βλάστησης 1992, Υπουργείο Γεωργίας





Εικόνα 19. (Πάνω) Χάρτης Βλάστησης Ρεθύμνου. (Κάτω) Δασικός Χάρτης Ρεθύμνου.

5.3. Πυρκαγιά Κόνιτσας (όρος Τραπεζίτσα)

Η πυρκαγιά της Τραπεζίτσας εκδηλώθηκε στις 31 Αυγούστου 2026 στις 17:46 στην θέση Αημηνάδια από κεραυνική δραστηριότητα (όπως καταγράφηκε από σχετικά όργανα κεραυνικής δραστηριότητας του ΕΑΑ) και τέθηκε υπό έλεγχο στις 20 Σεπτεμβρίου 2026. Η έκταση που επηρεάστηκε από την πυρκαγιά της Τραπεζίτσας παρουσιάζει σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των διαφορετικών πηγών. Σύμφωνα με τις διαθέσιμες αποτυπώσεις, το EFFIS εκτίμησε την έκταση σε 5.410 στρέμματα, το FireRadar σε 18.210 στρέμματα και το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας σε περίπου 8.000 στρέμματα. Αντίστοιχα, η επιτόπια αυτοψία και η λεπτομερής δορυφορική ανάλυση που πραγματοποίησαν από κοινού το WWF Ελλάς και το MedINA προσδιόρισαν τη συνολική επηρεασμένη έκταση σε 10.050 στρέμματα. Οι σημαντικές αυτές αποκλίσεις οφείλονται κυρίως στην ιδιαίτερη συμπεριφορά της πυρκαγιάς, η οποία σε μεγάλο μέρος της έκτασης εξελίχθηκε ως πυρκαγιά επιφανείας, κατακαίοντας τη χαμηλή βλάστηση και τον βελονοτάπητα, χωρίς να επηρεάσει σημαντικά την κόμη των ψηλών δέντρων. Ως αποτέλεσμα, μεγάλες εκτάσεις διατήρησαν την πράσινη εικόνα της δασικής κόμης, γεγονός που δυσχεραίνει την ακριβή δορυφορική αποτύπωση της περιμέτρου της πυρκαγιάς χωρίς επιτόπια επαλήθευση.

Η πυρκαγιά στο όρος Τραπεζίτσα Κόνιτσας είναι ακόμη ένα περιστατικό σε μια σειρά σημαντικών πυρκαγιών που τα τελευταία χρόνια εκδηλώνονται στα ορεινά δάση της Βόρειας Ελλάδας. Παρόμοιες πυρκαγιές έχουν καταγραφεί σε πολλές περιοχές τα τελευταία έτη (π.χ. Όρβηλος, Παγγαίο, Μενοίκιο, Πιέρια Όρη, Βάλια Κάλντα). Η εκδήλωση πυρκαγιών σε αυτά τα οικοσυστήματα δεν είναι κάτι νέο, συχνά συνδέεται με κεραυνική δραστηριότητα και, επειδή συνήθως οι εστίες βρίσκονται σε απόκρημνες και δύσβατες περιοχές μπορούν να παραμένουν ενεργές για πολλές ημέρες, καίγοντας αργά τη χαμηλή βλάστηση και τα νεκρά ξυλώδη ή φυλλώδη υπολείμματα στο έδαφος.

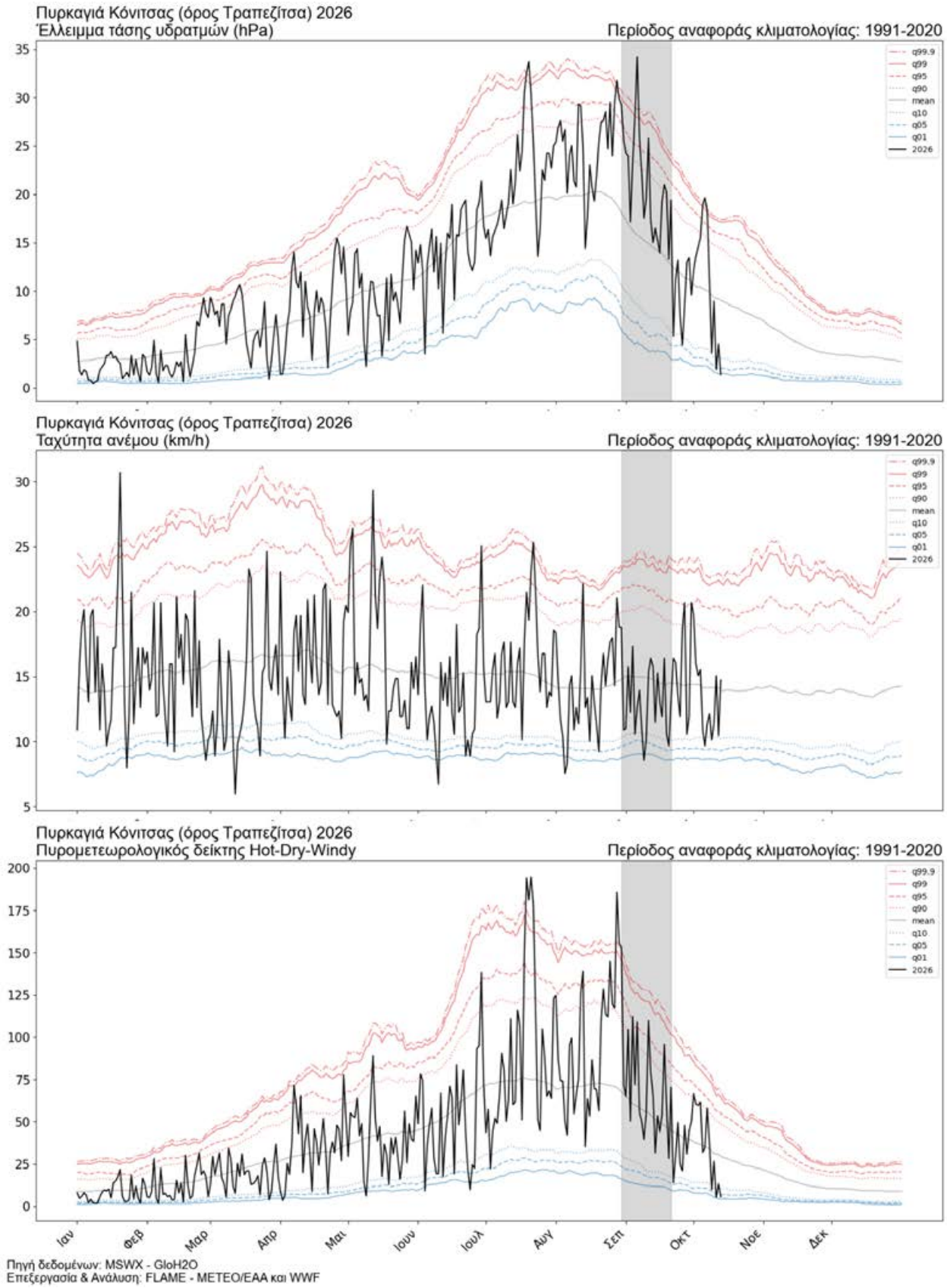
Η εικόνα της πυρκαγιάς δεν ήταν ομοιόμορφη. Όπως προαναφέρθηκε, στο μεγαλύτερο μέρος της πληγείσας έκτασης η φωτιά κινήθηκε κυρίως ως πυρκαγιά επιφάνειας. Ωστόσο, η συνδυαστική αξιολόγηση της δορυφορικής χαρτογράφησης και των επιτόπιων παρατηρήσεων δείχνει ότι σε περίπου 1.000 στρέμματα η πυρκαγιά εξελίχθηκε σε επικόρυφη, φτάνοντας δηλαδή στις κόμες των δέντρων. Πρόκειται για την έκταση που απαιτεί στενότερη παρακολούθηση κατά τη μεταπυρική περίοδο, καθώς εκεί εντοπίζονται οι σημαντικότερες οικολογικές επιπτώσεις.

Ανησυχία προκαλεί η κατάσταση στην κορυφογραμμή της Τραπεζίτσας. Εκεί κυριαρχεί το ρόμπολο (*Pinus heldreichii*), ένα εμβληματικό ορεινό κωνοφόρο μεγάλης οικολογικής αξίας και μακροβιότητας, που στη χώρα μας απαντά κυρίως στα μεγάλα υψόμετρα της Βόρειας Πίνδου και άλλων ορεινών όγκων της Βόρειας Ελλάδας.

Στην περιοχή αυτή η πυρκαγιά έπληξε τμήματα του ώριμου δάσους με υψηλή δριμύτητα, ενώ οι πρώτες εκτιμήσεις δείχνουν ότι έχουν απομείνει περιορισμένα άκαυτα ώριμα δέντρα που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως πηγές σπόρων για τη φυσική αναγέννηση. Αυτό δεν συνεπάγεται την ανάγκη άμεσης αναδάσωσης. Υπογραμμίζει όμως την ανάγκη συστηματικής και μακροχρόνιας παρακολούθησης της φυσικής αναγέννησης και, εφόσον αυτή αποδειχθεί ανεπαρκής, την εξέταση στοχευμένων φυτεύσεων στο μέλλον.

Η περίπτωση της Τραπεζίτσας αναδεικνύει μια ευρύτερη τάση: οι πυρκαγιές σε μεγάλα υψόμετρα εκδηλώνονται πλέον υπό διαφορετικές κλιματικές και περιβαλλοντικές συνθήκες, συχνά με μεγαλύτερη ένταση και αυξημένη πιθανότητα μετάβασης σε επικόρυφη καύση. Ως αποτέλεσμα, επηρεάζονται οικοσυστήματα που μέχρι πρόσφατα θεωρούνταν λιγότερο ευάλωτα στη φωτιά. Η νέα αυτή πραγματικότητα καθιστά αναγκαία την προσαρμογή του σχεδιασμού διαχείρισης και προστασίας των ορεινών δασικών οικοσυστημάτων.

Η έναρξη και η εξέλιξη της πυρκαγιάς στην Κόνιτσα (όρος Τραπεζίτσα) χαρακτηρίστηκαν ανά διαστήματα από δυσμενείς πυρομετεωρολογικές συνθήκες (Εικόνα 20). Οι συνθήκες αυτές αποδίδονται αποκλειστικά στην ακραία ένταση της ατμοσφαιρικής ξηρασίας, τόσο πριν την εκδήλωση όσο και κατά τη διάρκεια του περιστατικού, η οποία κατά το πρώτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου έφτασε σε ακραίες τιμές για την εποχή (υπερβαίνοντας το 99.9ο εκατοστημόριο της περιόδου 1991–2020). Οι παρατεταμένα υψηλές τιμές ατμοσφαιρικής ξηρασίας κατά τη διάρκεια του Αυγούστου υποδηλώνουν συνθήκες ευνοϊκές για τη μείωση της υγρασίας της νεκρής δασικής καύσιμης ύλης, ακόμη και σε μεγάλα υψόμετρα, ενισχύοντας δυνητικά την πιθανότητα επιτυχούς ανάφλεξης και διατήρησης της καύσης μετά από κεραυνικό πλήγμα. Αντίθετα, οι εντάσεις του ανέμου καθ’ όλη τη διάρκεια του συμβάντος διατηρήθηκαν σε ήπια επίπεδα, κυμαινόμενες κοντά ή και κάτω από τη μέση κλιματική τιμή. Κατά το δεύτερο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου και μέχρι τον έλεγχο της πυρκαγιάς στις 20.09.2026, παρότι σημειώθηκε σταδιακή υποχώρηση της ατμοσφαιρικής ξηρασίας, καταγράφηκαν επιμέρους εξάρσεις άνω της μέσης τιμής (έως το 90ο—95ο εκατοστημόριο), οι οποίες και ευνόησαν την εξάπλωση της φωτιάς στο δύσβατο ορεινό ανάγλυφο.



Εικόνα 20. Πυρομετεωρολογικές συνθήκες στην περιοχή της πυρκαγιάς της Κόνιτσας – όρος Τραπεζίτσα (από 01.01 έως 13.10) κατά τη διάρκεια του 2026 (μαύρη γραμμή). Με την κατακόρυφη γκρι σκίαση σημειώνεται η διάρκεια του περιστατικού (31.08—20.09). Με τις κόκκινες και μπλε γραμμές παρουσιάζονται οι ημερήσιες κλιματολογικές τιμές για διαφορετικά εκατοστημόρια με βάση την περίοδο αναφοράς 1991-2020, ενώ η γκρι γραμμή παρουσιάζει τη μέση τιμή της αντίστοιχης περιόδου. Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό των κλιματολογικών τιμών χρησιμοποιείται ένα κυλιόμενο χρονικό παράθυρο 15 ημερών.

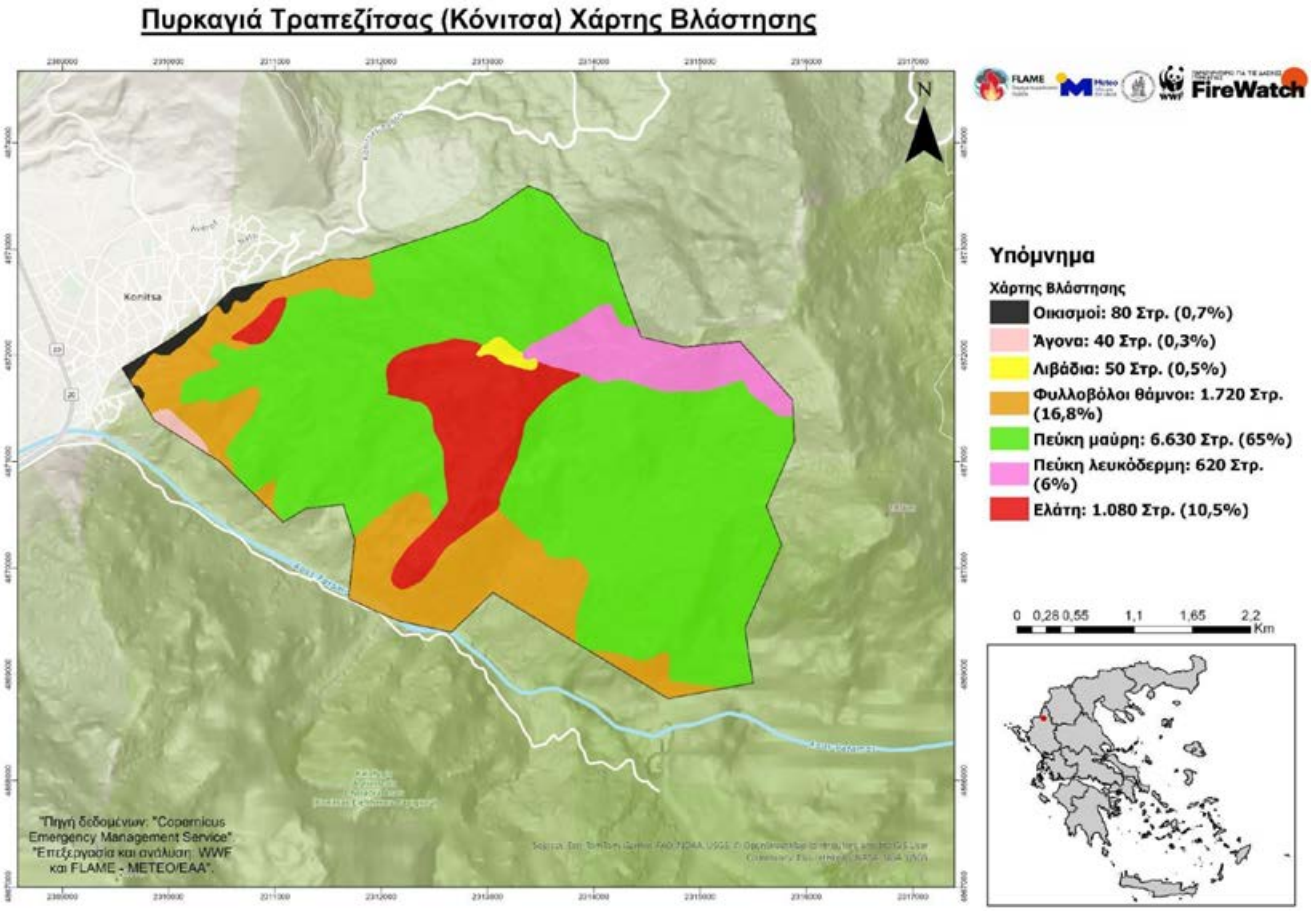
Ολόκληρη η έκταση που επηρεάστηκε από την πυρκαγιά της Κόνιτσας, αφορά σε δασική βλάστηση (Πίνακας 10, Εικόνα 21).

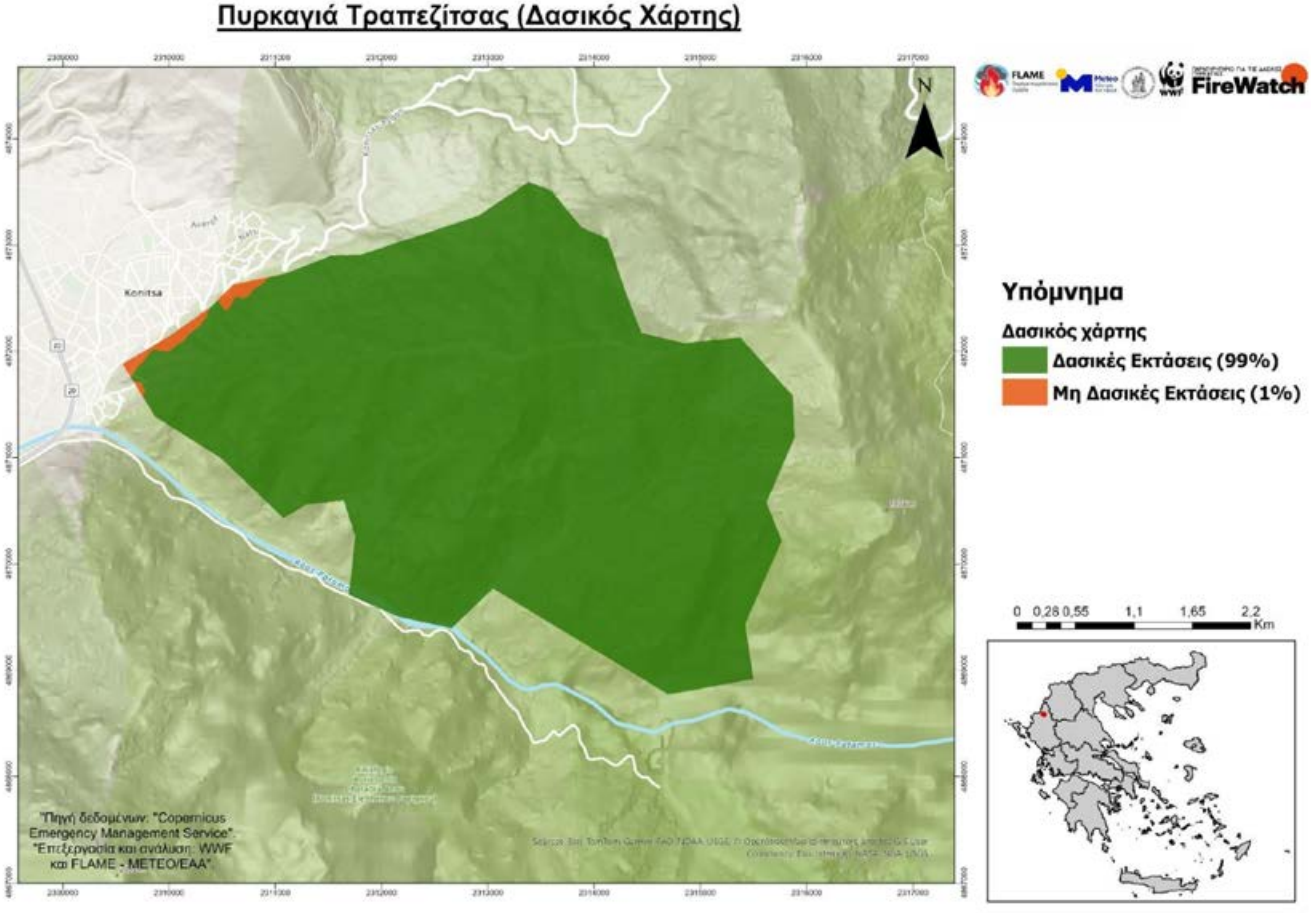
Πίνακας 10. Κατανομή καμένης δασικής βλάστησης στις πυρκαγιές Κόνιτσας - Τραπεζίτσας.

Καμένη Βλάστηση	Στρέμματα
Φυλλοβόλοι Θάμνοι	1.720
Μαύρη πεύκη	6.630
Λευκόδερμη πεύκη (Ρόμπολο)	620
Ελάτη	1.080
ΣΥΝΟΛΟ	**10.050**

Πηγή Δεδομένων: Χάρτης βλάστησης 1992, Υπουργείο Γεωργίας

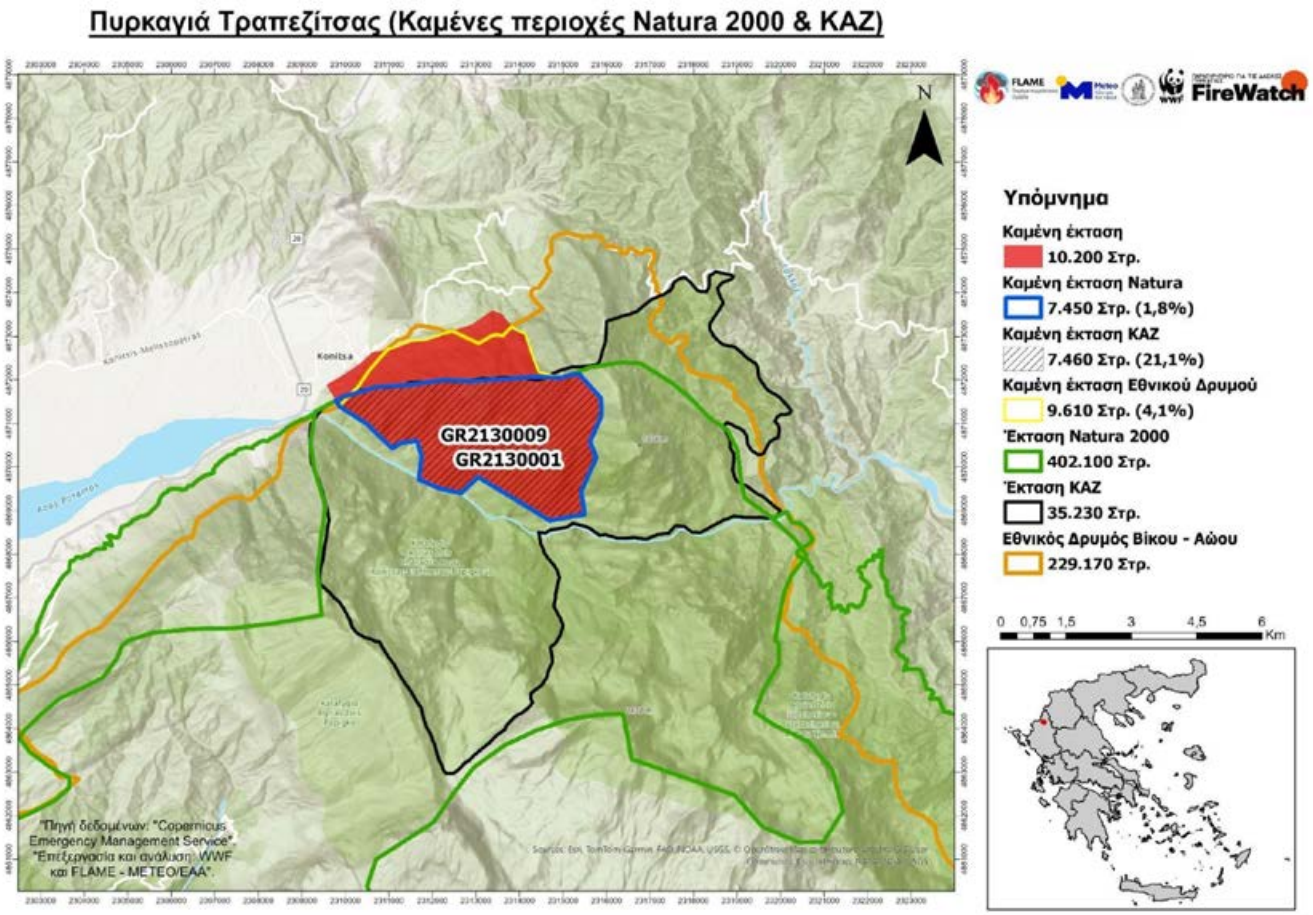






Εικόνα 21. (Πάνω) Χάρτης βλάστησης της πυρκαγιάς της Κόνιτσας – όρος Τραπεζίτσα. (Κάτω) Δασικός χάρτης στην καμένη έκταση της Κόνιτσας – όρος Τραπεζίτσα.

Η πυρκαγιά της Κόνιτσας – όρος Τραπεζίτσα **επηρέασε 7.450 στρέμματα της προστατευόμενης περιοχής Natura 2000 με κωδικούς GR2130009 & GR2130001 και 7.460 Στρ. το καταφύγιο άγριας ζωής με κωδική ονομασία Κ175 το οποίο βρίσκεται εντός της καμένης έκτασης Natura** (Εικόνα 22) Να επισημανθεί ότι οι καμένες εκτάσεις Natura και ΚΑΖ βρίσκονται και εντός του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου.



Εικόνα 22. Περιοχές Natura, ΚΑΖ και Εθνικός Δρυμός στην πυρκαγιά της Κόνιτσας – όρος Τραπεζίτσα.

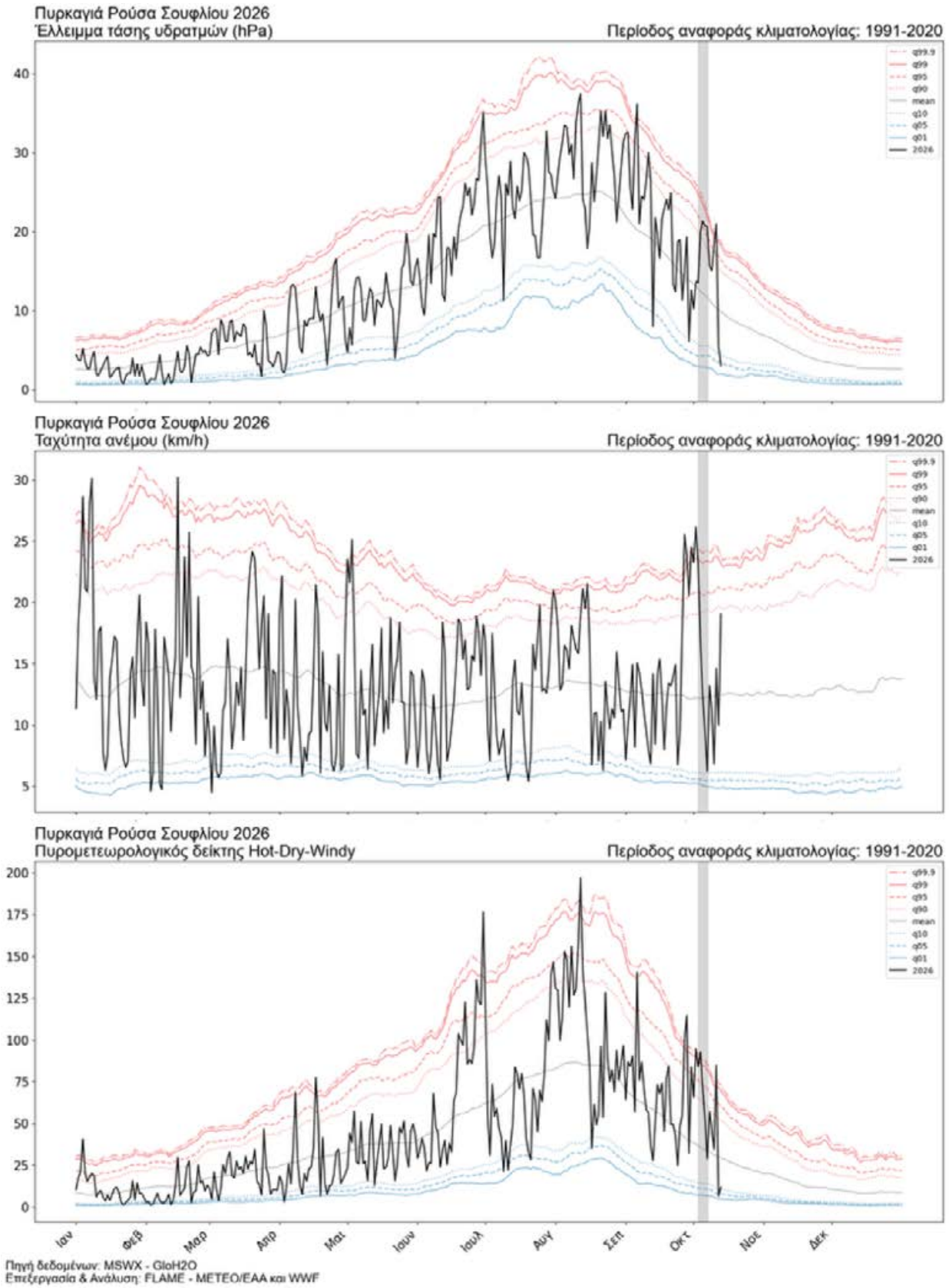
5.4. Πυρκαγιά Βόρειου Έβρου (Ρούσσα)

Εισήλθε στη χώρα μας από την Βουλγαρία στις 4 Οκτωβρίου 2026 και τέθηκε υπό έλεγχο στις 6 Οκτωβρίου 2026. Ξεκίνησε στο χωριό Γκόρνο Λούκοβο του Δήμου Ιβαΐλοβγκραντ και στη συνέχεια **πέρασε τα σύνορα προς την Ελλάδα** στην περιοχή της Ρούσσας (Δήμος Σουφλίου). Τα αίτια της **βρίσκονται ακόμη υπό διερεύνηση** από τις βουλγαρικές αρχές. Από την συγκεκριμένη πυρκαγιά κάηκαν 6.100 στρ. εντός ελληνικής επικράτειας και 3.100 εντός Βουλγαρίας.

Η συγκεκριμένη πυρκαγιά έρχεται να υπενθυμίσει το ζήτημα κοινής διαχείρισης και συνεργασίας σε διασυνοριακές πυρκαγιές ειδικά μεταξύ δύο χωρών που είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα τελευταία χρόνια, η εκδήλωση πυρκαγιών σε μεγάλα υψόμετρα και στη συνοριακή περιοχή Ελλάδας-Βουλγαρίας έχει γίνει πιο συχνή και αυτό θα πρέπει να αποτελέσει αφορμή για πιο συστηματική συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών.

Στο όρος Όρβηλος/Σλαβιάνκα το 2024 (Ιούλιος 2024), η πυρκαγιά μετακινήθηκε από το ελληνικό στο βουλγαρικό έδαφος, καθιστώντας επιτακτική τη συνεργασία πεζοπόρων ομάδων πυρόσβεσης και από τις δύο χώρες. Στη δασική πυρκαγιά στις Μέσες Θέρμες Ξάνθης (Αύγουστος 2024), τα ελικόπτερα που επιχειρούσαν από την ελληνική πλευρά, ενώ θα μπορούσαν να τροφοδοτηθούν από κοντινές διαθέσιμες πηγές νερού εντός της Βουλγαρίας, μειώνοντας το χρόνο πτήσης και αποτρέποντας την εξάπλωση της πυρκαγιάς στο βουλγαρικό έδαφος, τροφοδοτήθηκαν από πηγές νερού στο ελληνικό έδαφος αρκετά χιλιόμετρα μακριά από το μέτωπο της πυρκαγιάς. Παρομοίως, στην πυρκαγιά στο Mikrevo (Βουλγαρία, Ιούλιος 2024) τα ισπανικά CL που επιχειρούσαν μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Πολιτικής Προστασίας θα μπορούσαν να τροφοδοτηθούν από τη λίμνη Κερκίνη χωρίς προβλήματα.

Η είσοδος και η εξέλιξη της πυρκαγιάς στον Βόρειο Έβρο (Ρούσσα Σουφλίου) κατά το διάστημα 04.10 – 06.10.2026 χαρακτηρίστηκαν από ιδιαίτερα δυσμενείς για την εποχή πυρομετεωρολογικές συνθήκες (Εικόνα 23). Οι συνθήκες αυτές αποδίδονται στον συνδυασμό των αυξημένων εντάσεων του ανέμου κατά την έναρξη του περιστατικού (~20 χλμ/ώρα) και, κυρίως, της υψηλής ατμοσφαιρικής ξηρασίας, η οποία ξεπέρασε ανά διαστήματα το 95ο εκατοστημόριο. Επιπλέον, η παρατεταμένη ατμοσφαιρική ξηρασία που επικράτησε στην περιοχή κατά τη διάρκεια του Αυγούστου και το μεγαλύτερο μέρος του Σεπτεμβρίου (με τιμές συχνά άνω του 90ου—95ου εκατοστημορίου), σε συνδυασμό με την απουσία σημαντικών βροχοπτώσεων για μεγάλο χρονικό διάστημα, είχαν διατηρήσει τη νεκρή δασική καύσιμη ύλη σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα υγρασίας μέχρι και τις αρχές Οκτωβρίου. Κατά το διάστημα 05.10 – 06.10 σημειώθηκε σημαντική εξασθένιση των ανέμων (κάτω από τη μέση κλιματική τιμή), εξέλιξη που συνέβαλε στον έλεγχο της πυρκαγιάς, παρά τη διατήρηση της ατμοσφαιρικής ξηρασίας σε επίπεδα άνω της μέσης τιμής.



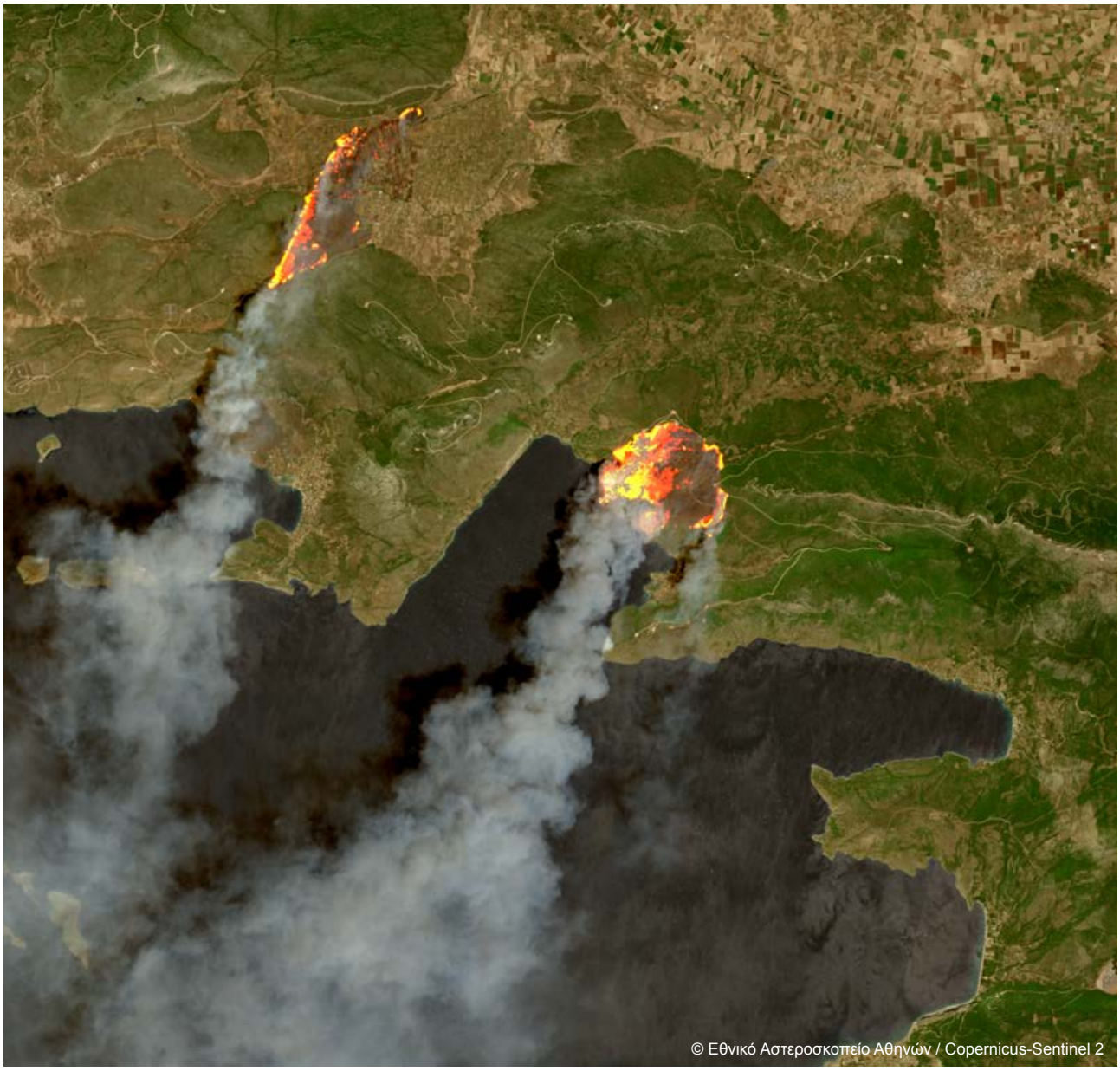
Εικόνα 23. Πυρομετεωρολογικές συνθήκες στην περιοχή της πυρκαγιάς της Ρούσσας Σουφλίου (από 01.01 έως 13.10) κατά τη διάρκεια του 2026 (μαύρη γραμμή). Με την κατακόρυφη γκρι σκίαση σημειώνεται η διάρκεια του περιστατικού (04.10—06.10). Με τις κόκκινες και μπλε γραμμές παρουσιάζονται οι ημερήσιες κλιματολογικές τιμές για διαφορετικά εκατοστημόρια με βάση την περίοδο αναφοράς 1991-2020, ενώ η γκρι γραμμή παρουσιάζει τη μέση τιμή της αντίστοιχης περιόδου. Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό των κλιματολογικών τιμών χρησιμοποιείται ένα κυλιόμενο χρονικό παράθυρο 15 ημερών.

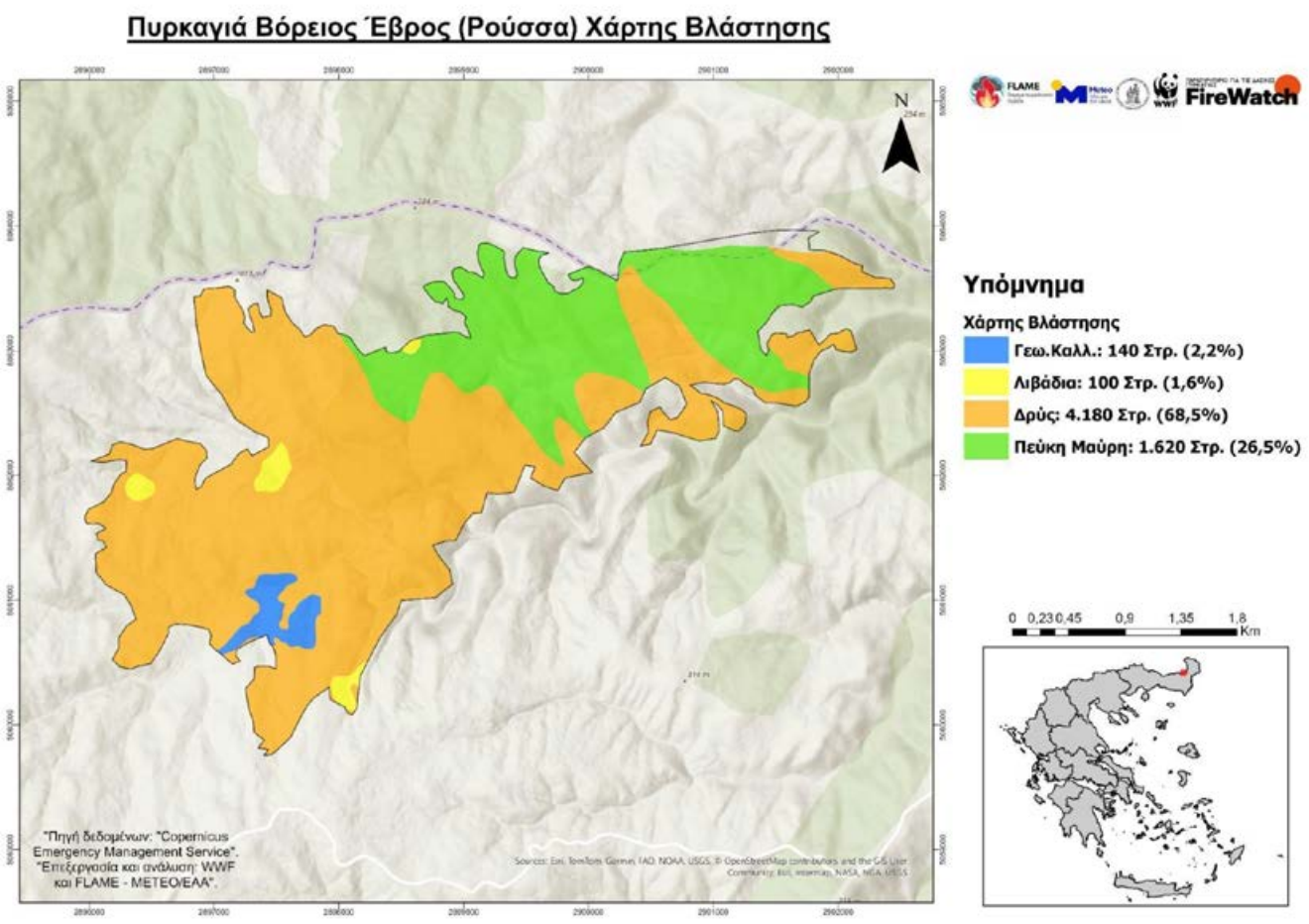
Από τη συνολική έκταση των **6.100** στρ. που επηρέασε η πυρκαγιά του Βόρειου Έβρου (Ρούσσα), τα **5.800** αφορούν σε φυσική –**κατά κύριο λόγο δασική– βλάστηση** (Πίνακας 11, Εικόνα 24).

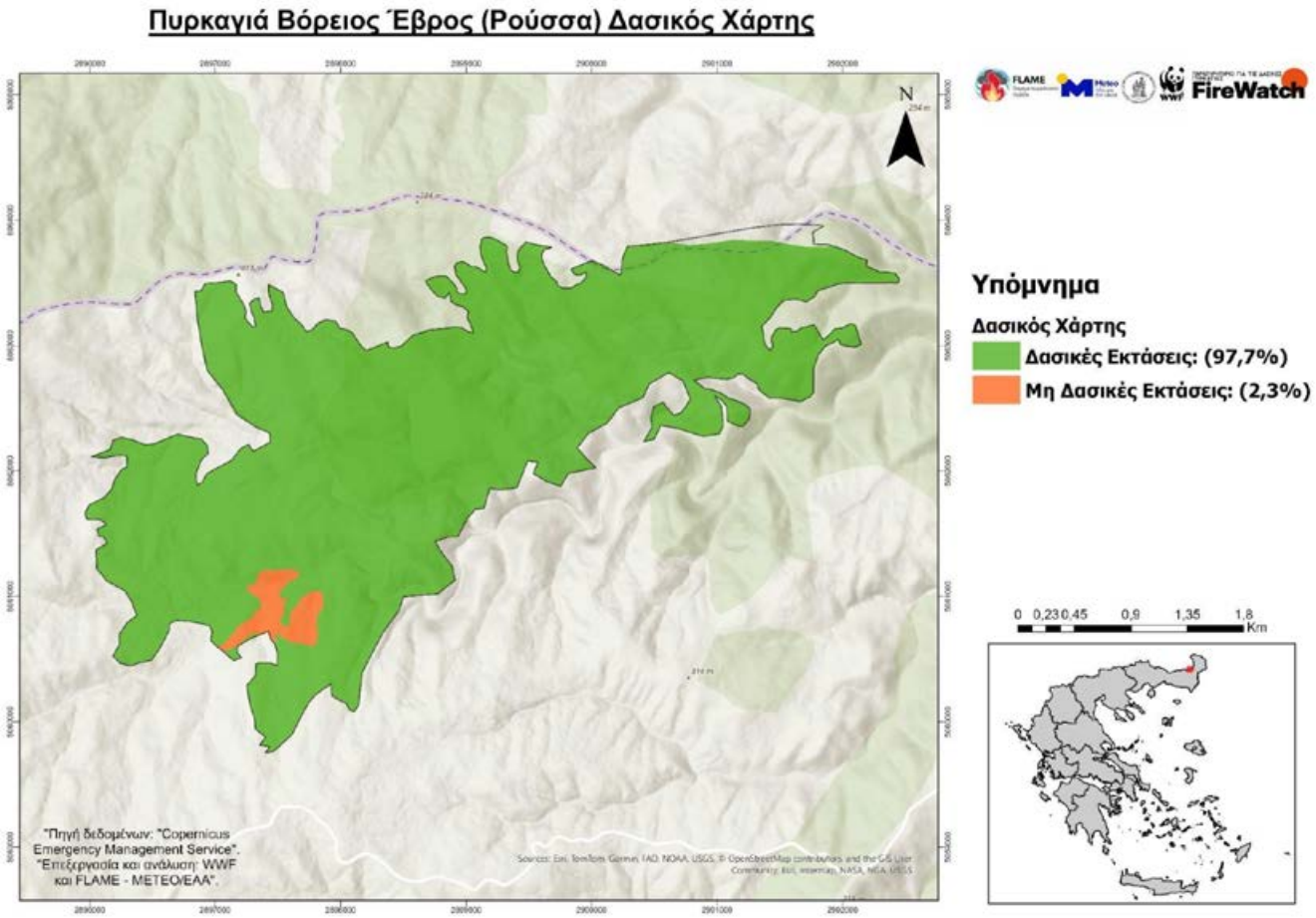
Πίνακας 11. Κατανομή καμένης δασικής βλάστησης στην πυρκαγιά του Βόρειου Έβρου (Ρούσσα).

Καμένη Βλάστηση	Στρέμματα
Δρυς	4.180
Μαύρη πεύκη	1.620
ΣΥΝΟΛΟ	**5.800**

Πηγή Δεδομένων: Χάρτης βλάστησης 1992, Υπουργείο Γεωργίας

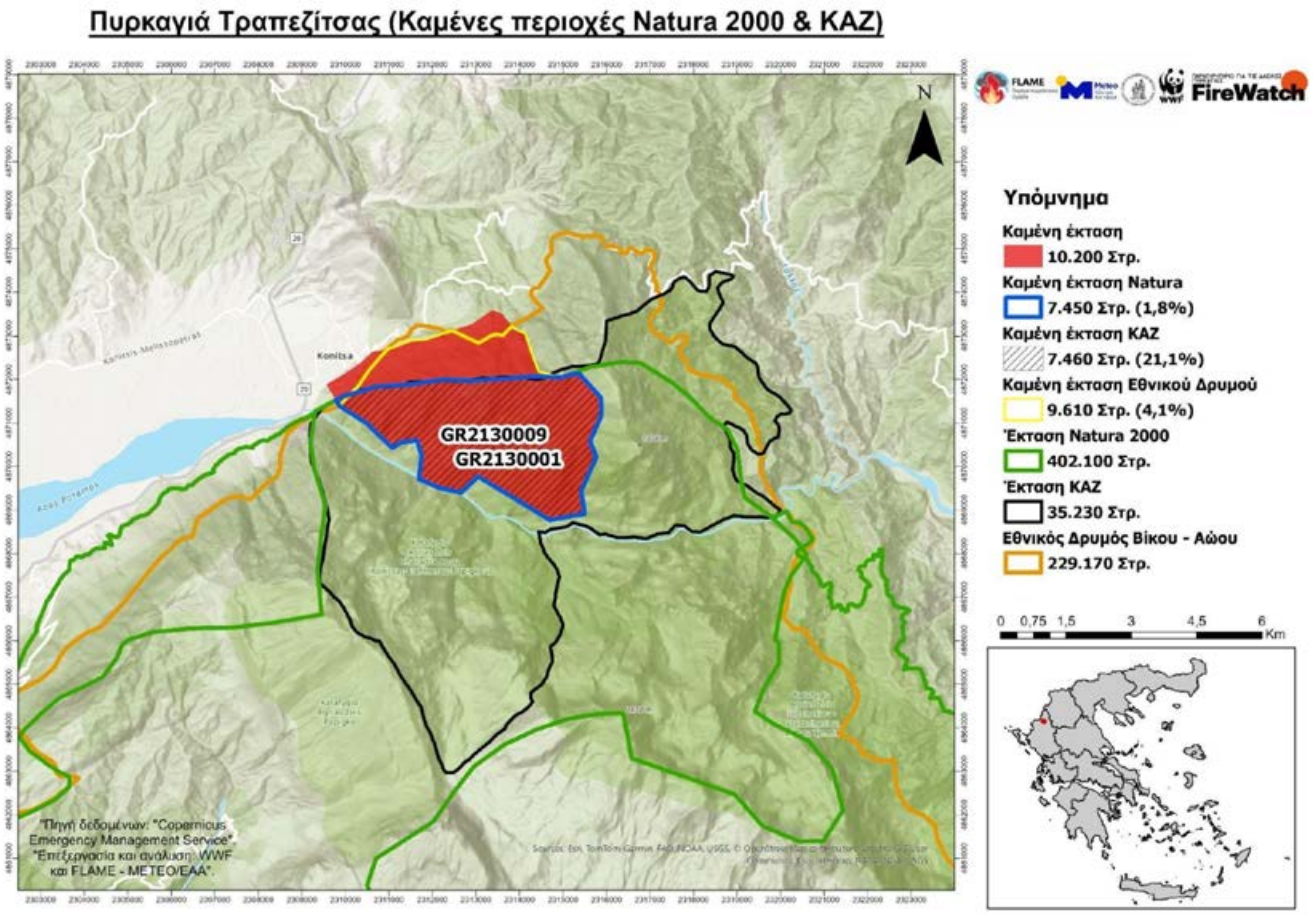






Εικόνα 24. (Πάνω) Χάρτης βλάστησης της πυρκαγιάς Βόρειου Έβρου (Ρούσσα). (Κάτω) Δασικός χάρτης στην καμένη έκταση του Βόρειου Έβρου (Ρούσσα).

Επιπροσθέτως, η πυρκαγιά του Βόρειου Έβρου (Ρούσσα) **επηρέασε 6.000 στρέμματα της προστατευόμενης περιοχής Natura 2000 «Ορεινός Έβρος-Κοιλάδα Δερείου» (GR1110010)** (Εικόνα 25).



Εικόνα 25. Έκταση Natura στην περιοχή του Βόρειου Έβρου (Ρούσσα).

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με βάση τα δεδομένα του EFFIS (European Forest Fire Information System), η αντιπυρική περίοδος του 2026 χαρακτηρίστηκε από **αύξηση** περίπου **8 % του αριθμού των χαρτογραφημένων από το EFFIS πυρκαγιών** σε σύγκριση με τον μέσο όρο της περιόδου 2006 – 2025. Οι εκτιμώμενες **καμένες εκτάσεις προσεγγίζουν τα 400.000 στρέμματα**, κάτω από τον ιστορικό εθνικό μέσο όρο, συνυπολογίζοντας και τις πυρκαγιές με μικρότερη έκταση, οι οποίες γενικά δεν συμπεριλαμβάνονται στο σύνολο δεδομένων του EFFIS.

Τα συνολικά περιστατικά ενάρξεων πυρκαγιών κατά την αντιπυρική περίοδο εκτιμάται έφτασαν περίπου τα 4.300[16]. Πραγματοποιήθηκαν 926 συλλήψεις για εμπρησμούς (89 % από αμέλεια, 11% από πρόθεση) και επιδόθηκαν περισσότερα από 1,6 εκατ. ευρώ πρόστιμα για χρήση ή πρόκληση φωτιάς[17].

Ανάγκη για στρατηγική περιορισμού του ρίσκου.

Από την ανάλυση του συνόλου δεδομένων του Πυροσβεστικού Σώματος που είναι διαθέσιμα για την περίοδο 2006 – 2025 προκύπτει ότι για την αντιπυρική περίοδο ο μέσος όρος ενάρξεων δασικών πυρκαγιών είναι 6.615, ενώ ο **μέσος ετήσιος αριθμός ενάρξεων πυρκαγιών** στη χώρα μας είναι 9.737. Παρότι ο φετινός αριθμός αναμένεται να είναι κάτω του μέσου ετήσιου αριθμού, παραμένει υψηλός και υπογραμμίζει την **αναγκαιότητα υιοθέτησης μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής με μετρήσιμους στόχους για τη μείωση των ενάρξεων πυρκαγιών** (περιορισμός του ρίσκου). Η αυστηροποίηση των ποινών και η βελτίωση στο πεδίο των συλλήψεων είναι χρήσιμη, αλλά δεν αρκεί από μόνη της για την επίλυση του προβλήματος. **Θα πρέπει να αποτελεί στρατηγικό στόχο με συγκεκριμένα εργαλεία επίτευξης στο Στρατηγικό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Δασικών Πυρκαγιών που προβλέπεται στο άρθρο 9α του ν. 4662/2020.**

Σύμφωνα με πηγές του Πυροσβεστικού Σώματος που τροφοδότησαν σχετικά δημοσιεύματα στον ηλεκτρονικό Τύπο[18], **πάνω από τό 70%** των καμένων εκτάσεων της φετινής αντιπυρικής οφείλονται στο **δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (το 2024 και το 2025 τα ποσοστά αυτά ήταν 35% και 50% αντίστοιχα)**. Οι πυρκαγιές από το συγκεκριμένο αίτιο χαρακτηρίζονται συχνά από υψηλή καταστροφικότητα και είναι επιτακτική ανάγκη να υπάρξουν αντίστοιχες λύσεις.

---

[16] Δεν υπάρχουν ελεύθερα δημόσια διαθέσιμα δεδομένα για την αντιπυρική 2026 καθώς αυτά δημοσιεύονται συνήθως 2-3 μήνες μετά την λήξη της αντιπυρικής περιόδου.

[17] https://www.fireservice.gr/el/deltia-typou αφορά την περίοδο 1/1/2026 ως και 21/10/2026.

[18] https://www.kathimerini.gr/society/564391492/pyrkagies-choris-enochoys/

Αναγνώριση του κινδύνου πυρκαγιών από τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και λήψη μέτρων για τη μείωσή του.

Απαιτείται η αναγνώριση του προβλήματος και η διαμόρφωση συγκεκριμένης στρατηγικής πρόληψης, με τη συμμετοχή των αρμόδιων διαχειριστών των δικτύων. Βασικές προτεραιότητες αποτελούν:

1. Η **ενσωμάτωση του κινδύνου στον Εθνικό Σχεδιασμό αντιπυρικής προστασίας**, (όπως προβλέπει το αρ. 9 ν. 4662/2020), με συγκεκριμένες δεσμεύσεις και μετρήσιμους στόχους για τη μείωση τόσο των περιστατικών όσο και της καταστροφικότητάς τους.
2. **Η χαρτογράφηση και αξιολόγηση του κινδύνου κατά μήκος των δικτύων**, με συνεκτίμηση της βλάστησης, της οικολογικής αξίας των περιοχών και του ιστορικού πυρκαγιών, ώστε να προτεραιοποιούνται οι αναγκαίες παρεμβάσεις πρόληψης.
3. Η θέσπιση και εφαρμογή **αυστηρών προδιαγραφών ασφάλειας και συντήρησης**, με αξιοποίηση σύγχρονων καινοτόμων τεχνικών λύσεων, σαφές χρονοδιάγραμμα συμμόρφωσης του υφιστάμενου δικτύου και νομική δέσμευση για υποχρεωτική καταγραφή των εργασιών συντήρησης και μέσω αυτής της δυνατότητας ελέγχου των εργασιών συντήρησης.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημανθεί ότι και το 2026 χαρακτηρίστηκε από περαιτέρω, **αισθητή βελτίωση του τρόπου διερεύνησης αιτίων πυρκαγιών και επιστημονική τεκμηρίωση συγκεκριμένων περιστατικών** από τη ΔΑΕΕ του ΠΣ αλλά και σχετική άμεση δημοσίευση αποτελεσμάτων που συμβάλλει θετικά στον δημόσιο διάλογο για τα αίτια και την καταπολέμηση της συνωμοσιολογίας γύρω από τις ενάρξεις.

Σταθεροποίηση, βελτίωση και ενίσχυση του συστήματος διερεύνησης, καταγραφής και δημόσιας διάθεσης των αιτίων.

Η συστηματική συλλογή και ελεύθερη δημόσια διάθεση πληροφοριών και δεδομένων σχετικά με τα ακριβή αίτια έναρξης πυρκαγιών θα βοηθήσει στον μετριασμό της συνωμοσιολογίας και θα συμβάλλει στην επιστημονική έρευνα, επιτρέποντας παράλληλα την υλοποίηση στοχευμένων μέτρων πρόληψης ανάμεσά τους και εκστρατειών ευαισθητοποίησης. Είναι ανάγκη να συνδεθεί η διερεύνηση των αιτίων με συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής για τον μετριασμό τους ή και την εξάλειψη τους.

Τα επαναλαμβανόμενα περιστατικά δασικών πυρκαγιών που εκδηλώνονται στη Βουλγαρία και επεκτείνονται στην Ελλάδα, ή αντίστροφα, τα τελευταία χρόνια αναδεικνύουν την ανάγκη αποτελεσματικότερης διασυνοριακής συνεργασίας. Παρά την ύπαρξη διμερούς Πρωτοκόλλου Συνεργασίας μεταξύ των πυροσβεστικών υπηρεσιών των δύο χωρών (ΦΕΚ Α΄ 77/1993), εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα ως προς την επιχειρησιακή συνεργασία, τον συντονισμό και την έγκαιρη αντιμετώπιση των περιστατικών, ιδιαίτερα σε διασυνοριακά δασικά οικοσυστήματα υψηλής οικολογικής αξίας.

Ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας Ελλάδας–Βουλγαρίας για την αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών.

Απαιτείται η πλήρης εφαρμογή και, εφόσον χρειάζεται, η επικαιροποίηση του υφιστάμενου Πρωτοκόλλου Συνεργασίας Ελλάδας–Βουλγαρίας (ΦΕΚ Α΄ 77/1993), ώστε να διασφαλίζεται η άμεση και αποτελεσματική κινητοποίηση των πυροσβεστικών δυνάμεων εκατέρωθεν των συνόρων. Στην κατεύθυνση αυτή, μπορεί να αξιοποιηθεί το παράδειγμα της συμφωνίας Ισπανίας–Πορτογαλίας (2018), που προβλέπει απλοποιημένες διαδικασίες άμεσης διασυνοριακής επέμβασης σε πυρκαγιές κοντά στα σύνορα. Παράλληλα, απαιτείται ενίσχυση του κοινού επιχειρησιακού σχεδιασμού, των ασκήσεων ετοιμότητας και της συνεργασίας για την προστασία διασυνοριακών δασικών οικοσυστημάτων υψηλής οικολογικής αξίας.

Από την εξέταση του αρχείου δραστηριοτήτων του Πυροσβεστικού Σώματος προκύπτει ότι από το 2010 έως το 2024, το 95 – 97 % των πυρκαγιών που εκδηλώνονται στην Ελλάδα καίνε μεταξύ 1 έως 50 στρέμματα. Το στοιχείο αυτό καταδεικνύει τη **βελτίωση του δασοπυροσβεστικού μηχανισμού στον έγκαιρο εντοπισμό και την άμεση προσβολή** της συντριπτικής πλειονότητας των πυρκαγιών. Ωστόσο, το 75 % των διαχρονικά καμένων εκτάσεων στη χώρα μας αποδίδεται σε πυρκαγιές που ξεπερνούν τα 10.000 στρέμματα έκαστη και οι οποίες αντιστοιχούν σε μόλις 4% του συνόλου των πυρκαγιών που εκδηλώνονται[19]. **Είναι χαρακτηριστικό πως και τη φετινή αντιπυρική περίοδο μόλις 12 πυρκαγιές ευθύνονται για το 80% των συνολικά καμένων εκτάσεων.**

[19] Πόρισμα Ανεξάρτητης Επιτροπής για τις Προοπτικές Διαχείρισης Πυρκαγιών Υπαίθρου στην Ελλάδα η οποία συγκροτήθηκε με την ΥΑ 60/2018 (ΦΕΚ 3937/Β/2018), Ιανουάριος 2019.

Διαρκής πρακτικά χρήσιμη επιστημονική υποστήριξη στο πεδίο, προκείμενου να γίνεται επεξεργασία όλων των δεδομένων συμπεριφοράς της πυρκαγιάς σε πραγματικό χρόνο και έτσι να υποστηρίζονται οι επιχειρησιακές αποφάσεις.

Η παραπάνω σημαντική παρατήρηση υποδεικνύει ότι **υπάρχει σαφώς πρόβλημα στη διαχείριση των μεγάλης έντασης και έκτασης πυρκαγιών**. Η ενίσχυση και βελτίωση της απόκρισης του δασοπυροσβεστικού μηχανισμού της χώρας σε μεγάλα περιστατικά μπορεί να επιτευχθεί με την **υιοθέτηση πρακτικών τακτικής ανάλυσης της συμπεριφοράς των πυρκαγιών**. Όταν εφαρμόζεται, η τακτική ανάλυση της πυρκαγιάς επιτρέπει την ποσοτική εκτίμηση της εξάπλωσης και της συμπεριφοράς αυτής, γνώση που υποστηρίζει την ιεράρχηση των επιχειρησιακών δράσεων στο πεδίο και βελτιστοποιεί την αξιοποίηση ανθρώπινων και τεχνικών πόρων. Θετικά κρίνεται η **συστηματική λήψη παρατηρήσεων της θέσης της περιμέτρου των πυρκαγιών** σε τακτά χρονικά διαστήματα μέσω της αξιοποίησης δορυφορικών δεδομένων, γεγονός που έχει βελτιώσει τη διαχείριση των περιστατικών και θα πρέπει να συνεχιστεί / ενισχυθεί και με άλλες μεθόδους / εργαλεία (π.χ., με χρήση θερμικής κάμερας σε υπερπτήσεις πάνω από την πυρκαγιά).

Η αντιπυρική περίοδος του 2026 χαρακτηρίστηκε από **μάλλον κανονικές (τυπικές / αναμενόμενες) πυρομετεωρολογικές συνθήκες** στο μεγαλύτερο τμήμα της χώρας, έπειτα από μία υγρότερη και θερμότερη του κανονικού ψυχρή περίοδο, η οποία χαρακτηρίστηκε επίσης από τη δεύτερη χαμηλότερη χιονοκάλυψη από το 1990. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει στο γεγονός πως για ακόμη μία χρονιά η δυτική χώρα, μαζί με το Βόρειο Αιγαίο, βρέθηκε αντιμέτωπη με σημαντικά περισσότερες του κανονικού ημέρες με ασυνήθιστα υψηλή πυρομετεωρολογική επικινδυνότητα. Η παρατήρηση αυτή έχει σημαντικές προεκτάσεις σε ό,τι αφορά στη δραστηριότητα των πυρκαγιών σε αυτά τα τμήματα της χώρας μας, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Ωστόσο, περισσότερο από το **80% των καμένων εκτάσεων** συγκεντρώθηκε στην **Κρήτη**, την **Αττική** και τη **Στερεά Ελλάδα**, όπου η **μέση πυρομετεωρολογική επικινδυνότητα** της περιόδου ήταν **χαμηλότερη της αναμενόμενης**. Οι μεγαλύτερες πυρκαγιές σε αυτές τις Περιφέρειες (Πόρτο Γερμενό, Ρέθυμνο) εκδηλώθηκαν κατά τη διάρκεια **σύντομων επεισοδίων ακραίων ανέμων** στα τέλη Ιουλίου, ενώ οι πυρκαγιές της Κόνιτσας και του Βόρειου Έβρου εκδηλώθηκαν στα τέλη Αυγούστου και στις αρχές Οκτωβρίου, έπειτα από διαστήματα παρατεταμένης ατμοσφαιρικής ξηρασίας.

Ενίσχυση της ετοιμότητας.

Η κλιματική αλλαγή δεν προκαλεί τις πυρκαγιές, αλλά δημιουργεί συνθήκες που ευνοούν την ανάπτυξη μεγάλων και έντονων πυρκαγιών. Επομένως, είναι επιτακτική ανάγκη η **αύξηση της συνολικής ετοιμότητας του δασοπυροσβεστικού μηχανισμού** μέσα από την υιοθέτηση καλών πρακτικών που περιλαμβάνουν την **προσαρμογή της έννοιας της αντιπυρικής περιόδου** με βάση κριτήρια που περιλαμβάνουν την ε**πιτήρηση των πυρομετεωρολογικών συνθηκών και της κατάστασης της βλάστησης στο πεδίο**. Η υιοθέτηση τέτοιων πρακτικών θα βοηθήσει να αποφεύγεται η αποσπασματικότητα στην κατανομή των πόρων και θα βελτιώσει τις στρατηγικές προ-τοποθέτησης των δυνάμεων σε περιόδους ακραίας επικινδυνότητας. Σε αυτή την κατεύθυνση θα μπορούσε να συνεισφέρει σημαντικά η **εφαρμογή του ν. 5281/2026**, ο οποίος προβλέπει τη δημιουργία και λειτουργία της Μονάδας 7 (**«Επιχειρησιακή Μετεωρολογία»**) εντός του ΕΣΚΕΔΙΚ. Η Μονάδα 7 θα μπορούσε να ενισχύσει σημαντικά την ετοιμότητα, παρέχοντας την εξειδικευμένη πυρομετεωρολογική πληροφόρηση που απαιτείται.

Οι πυρκαγιές του 2026 είχαν σημαντικές περιβαλλοντικές, κοινωνικοοικονομικές και οικολογικές επιπτώσεις. Συνετέλεσαν στην απώλεια 11 ανθρώπινων ζωών, μεταξύ των οποίων τριών πυροσβεστών, δύο μελών πληρώματος πυροσβεστικού ελικοπτέρου και έξι πολιτών. Παράλληλα, καταγράφηκαν αρκετοί τραυματισμοί πολιτών και στελεχών των υπηρεσιών αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών. Από τις πυρκαγιές του 2026 **επηρεάστηκαν 6 προστατευόμενες περιοχές με επικαλύψεις σε κάποιες από αυτές**. Τρεις ανήκουν στο δίκτυο Natura 2000 και μία στο Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου (Εθνικός Δρυμός Βίκου-Αώου), μιας από τις σημαντικότερες προστατευόμενες περιοχές της χώρας. **Η πλειονότητα των περιοχών που κάηκαν αφορούν σε δάση και δασικές εκτάσεις**. Τέλος, δυστυχώς 17% των εκτάσεων που κάηκαν στην φετινή αντιπυρική αποτελούν περιοχές που έχουν ξανακαεί την τελευταία εικοσαετία.

Ιεράρχηση ευάλωτων δασικών οικοσυστημάτων.

Παρατηρείται συχνά **αδυναμία ιεράρχησης δασικών οικοσυστημάτων που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής κατά την πρόληψη ή/και την καταστολή πυρκαγιών.** Η έλλειψη γνώσεων ή συντονισμού με ειδικούς, οδηγεί σε απουσία σαφούς προτεραιότητας, ειδικά σε ό,τι αφορά δάση με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, όπως είδη χωρίς μηχανισμούς φυσικής αναγέννησης ή περιοχές σε φυσική διαδοχή που κινδυνεύουν με ερημοποίηση. Ειδικότερα για το δεύτερο, συχνά δίνεται έμφαση σε πυρκαγιές σε ώριμα δάση, παραμελώντας εκτάσεις υπό αναγέννηση, αυξάνοντας έτσι σημαντικά τις οικολογικές επιπτώσεις μιας πυρκαγιάς που καίει περιοχές που έχουν καεί ξανά σε σύντομο χρονικό διάστημα εξαντλώντας έτσι τις δυνατότητες φυσικής αναγέννησης.

Σε ό,τι αφορά στο οικονομικό αποτύπωμα της αντιπυρικής περιόδου του 2026, δεν μπορούν δυστυχώς να δοθούν ακριβή στοιχεία παρά μόνο εκτιμήσεις. Η εκτίμηση του κόστους που δίνεται στην παρούσα Ανασκόπηση είναι απλώς ενδεικτική της τάξης μεγέθους, καθώς **η Ελληνική Πολιτεία εξακολουθεί να μην καταβάλει καμία προσπάθεια για δομημένη, συνολική καταγραφή, αξιολόγηση και δημοσιοποίηση στοιχείων που αφορούν στη διαχείριση των πόρων που δαπανώνται για πρόληψη, καταστολή και αποκατάσταση**. Παντελής είναι επίσης η απουσία δημοσίων εκτιμήσεων των οικονομικών επιπτώσεων των πυρκαγιών στην αγροτική παραγωγή και την κοινωνία.

Θέσπιση διαδικασιών αξιολόγησης κόστους-οφέλους.

Είναι απαραίτητη η θέσπιση διαδικασιών που θα επιτρέπουν τη συστηματική ανάλυση κόστους-οφέλους έπειτα από κάθε αντιπυρική περίοδο. Σε αυτή την κατεύθυνση, θα πρέπει να καταγράφεται συστηματικά, να αναλύεται και να αξιολογείται το κόστος των επιχειρήσεων καταστολής μετά από περιστατικά πυρκαγιών. Θα πρέπει να καταγράφονται συστηματικά και αναλυτικά οι δαπάνες σε όλο το κύκλο της διαχείρισης των πυρκαγιών (πρόληψη, καταστολή, αποκατάσταση), ώστε να αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους και να προσδιορίζονται καλύτερες πολιτικές. Η συλλογή αυτών των στοιχείων και η δημόσια διάθεση τους θα συνεισφέρει επίσης καίρια στην ενίσχυση της λογοδοσίας και της διαφάνειας.

Η παρούσα Ανασκόπηση της αντιπυρικής περιόδου του 2026 αποτελεί μία συνεργατική προσπάθεια μεταξύ τριών ανεξάρτητων φορέων για την εδραίωση συστηματικών διαδικασιών με σκοπό την αποκόμιση διδαγμάτων. Πρόταση μας σε προηγούμενες ανασκοπήσεις ήταν η θέσπιση επίσημης δημόσιας διαδικασίας αποκόμισης διδαγμάτων έπειτα από κάθε αντιπυρική περίοδο ή/και σημαντικά περιστατικά πυρκαγιών. Αυτή η πρόταση υιοθετήθηκε και ενσωματώθηκε στα άρθρα 8 και 9 του ν. 5281/2026 και ελπίζουμε να υλοποιηθεί από τη φετινή αντιπυρική περίοδο.

Εφαρμογή των άρθρων 8 και 9 του ν. 5281/2026 για την αποκόμιση διδαγμάτων.

Η θέσπιση επίσημης δημόσιας διαδικασίας αποκόμισης διδαγμάτων έπειτα από κάθε αντιπυρική περίοδο ή/και σημαντικά περιστατικά πυρκαγιών είναι ύψιστης σημασίας για τη βελτίωση της διαχείρισης των πυρκαγιών στην Ελλάδα.

Συνοψίζοντας τα συμπεράσματα και διδάγματα από την αντιπυρική περίοδο του 2026, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν αρκετές σημειακές βελτιώσεις, ενώ και με τον νέο νόμο **5281/2026** θεσπίστηκαν σημαντικές θεσμικές αλλαγές που μπορούν να μετατοπείσουν τη διαχείριση των πυρκαγιών στη χώρα μας από το πεδίο της καταστολής σε αυτό της πρόληψης.

Συνοπτικά, ως **θετικά** κρίνονται τα ακόλουθα στοιχεία που καταγράφηκαν κατά την αντιπυρική περίοδο του 2026:

- Αισθητή βελτίωση στον τρόπο διερεύνησης αιτίων πυρκαγιών από τη ΔΑΕΕ/ΠΣ, με άμεση και ταχύτατη τεκμηρίωση σημαντικών περιστατικών.
- Αποτελεσματική αρχική απόκριση του δασοπυροσβεστικού μηχανισμού στην πλειονότητα των περιστατικών.
- Συστηματική και αποδοτική δράση των επίγειων δυνάμεων κατά τη διάρκεια της νύχτας με εκτεταμένη χρήση πεζοπόρων τμημάτων ΕΜΟΔΕ και σταδιακή βελτίωση τακτικών, εκπαίδευσης και εξοπλισμού.
- Εκτεταμένη χρήση μηχανημάτων έργου για αντιπυρικές ζώνες και αναχαίτιση μετώπων.
- Η επίσημη κινητοποίηση των εθελοντικών οργανώσεων μέσω του Civil Engage και η πιλοτική επέκταση της δράσης τους εκτός της οικείας Περιφέρειας αποτελούν θετικές εξελίξεις, υπό την προϋπόθεση της σταθερής κάλυψης των αναγκών τους σε καύσιμα. Εξίσου θετική είναι η διάθεση Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) από τη ΓΓΠΠ μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα. Η πρωτοβουλία αυτή πρέπει να συνεχιστεί, καθώς ο εξοπλισμός είναι σε γενικές γραμμές ικανοποιητικής ποιότητας, με εξαίρεση τις στολές.
- Δημοσιοποίηση, αν και ανεπίσημα μέσω δημοσιευμάτων στον τύπο, στοιχείων που αφορούν στα αίτια δασικών πυρκαγιών η οποία οδήγησε και στην ανάδειξη του ζητήματος των ενάρξεων από το δίκτυο μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Ξεκίνησε η εφαρμογή προβλέψεων του ν. 5281/2026, με εντατικοποίηση των ελέγχων καθαρισμού οικοπέδων, σύσταση επιτροπής για τις προδιαγραφές των δημοτικών σχεδίων πρόληψης, ενίσχυση της Δ.Α.Ε.Ε. και βελτίωση του πλαισίου κρατικής αρωγής προς τους πληγέντες.

Ως στοιχεία που παρουσιάζονται **προβληματικά και χρήζουν προσοχής** κρίνονται τα επόμενα:

- Δεν έχουν προχωρήσει κάποιες από τις προβλέψεις του ν. 4662/2020 και του ν. 5281/2026 που προβλέπονταν να ξεκινήσουν εντός της περιόδου όπως: 1. Οι ΚΥΑ για την εφαρμογή της προδιαγεγραμμένης καύσης και της βόσκηση για την ενίσχυση της πρόληψης (άρθρο 118), 2. Η κατάρτιση της Εθνικής Πολιτικής Μείωσης Κινδύνου Καταστροφών και του Στρατηγικού Σχεδίου Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Δασικών Πυρκαγιών (άρθρο 9Α ν. 4662/2020), όπου εντός αυτών θα χαραχθούν επιμέρους πολιτικές όπως π.χ. η μείωση της καταστροφικότητας των πυρκαγιών από το δίκτυο ηλεκτρισμού.
- Μειωση των πόρων που διατίθενται στην πρόληψη η οποία συνδέεται με την σταδιακή ολοκλήρωση του προγράμματος «AntiNERO», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, στο πλαίσιο του σχεδίου «Ελλάδα 2.0». Απαιτείται λοιπόν αναζήτηση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων πρόληψης. Με τη θεσμοθέτηση της προδιαγεγραμμένης καύσης και της βοσκής ως μέτρα πρόληψης αναμένεται σημαντική πτώση τιμών για τις αντίστοιχες εργασίες.
- Συνεχιζόμενη δυσκολία διαχείρισης μεγάλων πυρκαγιών, που αν και λίγες, ευθύνονται για συντριπτικό ποσοστό των καμένων εκτάσεων σε εθνικό επίπεδο.
- Έλλειψη ελεύθερα διαθέσιμων δεδομένων για τα αίτια πυρκαγιών παρά τη βελτίωση στον τρόπο διερεύνησης των περιστατικών.
- Ανεπαρκής ιεράρχηση σημαντικών και ευάλωτων οικοσυστημάτων και αποτελεσματικής φύλαξης τους, ιδίως περιοχών σε φυσική αναγέννηση ή με κίνδυνο ερημοποίησης.
- Απουσία ολοκληρωμένου οικονομικού απολογισμού, με μη συστηματική καταγραφή κόστους πρόληψης, καταστολής και αποκατάστασης και έλλειψη διαδικασιών αξιολόγησης κόστους-οφέλους καθώς και ενιαίου συστήματος συλλογής δεδομένων από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.
- Απουσία ολοκληρωμένης επικοινωνιακής εκστρατείας πρόληψης σε συγκεκριμένα κοινά-«στόχους» και ειδικές ομάδες πληθυσμού (κάτοικοι ζωνών WUI, μαθητές, εκπαιδευτικοί).
- Περιορισμένη επιχειρησιακή αξιοποίηση των ΕΜΟΔΕ, ιδιαίτερα για την δημιουργία αντιπυρικών λωρίδων με εργαλεία χειρός και μη υπαγωγή σε αυτές της διοίκησης μηχανοκίνητων τμημάτων για την υποστήριξη των επιχειρήσεών τους.
- Ελλιπής εφαρμογή του συστήματος Engage στα οχήματα των εθελοντικών οργανώσεων και στις ομάδες «Φοίνικας» των ΕΜΟΔΕ, με επιπτώσεις στον επιχειρησιακό συντονισμό, την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια του προσωπικού.
- Καθυστερήσεις στην έκδοση των ατομικών δελτίων εθελοντών ΓΓΠΠ, που δυσχεραίνουν την ταυτοποίηση και τον έλεγχο πρόσβασης στις επιχειρήσεις.
- Ανεπαρκείς προδιαγραφές των στολών από τα χορηγούμενα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) για τις απαιτήσεις της δασοπυρόσβεσης. Απαιτείται επικαιροποίηση των προδιαγραφών βάσει ευρωπαϊκών προτύπων, εξασφάλιση κατάλληλης ορατότητας σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, επαρκούς αριθμού τεμαχίων ανά ενεργό εθελοντή και διαδικασιών απορρύπανσης, με θεσμική κατοχύρωση.

Η παρούσα Ανασκόπηση αποτελεί μία συνεργατική προσπάθεια μεταξύ τριών ανεξάρτητων φορέων για την εδραίωση συστηματικών διαδικασιών με σκοπό την αποκόμιση διδαγμάτων έπειτα από κάθε αντιπυρική περίοδο στην Ελλάδα.

Πυρομετεωρολογική Ομάδα FLAME, ΜΕΤΕΟ/ΕΑΑ
Θ. Μ. Γιάνναρος, Γ. Παπαβασιλείου
meteo.gr, fireweather.eu

WWF Ελλάς
Ν. Γεωργιάδης, Γ. Αθανασάκης, Η. Τζηρίτης, Α. Δούρος
wwf.gr

Firewatch - Παρατηρητήριο για τις Δασικές Πυρκαγιές
Θ. Τρομπούκης
fire-watch-app.gr

FLAME Πυρομετεωρολογική Ομάδα

Meteo Όλα για τον καιρό

ΕΘΝΙΚΟ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ · NATIONAL OBSERVATORY ATHENS

WWF

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ
FireWatch